

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

АРХІТЕКТУРНИЙ

(факультет)

МІСТОБУДУВАННЯ

(кафедра)

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР**

на тему:

**"ЛАНДШАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ МІСЬКИХ ПАРКІВ
ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ПРИЙОМІВ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА
ВІДВІДУВАЧІВ (НА ПРИКЛАДІ ПАРКУ НА
О. МУРОМЕЦЬ В М. КИЄВІ)"**

Виконала: студентка 6 курсу, групи Арх-61Б
191 «Архітектура та містобудування»,
спеціалізація «Містобудування. Архітектурно-ландшафтне проектування»
(шифр і назва спеціальності, спеціалізації)

Євтушенко Ірина Олексіївна

(прізвище, ім'я та по батькові студента повністю)

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело
Євтушенко І. О.
(підпис, ініціали та прізвище здобувача)

Київ - 2022 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

АРХІТЕКТУРНИЙ

(факультет)

МІСТОБУДУВАННЯ

(кафедра)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри містобудування
д. арх., проф. _____ Н.М.Шебек
“ _____ ” _____ 2022 року

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР
"Ландшафтно-планувальна організація міських парків із застосуванням
прийомів психоемоційного впливу на відвідувачів (на прикладі парку на
о. Муромець в м. Києві)"**
(назва)

Виконала студентка групи 61-Б
Євтушенко Ірина Олексіївна
(прізвище, ім'я та по батькові повністю)

Спеціальність: 191 – Архітектура та містобудування
Спеціалізація: Містобудування. Архітектурно-ландшафтне
проектування

Науковий керівник: Войко Н. Ю.
канд.арх., доц.
(науковий ступінь, вчене звання)

Керівник проектної частини: Войко Н. Ю.
канд.арх., доц.
(науковий ступінь, вчене звання)

Рецензент: Устінова І. І.
доктор арх., професор,
(прізвище, ініціали,)
науковий ступінь, вчене звання

Київ – 2022 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Факультет: **Архітектурний**

Кафедра: Містобудування

Освітній рівень: ОНП

Галузь знань: 19 – Архітектура та будівництво

Спеціальність: 191 – Архітектура та містобудування

Спеціалізація: «Містобудування. Архітектурно-ландшафтне проектування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан архітектурного факультету

„___” _____ 2022_ року

**З А В Д А Н Н Я
ДО ВИКОНАННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

Євтушенко Ірина Олексіївна

(прізвище, ім'я та по батькові студента)

1. Тема роботи

"Ландшафтно-планувальна організація міських парків із застосуванням прийомів психоемоційного впливу на відвідувачів (на прикладі парку на о. Муромець в м. Києві)"

затверджена наказом ректора КНУБА № _____ від «___» _____ 20__ року

2. Науковий керівник

Войко Н.Ю. канд. арх., доц. каф

(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Керівник проектної частини

Войко Н.Ю. канд. арх., доц. каф

(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання студентом роботи до захисту 25.05.2022 р.

4. Зміст пояснювальної записки:

Вступ. *(Актуальність теми, мету і завдання та об'єкт і предмет дослідження)*

Розділ 1. ТЕОРИТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ДОСВІД ФОРМУВАННЯ МІСЬКИХ ПАРКІВ З УРАХУВАННЯМ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЛЮДИНИ

(Назва розділу)

Розділ 2. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ЗАСОБІВ ТА ПРИЙОМІВ ЛАНДШАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЬКИХ ПАРКІВ З УРАХУВАННЯМ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА ЛЮДИНУ

(Назва розділу)

Розділ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЛАНДШАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЬКИХ ПАРКІВ З УРАХУВАННЯМ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА ЛЮДИНУ НА ПРИКЛАДІ ПАРКУ НА О. МУРОМЕЦЬ В М. КИЄВІ

(Назва розділу)

Розділ 4. ЕСТЕТИКА МІСТОБУДУВАННЯ

(Назва розділу)

Розділ 5. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

(Назва розділу)

5. Перелік графічного матеріалу (з точними назвами обов'язкових креслень)

1. Схема розташування території розроблення містобудівної документації в системі розселення

2. План існуючого використання території та схема існуючих обмежень у використанні земель _____
3. Схема загальної концепції розвитку зони впливу аеропорту _____
4. Проектний план (Генеральний план) _____
5. Схема функціонального зонування території _____
6. Схема транспортної мобільності та інфраструктури _____
7. Схема культурно-побутового обслуговування _____
8. Схема озеленення території _____
9. Фрагмент проектного плану з детальною розробкою озеленення і благоустрою території _____
10. Креслення поперечних профілів вулиць _____
11. Розгортки _____
12. Техніко-економічні показники _____
13. Перспективні зображення _____
6. Календарний план виконання роботи:

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Розділ 1.	14.02.2022
Розділ 2.	14.03.2022
Розділ 3.	04.04.2022
Розділ 4. Естетика містобудування	07.04.2022
Розділ 5. Цивільний захист	05.04.2022
Остаточне оформлення роботи	05.05.2022
Перевірка роботи на плагіат	11.05.2022
Попередній захист роботи на кафедрі	25.05.2022
Захист роботи	26-27.05.2022

7. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірив	
		дата	підпис
Транспорт	Г.Г. Лисюк, доцент		
Естетика містобудування	Н.М. Шебек, професор		
Цивільний захист	В. І. Корінний, ст. викл.		
Дендрологія	А.А. Дзиба, доцент		

8. Дата видачі завдання 03.02.2022 р.

Зав. кафедри	_____	Шебек Н. М.
	(підпис)	(прізвище та ініціали)
Наук. керівник	_____	Войко Н. Ю.
	(підпис)	(прізвище та ініціали)
Керівник пр. част.	_____	Войко Н. Ю.
	(підпис)	(прізвище та ініціали)
Студент	_____	Євтушенко І. О.
	(підпис)	(прізвище та ініціали)

РЕЗЮМЕ (summary)			
<i>до атестаційної випускної роботи студента:</i>		Євтушенко Ірина Олексіївна	
ЗВО	Київський національний університет будівництва і архітектури		
Тема	Ландшафтно-планувальна організація міських парків із застосуванням прийомів психоемоційного впливу на відвідувачів (на прикладі парку на о. Муромець в м. Києві)		
Освітній ступень	Магістр за освітньо-науковою програмою навчання		
Факультет	Архітектурний		
Кафедра	Містобудування		
Спеціальність	191 «Архітектура та містобудування»		
Спеціалізація	Містобудування. Архітектурно-ландшафтне проектування		
Наук. керівник	канд. арх., доцент Войко Наталія Юріївна		
Обсяг роботи:	<i>пояснювальна записка,</i>	<i>розділів</i>	<i>креслень формату А1</i>
	161	5	15
Розділ 1. <i>ТЕОРИТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ДОСВІД ФОРМУВАННЯ МІСЬКИХ ПАРКІВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ПРИЙОМІВ ПСИХОЕМОЦІЙНО ГО ВПЛИВУ НА ЛЮДИНУ</i>	<p>У результаті аналізу світового теоретичного досвіду, було з'ясовано, що недостатньо вивченими є деякі аспекти проблеми щодо врахування впливу міського середовища на психоемоційний стан людини, а саме: не використовуються прийоми впливу на психофізіологічний стан людини, з метою створення середовища, адаптованого до її психоемоційного стану. Міське середовище має бути гармонійним, психоемоційно адаптованим і безпечним.</p> <p>На основі проведеного аналізу зарубіжного і вітчизняного досвіду проектування міських парків з урахуванням психоемоційного стану людини виділено наступні тенденції: створення та організація гармонійного середовища міських парків, адаптованого до соціальних вимог; застосування прийомів: благоустрою та озеленення, композиційної єдності міського середовища та природного, гармонійного існування біологічного світу;</p> <p>Серед факторів, які потрібно враховувати при проектуванні громадських просторів: містобудівні, територіально-географічні, природно-кліматичні, екологічні (абіотичні, антропогенні), архітектурно-художні, соціально-економічні та психологічні.</p> <p>Серед умов – врахування: соціального аспекту, освітлення, потреб споживача, людського масштабу; створення психологічно-якісного простору, який дає людині захист, комфорт та задоволення.</p>		
Розділ 2. <i>ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ЗАСОБІВ ТА ПРИЙОМІВ ЛАНДШАФТНО- ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЬКИХ ПАРКІВ З УРАХУВАННЯМ ПСИХОЕМОЦІЙНО</i>	<p>Теоретично обґрунтована доцільність створення міських культурно-пізнавальних парків з урахуванням психоемоційного впливу на людину. Визначені принципи ландшафтно-планувальної організації міських парків: принцип захисту, резонансу та настороженості можуть стимулювати відповідні психоемоційні почуття людини.</p> <p>Запропоновані засоби та прийоми ландшафтно-планувальної організації з урахуванням психоемоційних особливостей людини в міських парках, а саме елементи впливу на зорове почуття природного та штучного ландшафтного простору: рельєф, водойма, фауна, прості інженерні споруди тощо; інженерно-технічного оснащення, благоустрою, озеленення, а також композиційні особливості, що стосуються планувальної структури та об'ємно-просторової композиції, світло-кольорових аспектів, фактури та</p>		

ГО ВПЛИВУ НА ЛЮДИНУ	<p>формотворення, а також елементів впливу на інші почуття, такі як: смак, тактильність, нюх та слух, гармонійно поєднують всі визначені засоби та прийоми та впливають на психоемоційний стан та підсвідомість людини.</p> <p>Підбір конкретних прийомів та засобів дозволяє створити відповідні типи психоемоційного ландшафтного середовища, такі як: захоплення-огида, радість-горе, страх-гнів, настороженість-здивування тощо.</p>
<p>Розділ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЛАНДШАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЬКИХ ПАРКІВ З УРАХУВАННЯМ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА ЛЮДИНУ, НА ПРИКЛАДІ ПАРКУ НА О. МУРОМЕЦЬ В М. КИЄВІ</p>	<p>Основні теоретичні висновки магістерської роботи використано для апробації засобів та прийомів ландшафтно-планувальної організації з урахуванням психоемоційних особливостей людини для культурно-пізнавального Парку емоцій, розташованому на острові Муромець в м. Києві.</p> <p>В розділі проведений аналіз вихідної ситуації, який показав, що для реалізації концепції ландшафтно-планувальної організації культурно-пізнавального парку з урахуванням психоемоційного впливу на людину необхідна комплексна реконструкція функціонально-планувальної структури, благоустрою та озеленення острова Муромець.</p> <p>В проекті запропоновано пропозиції щодо зміни функціонально-просторової структури острова та концептуальне рішення Парку емоцій. Функціонально-просторова структура передбачає створення нової функціональної зони – культурно-пізнавального парку в центральній частині острова та покращення планувальної організації з влаштуванням чотирьох типів вулиць й вело-пішохідної мережі.</p> <p>Концептуальне рішення Парку емоцій передбачає створення чотирьох пар контрастних емоційних садів, відповідно емоційного кола Роберта Плутчика: радість-настороженість, горе-здивування, огида-гнів, страх-захопленість. Вхідні групи в сади з'єднані з лабіринтом, який оточує центральну площу. Всі емоційні сади поєднані спільним масивом озеленення та відповідають визначеним емоціям.</p> <p>Прийоми благоустрою включають використання геопластики, створення різноманітних водних споруд, штучних проток, каскадів озер з водограями, із забезпеченням підйому води на необхідні рівні.</p> <p>Прийоми озеленення передбачають використання різноманітних видів насаджень відповідно визначеної концепції. Кожний з 8 садів емоцій розділений на тематичні зони, які мають характерний тип озеленення, що відтворює емоційні переживання людини</p> <p>Проект культурно-пізнавального Парку емоцій на острові Муромець передбачає цікаве тематичне наповнення емоційних садів, де люди зможуть відпочити і отримати емоційну розрядку, а також покращить стан благоустрою та озеленення острова, який на сьогодні є незадовільним.</p>
<p>Розділ 4. Естетика містобудування</p>	<p>Проектування міського парку на острові Муромець передбачає втілення художньої концепції, за якою було обрано емоційне коло, поділене на вісім садів. Концептуальна основа полягає в тому, аби відтворити кожний сад відповідно обраній емоції людини, створити унікальну емоційну атмосферу націлену на психіку людини, що буде по різному на неї впливати.</p> <p>Тематичне зонування центрального партеру Парку емоцій виділило основні зони: вхідна, алея емоцій, площа емоцій і вісім тематичних садів (здивування, горе, огида, гнів, захоплення, настороженість, радість, страх). Кожен з цих типів садів по різному привертає увагу людини та має свій емоційний вплив. Таким чином, поєднуючи ці простори можна досягти здатності ландшафтного середовища впливати на емоційний стан людини. Також, відповідно до часового моделювання функціональних процесів було виявлено, основні локації з найдовшим перебуванням відвідувачів – це вісім тематичних садів та існуючі зони активного відпочинку на острові Муромець. Інші зони передбачаються для менш тривалого перебування.</p>

<p><i>Розділ 5.</i> <i>Цивільний захист</i></p>	<p>Ділянка для проектування знаходиться між двома водозабірними станціями питної води, а також поряд з Київським водосховищем. На випадок надзвичайної ситуації на Дніпровській водопровідній станції та Деснянській водозабірній станції, ділянка, що проектується може потрапити в зону хімічного зараження. З збірного евакуаційного пункту існують пішохідний та автотранспортний маршрути, які забезпечать евакуацію людей до безпечного місця.</p>
<p><i>Висновки по роботі:</i></p>	<p>Аналіз наукових робіт показав, що основними напрямками досліджень проблеми є організація гармонійного середовища, створення нових ландшафтів, адаптованих до соціальних вимог.</p> <p>Аналіз досвіду проектування міських парків дозволив виявити сучасні тенденції в проектуванні громадських просторів, а саме створення комфортних середовищ з використанням новітніх технологій в проектуванні, раціональне використання матеріальних ресурсів, скорочення забруднення навколишнього природного середовища.</p> <p>Серед засобів виділено засоби урахування психофізіологічних особливостей людини в міських парках, а саме: а саме весь спектр елементів: природнього та штучного ландшафтного простору, інженерно-технічного оснащення, благоустрою, озеленення, а також композиційні особливості їх поєднання. Центральне місце займають заходи забезпечення соціальної та індивідуальної безпеки.</p> <p>Також на основі засобів урахування психофізіологічних особливостей людини в міських парках, виведено прийоми психоемоційного впливу на відвідувачів, що впливають на підсвідомість та психофізіологічний стан людини. Підбір конкретних прийомів дозволяє створити конкретне емоційне середовище, відповідно до обраної концепції. Маючи ряд середовищ різних типів, людина може обрати таке середовище, яке емоційно притаманне їй в даний час.</p> <p>На прикладі парку на о. Муромець в м. Києві запропоновано ряд ідей щодо вирішення екологічних проблем, вдосконалення існуючих громадських просторів для задоволення життєво-соціальних потреб людини, його покращення в умовах сьогодення. Доцільність його реконструкції обумовлена збільшенням кількості населення як в місті Києві та і двох прилеглих до парку районів Оболонського та Деснянського. Функціональне оновлення архітектурно-ландшафтних структур спрямовано на зняття соціальної напруги в суспільстві, покращенні психологічного клімату та загальному соціальному оздоровленню мешканців міста Києва.</p>
<p>Ключові слова: міський парк, культурно-пізнавальний парк, ландшафтно-планувальна організація, ландшафтне середовище, психоемоційний вплив, психоемоційний стан людини, засоби, прийоми.</p> <p>Keywords: city park, cultural educational park, landscape planning organization, landscape environment, psycho-emotional impact, psycho-emotional state of human, means, methods.</p>	

Укладач: _____ /Євтушенко І. О. /

Наук. керівник: _____ /Войко Н. Ю. /

ЗМІСТ

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК.....	10
ВСТУП	12
РОЗДІЛ 1. ТЕОРИТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ДОСВІД ФОРМУВАННЯ МІСЬКИХ ПАРКІВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ПРИЙОМІВ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА ЛЮДИНУ	17
1.1 Сучасний стан дослідженості ландшафтно-планувальної організації міських парків, що враховують психоемоційний вплив на людину.....	17
1.2. Тенденції формування ландшафтного середовища та досвід проектування міських парків, що враховують психоемоційний вплив на людину	30
1.3. Фактори та умови ландшафтно-планувальної організації міських парків з урахуванням психоемоційного впливу на людину	39
Висновки до розділу 1	47
РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ЗАСОБІВ ТА ПРИЙОМІВ ЛАНДШАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЬКИХ ПАРКІВ З УРАХУВАННЯМ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА ЛЮДИНУ	48
2.1. Принципи ландшафтно-планувальної організації міських парків ...	48
2.2 Засоби та прийоми ландшафтно-планувальної організації міських парків для створення комфортних умов з урахуванням психоемоційного впливу на людину.....	57
2.3. Типи ландшафтного середовища парку, що враховують психоемоційний вплив на людину	66
Висновки до розділу 2	81
РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЛАНДШАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЬКИХ ПАРКІВ З УРАХУВАННЯМ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА ЛЮДИНУ, НА ПРИКЛАДІ ПАРКУ НА О. МУРОМЕЦЬ В М. КИЄВІ.....	83
3.1 . Аналіз вихідної ситуації.....	83

3.2. Функціонально-просторова структура о. Муромець та концептуальне рішення Парку емоцій	97
3.3. Ландшафтна організація території Парку емоцій на о. Муромець в м. Києві	106
Висновки до розділу 3	114
РОЗДІЛ 4. ЕСТЕТИКА МІСТОБУДУВАННЯ	116
4.1. Художня концепція містобудівного об'єкта	116
4.2. Енерго-інформаційне моделювання містобудівного об'єкта.....	121
4.3. Просторово-часове моделювання містобудівного об'єкта.....	128
Висновки до розділу 4	132
РОЗДІЛ 5. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ	133
5.1. Характеристика району в якому проектується об'єкт;	134
5.2. Характеристика об'єкту проектування.....	136
5.3. Розрахунок заходу Цивільного захисту;.....	137
Висновки до розділу 5	140
ВИСНОВКИ	141
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	144
ДОДАТКИ	147

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Засоби ландшафтної організації – це матеріальні активи, механізми, пристрої тощо, за допомогою яких утворюються нова якість ландшафтного середовища.

Культурно-пізнавальний парк – це монофункціональний парк, що має на меті просвітницьку, дослідницьку, пізнавальну складові для його відвідувачів [28].

Ландшафтні компоненти – клімат, рельєф, ґрунт, рослинність, тваринний світ, людина і його культура, діють взаємно один на одного, надають цій території своєрідний характер й вигляд, який виділяється із навколишнього середовища. Ландшафти бувають природні й антропогенні.

Ландшафтно-планувальна організація – комплекс планувальних і агротехнічних заходів щодо розробки і створення ефективних систем озеленення, сприяючих оптимізації санітарно-гігієнічних умов для проживання населення і при максимальному використуванні природних особливостей місцевості, взаємній ув'язці всіх планувальних елементів забудови. При ландшафтній організації зон міста дотримуються наступних принципів: відтворення історично достовірного ландшафтного середовища; стильова єдність — використування прийомів озеленення, благоустрою і квіткового оформлення, характерного для епохи будівництва ансамблю.

Міське середовище – сукупність природного і штучно створеного матеріального середовищ, що виникає внаслідок впливу урбанізаційних процесів на природне оточення середовища є повітря і водні басейни та ґрунт, а його елементами – рельєф, рослинність, водотоки та водойми, що разом із забудовою утворюють міський ландшафт.

Прийом – усталений спосіб виконання або виготовлення чого-небудь.

Психологічний вплив – процес, в результаті якого змінюються поведінка і тип мислення іншої людини. Розрізняють різні види впливу (переконання, зараження, навіювання, наслідування...) і протистояння впливу (ігнорування, критика, відмова...). Психологічний вплив має на меті одне – змусити людину

або групу людей підкорятися вимозі або змінити свою думку. Психологічний вплив спричиняє конкретні зміни у психологічній структурі особистості, а також свідомості груп людей і суспільній свідомості загалом, зачіпаючи наступні сфери: потребово-мотиваційну (знання, переконання, ціннісні орієнтації, потяги, бажання); інтелектуально-пізнавальну (відчуття, сприйняття, уявлення, уява, пам'ять і мислення); емоційно-вольову (емоції, почуття, настрої, вольові процеси); комунікативно-поведінкову (характер і особливості спілкування, взаємодії, взаємовідносин, міжособистісного сприйняття).

ВСТУП

Актуальність дослідження

Високі життєві стандарти міського життя неможливо уявити собі без якісного міського середовища – сукупності якісних умов життєдіяльності населення в природному і штучно створеному матеріальному середовищі, що виникає внаслідок впливу урбанізаційних процесів на природне оточення. Сучасна ландшафтно-планувальна організація озелених міських територій спрямована переважно на організацію відпочинку населення, а психоемоційному стану людини в умовах мегаполісів приділяється недостатньо уваги. Погіршення психоемоційного стану людини в мегаполісах з одного боку пов'язано зі статичними й динамічними перевантаженнями людини та розумовою перенапругою, одноманітністю праці та життєвими негараздами, емоційними стресами викликаними пандемічним страхом та хворобами що переслідують людство, погіршенням екологічного стану планети в цілому. З іншого боку, віддалення людини від природного середовища загострює проблеми, пов'язані із взаємовідносинами природи і суспільства, і відчувається зростаюче прагнення людини повернутися до живої природи, відчутти себе її органічною частиною. Всі ці виклики змушують нас змінювати своє ставлення до життєвих цінностей, умов проживання та навколишнього середовища.

Міжнародні організації реагують на погіршення умов життя людини різними деклараціями та угодами, надаючи рекомендації для виправлення негативних ситуацій. Так, декларація «По довкіллю і розвитку», прийнята Конференцією ООН по навколишньому середовищу і розвитку в Ріо-де-Жанейро, в 1992 року проголосила 27 принципів, серед яких на перше місце поставила турботу про людей, що займає центральне місце в зусиллях щодо забезпечення сталого розвитку. Людина має право на здорове і плідне життя в гармонії з природою» [2]. Закон ВР України № 591-XIV від 09.04.1999 року «Про рослинний світ» регулює охорону рослинності на законодавчому рівні.

Міські парки – це відкриті рекреаційні громадські простори міської території для громадського користування, де відбуваються соціальні,

комунікаційні взаємодії городян. Тут люди збираються, зустрічаються і відпочивають. Головними особливостями таких просторів є їх доступність населенню незалежно від вікових, національних, расових та інших характеристик і обмеженість з урахуванням місткості, зумовленої фізичними розмірами їх територій.

До елементів що утворюють структуру відкритого рекреаційного громадського простору парку відносяться:

- архітектурні об'єкти: споруди різноманітного функціонального призначення, які дозволяється будувати в парках (кафе, виставкові павільйони тощо);

- різні ландшафтні компоненти (природні і антропогенні): рослинність, природні матеріали, рельєф, геопластика, водотоки, водойми та водні пристрої, ґрунт й клімат, малі архітектурні форми, декоративне покриття і т. ін.;

- елементи декоративно-прикладного мистецтва: пам'ятники, обеліски, стели, панно, декоративна скульптура й ін.;

- елементи міського дизайну: візуальна комунікація, реклама та ін.;

- елементи світлотехнічного дизайну – динамічне і статичне архітектурно-ландшафтне художнє освітлення (прожектори, світильники, ліхтарі, торшери, світлові орнаменти, світло-кольорова скульптура та ін.) [25]

Завдання ландшафтно-планувальної організації міських парків в сучасних умовах – це створення художнього ландшафтно-архітектурного простору за допомогою ландшафтних компонентів та елементів декоративно-прикладного мистецтва, міського й світлотехнічного дизайну з врахуванням психоемоційного впливу на людину. Сучасні парки повинні змінити ставлення до міських відкритих рекреаційних просторів та допомогти довести що оточуюче людину природне міське середовище впливає на психічне здоров'я населення й може покращити психоемоційний стан мешканців міст. Отже, ландшафтно-планувальна організація міських парків із застосуванням прийомів психоемоційного впливу на відвідувачів є дуже актуальною. Актуальність роботи також підтверджується прагненням міжнародної спільноти щодо

створення умов життя в містах з гарантією права на здорове і плідне життя у гармонії з природою.

Актуальність цієї проблеми засвідчують наступні документи:

- Ріо-де-Жанейрська декларація по навколишньому середовищу і розвитку
Прийнята Конференцією ООН по навколишньому середовищу і розвитку,
Ріо-де-Жанейро, 3–14 червня 1992 року.
- Конвенція Ради Європи «Європейська ландшафтна конвенція»,
міжнародний документ від 20.10.2000 р.
- Закон ВР України № 591-XIV від 09.04.1999 року «Про рослинний світ»
- Наказ «Про затвердження Положення про рекреаційну діяльність у межах
територій та об'єктів природно-заповідного фонду України» від 22.06.2009

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами

Магістерська робота буде пов'язана з темою науково-дослідної роботи кафедри містобудування КНУБА – «Проблеми формування та перспективи розвитку архітектурно-містобудівних і ландшафтних об'єктів» № держреєстрації 0117U005341, на період 2018-2023.

Мета та задачі дослідження

Мета: визначення прийомів ландшафтно-планувальної організації міських парків з урахуванням психоемоційного впливу на людину для покращення психоемоційного стану мешканців міст.

Задачі:

Визначити теоретичні засади та сучасний стан дослідженості, тенденцій формування, факторів та умов що враховують психоемоційні особливості людини в парковому середовищі;

Теоретично обґрунтувати принципи, засоби та прийоми ландшафтно-планувальної організації міських парків з урахуванням психоемоційних особливостей людини.

Надати рекомендації щодо ландшафтно-планувальної організації міських парків з використанням прийомів ландшафтно-планувальної організації міських

парків з урахуванням психоемоційного впливу на людину, на прикладі проектування парку Муромця.

Об'єкт дослідження – міські парки.

Предмет дослідження – ландшафтно-планувальна організація міських парків із застосуванням прийомів психоемоційного впливу на відвідувачів.

Методи дослідження

При вивченні прийомів психоемоційного впливу на людину в міських парках застосовано наступні методи: аналіз, систематизація, порівняння та узагальнення вітчизняного і зарубіжного теоретичного та практичного досвіду ландшафтно-планувальної організації міських парків, аналіз картографічного матеріалу та архітектурно-композиційний аналіз паркового середовища; експериментальне проектування, моделювання різних варіантів паркового середовища із застосуванням прийомів психоемоційного впливу на відвідувачів, спостереження за зміною поведінки людини під впливом різних моделей паркового середовища та узагальнення результатів.

Наукова новизна полягає у:

- акцентування уваги та важливості урахування психоемоційного впливу на людину при проектуванні міських парків;
- виявлення тенденцій щодо формування культурно-пізнавальних парків з урахуванням психоемоційного впливу на людину в містах;
- розробка засобів та прийомів ландшафтно-планувальної організації з урахуванням психоемоційного впливу на відвідувачів в парковому середовищі;
- розробка рекомендацій щодо впровадження засобів та прийомів ландшафтно-планувальної організації з урахуванням психоемоційного впливу на відвідувачів при проектуванні культурно-пізнавальних парків в містах;

Передбачувана практична цінність

Результати роботи можуть бути використані в проектуванні міських парків та в подальших наукових дослідженнях.

Апробація результатів. Приймала участь у наукових конференціях по даній темі:

в 2021 році – X Міжнародна науково-практична конференція «Результати сучасних наукових досліджень і розробок» Мадрид, Іспанія, на тему : « Культурно-пізнавальний парк семи світів».

в 2021 році – III Науково-практична конференція "Містобудування: проблеми і перспективи розвитку" на тему «Проблеми урахування психофізіологічних особливостей людини в міських парках».

в 2022 році – IV науково-практична конференція КНУБА «Містобудування: проблеми і перспективи розвитку» з доповіддю на тему «Прийоми урахування психофізіологічних особливостей людини в міських парках (на прикладі меморіального парку на о. Муромець в м. Києві)».

Публікації. Результати даної наукової роботи опубліковані в наступних публікаціях:

- Євтушенко І.О., Войко Н.Ю., Каранда А.О. Культурно-пізнавальний парк семи світів. Varca Academy Publishing, Madrid, / Results of modern scientific research and development. – 2021. – С. 265-269.

- Євтушенко І.О., Шебек Н.М. Проблеми урахування психофізіологічних особливостей людини в міських парках. Київ, КНУБА / Містобудування: проблеми і перспективи розвитку: тези доповідей 3 науково-практичної конференції. – 2021. – С. 28-29.

- Євтушенко І.О., Войко Н.Ю. Прийоми урахування психофізіологічних особливостей людини в міських парках (на прикладі меморіального парку на о. Муромець в м. Києві). КНУБА / Містобудування: проблеми і перспективи розвитку: тези доповідей 4 науково-практичної конференції. – 2022. – С. 19-20.

Структура та обсяг роботи

Робота складається зі вступу, п'яти розділів, в кінці яких є висновки, та наприкінці роботи узагальнений висновок, списку використаної літератури. Основний зміст роботи викладено на 161 сторінках. У роботі вміщено 136 рисунків.

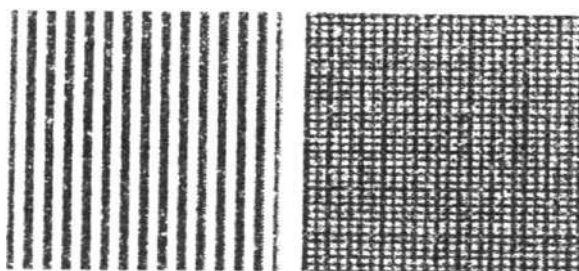
РОЗДІЛ 1. ТЕОРИТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ДОСВІД ФОРМУВАННЯ МІСЬКИХ ПАРКІВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ПРИЙОМІВ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА ЛЮДИНУ

1.1 Сучасний стан дослідженості ландшафтно-планувальної організації міських парків, що враховують психоемоційний вплив на людину

Вивчаючи історію світового досвіду у практиці проектування та експлуатації міських парків з урахуванням їх впливу на психофізіологічний стан людини, із багатьох описаних у наукових та літературних джерелах прикладів для аналізу було взято декілька прийомів що, мають системний характер.

Тема «людина в середовищі», «людина і простір» розглядається сьогодні цілим рядом наук, при цьому більшість із них ставить завдання забезпечити людині безпечне та довготривале існування.

Стаття Гуціна О.Б., Бармашина Л.М. «Вплив архітектурних об'єктів на психоемоційний стан людини» присвячена аналізу впливу деяких архітектурних форм і елементів на психоемоційний стан людини, розглядає проблеми організації сприятливого візуального середовища для людини в сучасному місті (рис. 1.1.1).

Рис. 1.1.1. Приклади типових агресивних видимих полів [19]

Однорідні гомогенні поля оточують людину не тільки на міських вулицях їх багато і вдома, і на роботі. Деякі вчені вважають, що зростання агресивності людства, зокрема, обумовлене ритмізацією сигналів, які поступають на входи органів зору. Ми проводимо більше 90% свого життя в будівлях, але знаємо набагато більше про вплив навколишнього середовища. Так в статті Гері В. візуальне середовище – це все, що сприймає людина через орган зору. Око людини змінює напрям погляду кожні 0,5 секунди, тобто воно практично

повністю сканує змінне навколишнє середовище. Все що створене людиною, архітектура, все це відображає ті моральні цінності, які переважають у конкретний період часу, а отже і психоемоційний стан людини. Так у даній статті приведено приклад політичного устрою колишнього СРСР, її суворе насадження знайшли відображення у містобудівній політиці. Ландшафтно-планувальна організація створювалась за типом агресивного візуального середовища. Багато прямих ліній, прямих кутів, великих площ з величезною кількістю однорідних елементів. Агресивна архітектура провокує агресивність жителя, негативно впливаючи на її психоемоційний стан. А тривале перебування в умовах несприятливого візуального оточення викликає тривалі депресії та стреси.

У дослідженні Аміра Мерсал Махмуд «Вплив урбанізованого середовища на поведінку людини» обговорюється взаємозв'язок між фізичним середовищем і поведінкою мешканців міста (в старому місті Аль-Кудс). Автор аналізує вплив конкретного фізичного середовища на різні сторони життя свого народу, а також їх інтерактивний вплив і зміну рис середовища, в якому вони живуть. Збудоване середовище має адаптуватися до їхніх різних потреб. Епоха технічної революції як стара міська тканина, була спочатку сформована як відображення та переклад на минулу культуру, підкреслює важливість використання знання поведінки людини під час проектування збудованого середовища. Автор також досліджує роль архітекторів у оформленні психологічного простору та формуванні відповідних і неадекватних моделей поведінки.

Взаємодія індивідів із просторовим середовищем залежить від ступеня сприйняття індивіда середовища та того, як він поглинає його (рис. 1.1.2). Особистість сприймає навколишнє навколо нього або через рівні (рис. 1.1.3).

- Географічне середовище: глобальний зміст загального сприйняття особистості міститься в інтерактивному середовищі індивідів.

- Інтерактивне середовище: це компонент частин, які стикаються з людиною у своїх відносинах, а частинами сприйняття є відоме людині середовище.

- Обізнане середовище: залежить від поточних показників та минулого досвіду.

- Поведінкове середовище: являє собою частину, найближчу до індивіда, яка є частиною оточення сприйманого особистістю та визначає її поведінку щодо навколишнього середовища.

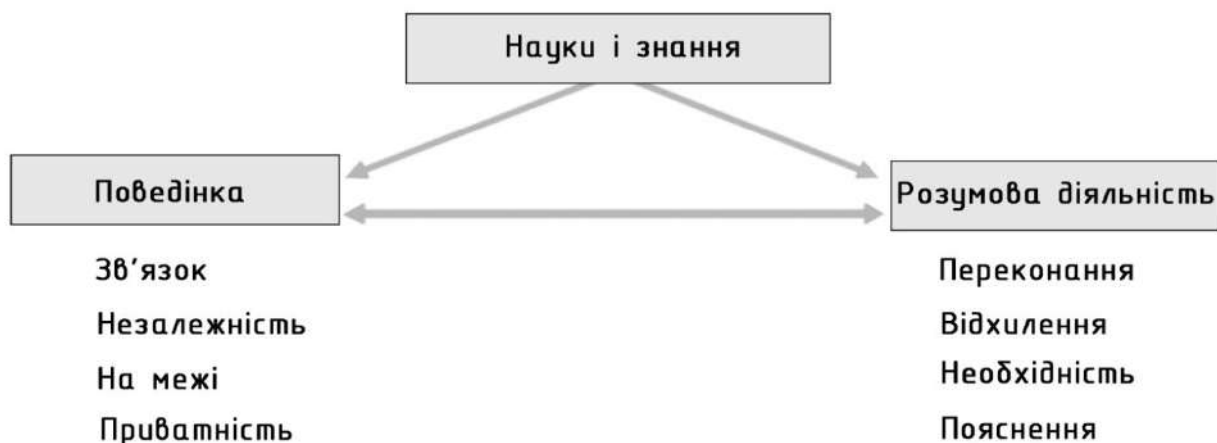

Рис.1.1.2. Зв'язок між розумовою та поведінковою діяльністю та її вплив на розуміння навколишнього середовища та поводження з ним [22]

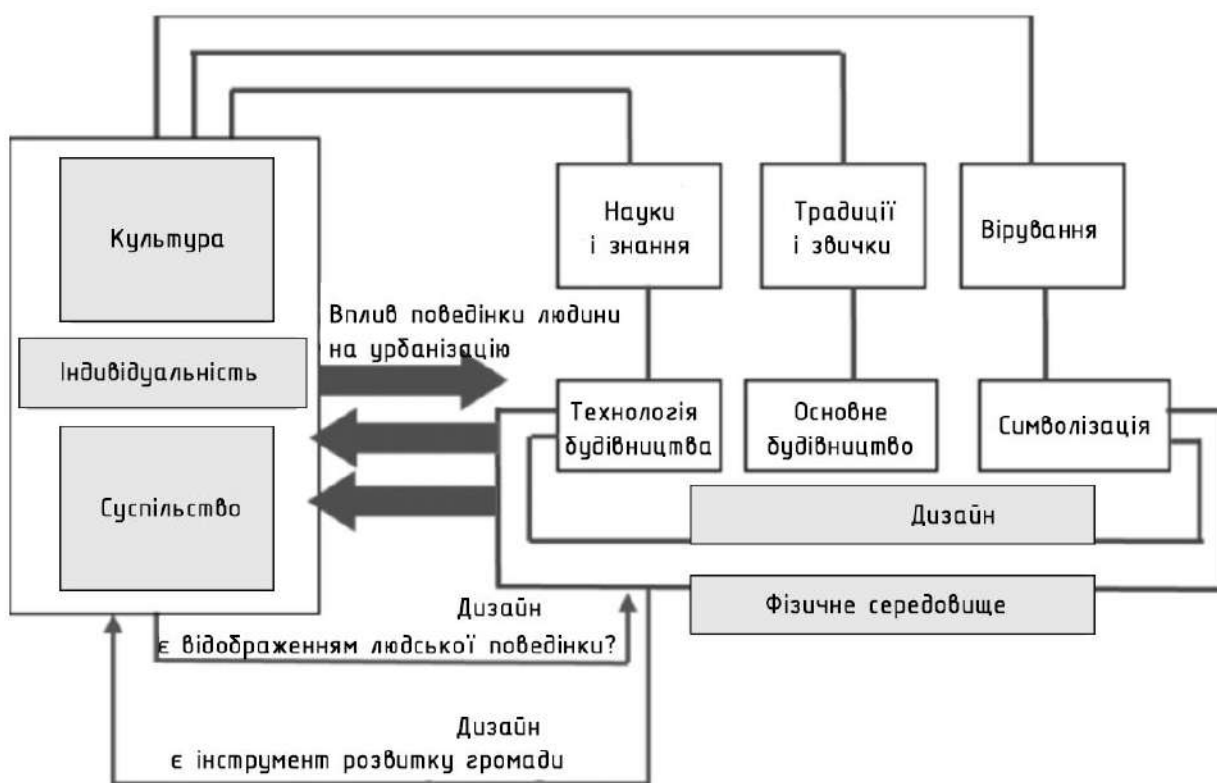

Рис. 1.1.3. Взаємозв'язок поведінки людини й урбанізації та їх вплив один на одного [22]

Еванс І. Джанетта Мічелл Маккой «Роль архітектури в здоров'ї людини» в своїй статті використовує евристику психологічного стресу для створення таксономії архітектурних вимірів, які можуть впливають на здоров'я людини. В цій статті надані конкретні елементи дизайну інтер'єру та екстер'єру, що ілюструють як вони впливають на здоров'я людини. Стрес може виникнути при змінах або порушеннях фізичного оточення при ускладненні сприйняття. (рис. 1.1.4). Непослідовність також може виникнути через неорганізованість, де важко розпізнати основну форму простору. Автор стверджує, що на психоемоційний стан впливає неузгодженість простору, викликана змішаними або неоднозначними «вказівками» архітектурно-ландшафтного середовища.

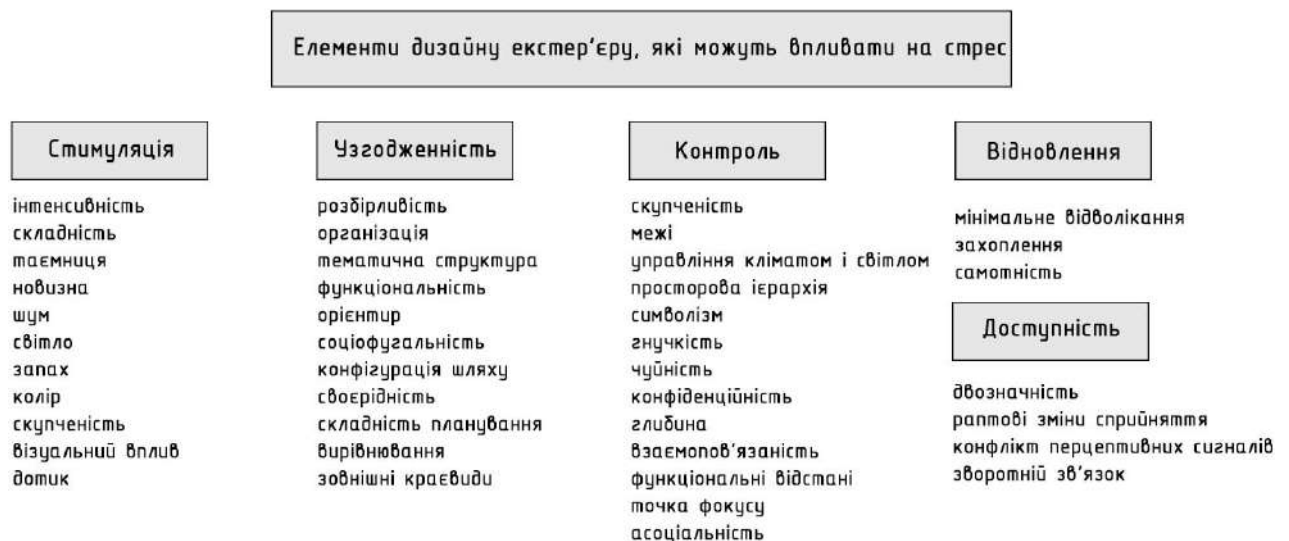

Рис 1.1.4. Елементи дизайну екстер'єру, які можуть впливати на стрес [ ]

В статті **Скороходової А.В., Купрійової Ю.В. «Сучасне архітектурне середовище та його вплив на поведінку людини»** розглядаються особливості сучасного архітектурного середовища та його вплив на поведінку людини. Вони визначають основні типи просторів, які впливають на психоемоційний стани, виходячи з того, як реагує на них людина. Існує три стани (рис. 1.1.5):

- перший, коли людина знаходиться та пересувається у природному темпі, ненапружено, без стресів, відчуває себе захищеною.
- другий, пов'язаний з типом середовища, де людина відчуває настороженість й зосередженість, вибирає найбезпечніші шляхи пересування.

- третій, стан активного опанування середовища; людина рухається рішуче, вибирає найкоротші шляхи пересування, не відволікаючись на зупинки та роздуми.

Ці три стани, що зумовлюють форми поведінки, беруть початок на принципах, сформованих у психіці людині, коли вона осваювала рівнини.

Тип простору	Характеристики простору	Основні аспекти, що впливають на поведінку	Переважаючий емоційний стан	Характерні риси поведінки
відкритий	наявність протяжних незабудованих ділянок, добра оглядовість прилеглих територій	довжина, досяжність орієнтирів і пунктів призначення	природний	природний темп руху, відсутність напруженості й стресових реакцій
напіввідкритий	чергування щільно забудованих ділянок і відкритих територій, періодичне обмеження огляду	ритм зміни оточення (частота зміни просторів), видимість орієнтирів	Насторожений	“рваний” темп руху (часте чергування прискорень і зупинок)
закритий	щільно забудовані території, відсутність відкритих просторів, можливості огляду весь час обмежені	дистанції до елементів обмеження руху, видимість орієнтирів	Активний	швидкий темп руху, відсутність зупинок і міркувань, прагнення вибратися на комфортну ділянку

Рис. 1.1.5. Тип простору – форма поведінки [20]

Для того, щоб чітко побачити закономірності та взаємозв'язок типу простору, форми й поведінки, у таблиці на рис. 1.1.2. визначено основні аспекти архітектурного середовища, що впливають на поведінку людини.

У статті Сазонова Ю.Ф. «Гармонізація візуального житлового середовища» визначені умови та особливості формування гармонійного візуального житлового середовища. Доведено, що навколишнє візуальне середовище є одним з важливих екологічних факторів, необхідних для нормальної життєдіяльності людини та позитивного впливу на її емоційний стан. «Психологічні явища, які виникають в результаті споглядання – це відчуття, уяви, думки та почуття, що відносяться до внутрішнього змісту естетичного сприйняття, вони складають асоціативний фактор, який обумовлює естетичну

оцінку візуального житлового середовища.» [21] За допомогою таких засобів , як: масштаб, пропорції, ритм, силует, пластика, колір, фактура, світлотінь тощо, формується сприйняття людиною середовища.

У статті «Екологічна психологія» (Роберт Гіффорд, Лінда Стег, Джозеф П. Резер 2007 рік) обговорюються такі теми: своєрідність екологічної психології; теоретичні основи; екологічне сприйняття та просторове пізнання; управління простором; психологія навколишнього середовища. Зазначається, як сприймає людина простір.

Дистальний стимул - поряд з проксимальним стимулом і перцепцією використовується для опису сприйняття. Проксимальний стимул є відображенням рецепторами інформації, породженої дистальним стимулом, або активністю нейронів в результаті переносу фізичного стимулу. Проксимальний стимул – вплив об'єкта на відповідні рецептори людини. Наприклад, для зору цим стимулом буде образ об'єкта. Для слуху – сукупність реакцій, викликаних звуком (рис. 1.1.6).

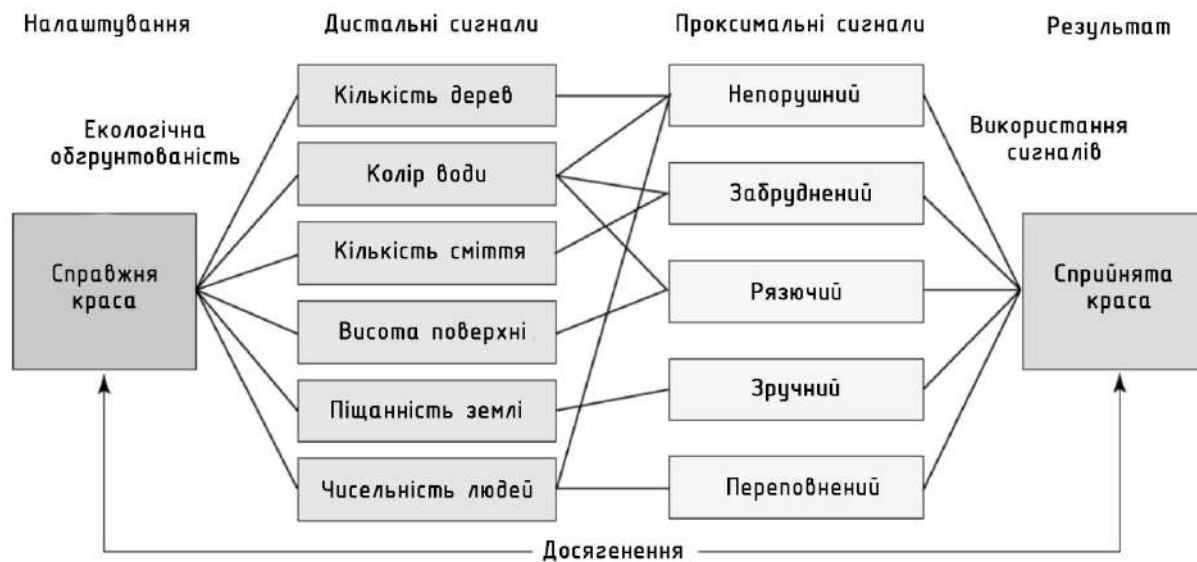

Рис. 1.1.6. Модель Брунсвіка, сприйняття навколишнього середовища [26]

Люди використовують фізичний простір за своїми переваги, підсвідомо і свідомо. Наприклад, чоловіки мають більший особистий простір. Потяг і співпраця, як правило, призводять до меншої дистанції, тоді як менш позитивні контексти, такі як стигма та нерівність статус призведе до більших відстаней.

Отже, відстань між об'єктом та людиною в ландшафтному середовищі може по різному впливати на її психоемоційний стан. Дивлячись, що ми плануємо пробудити в глядача, таку відстань ми маємо використовувати між ним та споглядаючим об'єктом (рис. 1.1.7).

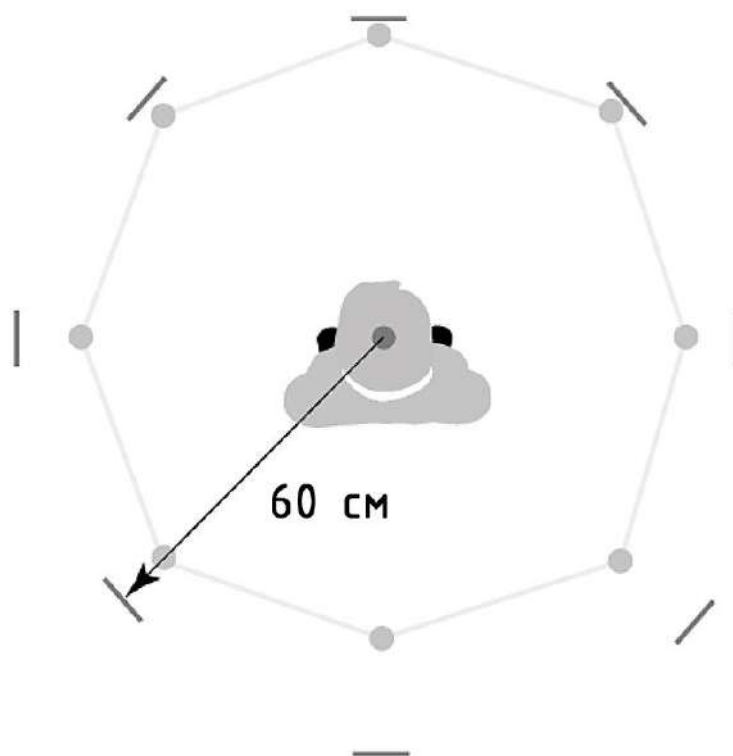

Рис. 1.1.7. Сприйняття особистого простору людиною [26]

М.С. Ключковський та Ю.Л. Богданова в статті «Архітектура як метод психологічного впливу» пишуть: «Якість проживання в архітектурному середовищі безпосередньо залежить від факторів сприйняття людиною оточення. Архітектура як носій соціальної функції потребує втілення всього спектра знань про аспекти психологічного і фізіологічного сприйняття ключової фігури в архітектурному просторі – людини» [24].

На наше сприйняття впливає форма геометричних фігур. Так, квадратна форма є статичною, а отже, простір квадратної або кубічної пропорції навіює спокій. Хоча якщо простір не опрацьований, він може сприйматися порожнім. Прямокутна форма, за рахунок протяжності видається спрямованою. Чим більше видовжений є простір, тим більше він стимулює візуальний та фізичних рух паралельно до довгої осі (рис. 1.1.8).

Класифікація

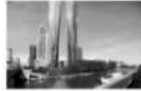

Психологічні особливості сприйняття	Аналоги:		
1. Симетрія в організації середовища		 Громадська бібліотека Стокгольму, Швеція, архітектор Gunnar Asplund, 1928	
2. Розуміння складного багатопредметного середовища через систему		 Площа Vabaduse та Концертний зал Arvo Pärt, Естонія, архітектурна студія MINUSPLUS	
3. Сприйняття близько розташованих предметів як єдиного цілого		 Будівля як "маленьке місто" однородний будинок поблизу Парижа, Архітектурна студія MAISON L.	 Площа Гранд каналу у Дубліні, архітектор Марта Шварц
4. Правило Мюллера	 Архітектор Paul Rudolph, Jacksonville, штат Florida	 Безліч Orange County Government Center Архітектор Paul Rudolph, Goshen, штат New York	
5. Акцент у просторі			
6. Повторюваність	 Таун-хауси Sofia Town house на Філіпінах, архітектурна студія Buensalido Architects.		 Житлові лофти Ушгулу у Варпараїсо, Чілі, чилійські архітектори Antonio Menéndez Ferrer та Cristian Vargientos Vera із архітектурної студії Rearquitectura
7. Парність елементів	 Будівлі в районі парку High Line, Нью-Йорк		 Проект пропозиції веж-близнюків у передмісті Дефанс, Париж
8. Особливості сприйняття простору залежно від положення глядача	 Початкова школа Veli VRH Elementary School, м. Пула, Хорватія, архітектор Randic Turato		
	 Грінвіч арена O2, Лондон, Великобританія, архітектурна студія North Populous (North Populous)		

Рис. 1.1.8. Психологічні особливості сприйняття [24]

Коло символізує безкінечність, цілісність, гармонію, несе у собі захист, має нескінченну кількість радіальних напрямків і є всенаправленим та ненапрямленим водночас. Круглі форми є акцентуючими у просторі, що привертають найбільшу увагу глядача. Трикутник - це динаміка, символ росту, сили, агресії, конфлікту і небезпеки. Кути і перехрестя архетипічно пов'язані із злою енергією.

Мартен Якобс в статті «Психологія ландшафтного середовища» досліджує психологію ландшафтного середовища. Психологія ландшафту – спосіб, яким пейзаж сприймається, переживається та оцінюється суб'єктом, вивчається кількома науковими дисциплінами, що зосереджуються як на індивідуальній свідомості, так і на спільних для культури значеннях чи образах. Відображаються складні основи сприйняття ландшафтів, у яких відіграють роль численні фактори (рис. 1.1.9).

По-перше, психологічні реакції на ландшафт частково вроджені. Збігаються результати різних вчених, що ми маємо вроджені інстинктивно позитивні психоемоційні переваги до напіввідкритих ландшафтів і ландшафтів з рослинністю та водою. Однак існують різні конкретні пояснення, які підкреслюють, чому ми еволюційно схильні реагувати на ландшафти певним чином: прикладами є теорія збудження, матриця переваг і теорія притулку.

По-друге, розвиток, як на культурному, так і на індивідуальному рівні, також відіграє роль у психологічних реакціях на ландшафт. Навіть ті, хто звертається до біологічних факторів, часто наголошують, що розвиток впливає на сприйняття ландшафту. У психологічних реакціях на пейзажні сцени, які раніше не зустрічалися, біологічні фактори, ймовірно, відіграють переважну роль. Для знайомих сцен на перший план виступають культурні та індивідуальні чинники, що призводять до присвоєння ландшафтам значення і виклик певних емоцій людини (рис. 1.1.10).

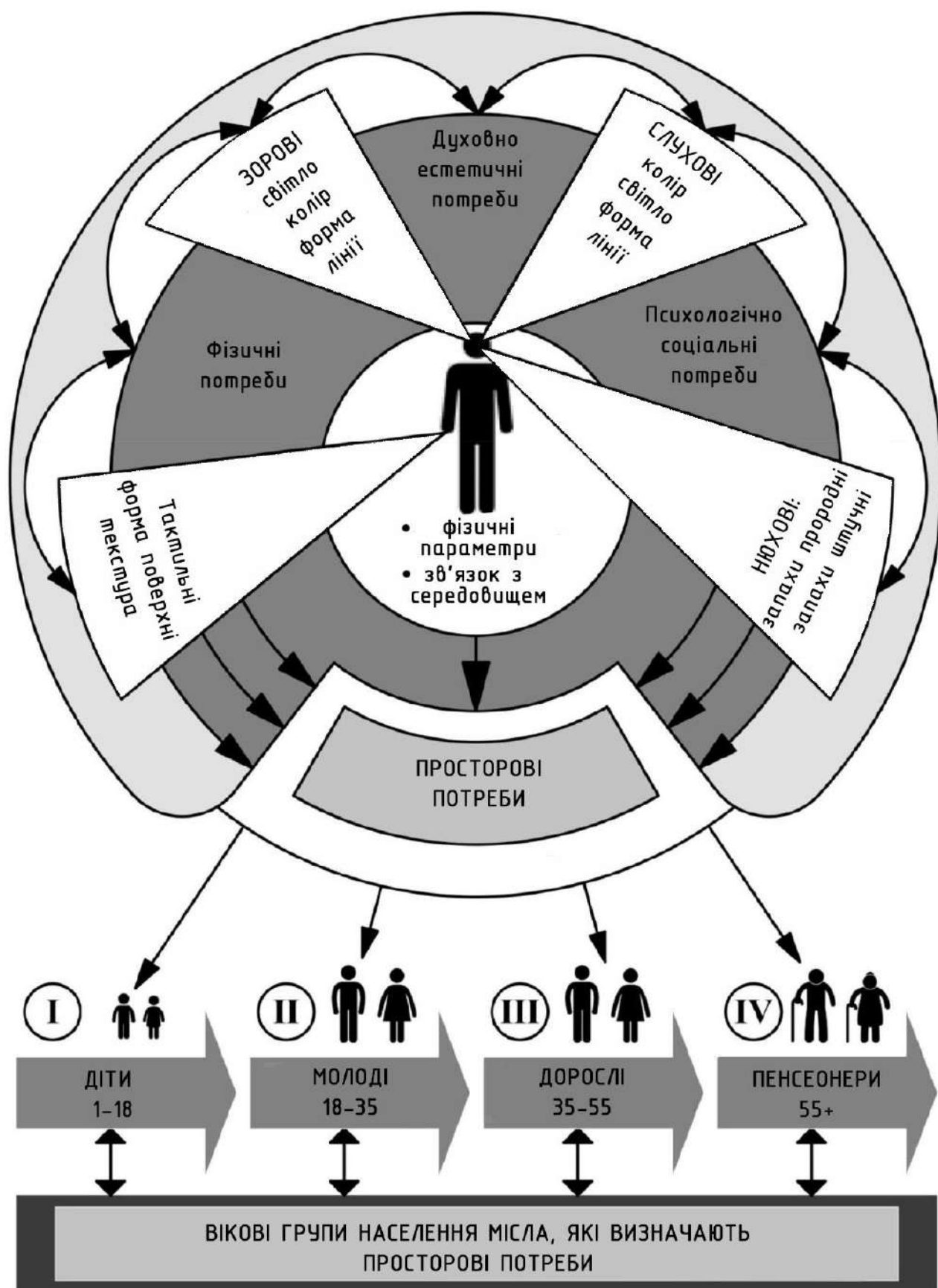

Рис. 1.1.9. Модель просторових вимог гуманізації з обліком зв'язку людини з міським середовищем

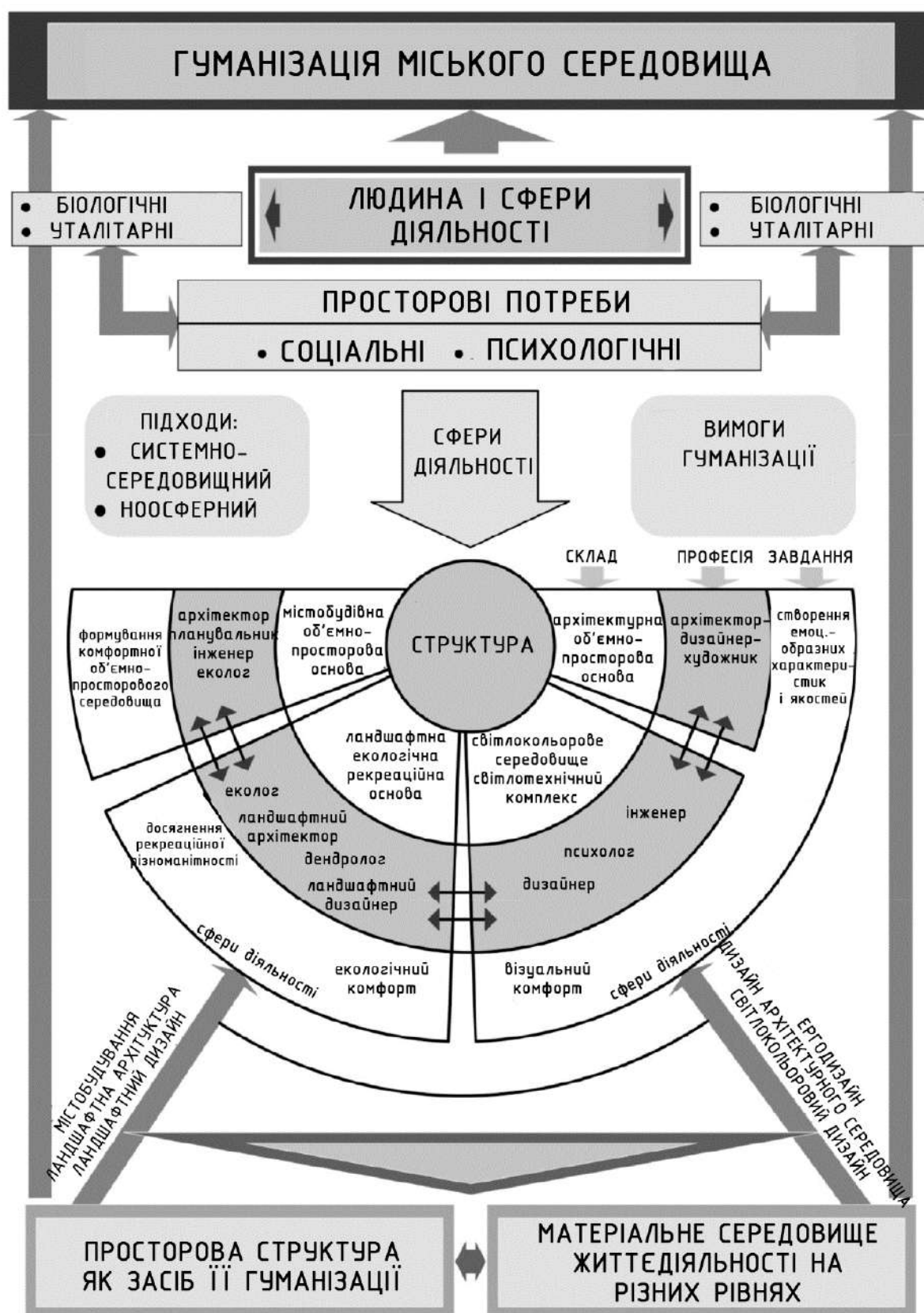

Рис. 1.1.10. Гуманізація міського середовища

Стає очевидним, що простір має бути «людським, гуманним» незалежно від його розмірів. Людина має повсюдно у всіх сферах життєдіяльності міського середовища задовольнити свої основні потреби:

- утилітарні (біологічні);
- фізико-фізіологічні;
- духовні, естетичні;
- психологічні;
- соціокультурні.

Біологічні потреби – це сон, харчування, гігієна, відпочинок.

Фізико-фізіологічні потреби визначають гігієнічні показники середовища: температура, вологість, чистота повітряного басейну, аерація, інсоляція, вітровий режим, рівень радіації. Духовні, естетичні потреби переважно визначають архітектурно-художні показники середовища (світлоколірний колорит, масштаб, пропорції, метр, ритм та ін.).

Психологічні потреби: – відчуття безпеки із захищеністю від шкідливих впливів середовища; наявність хорошої орієнтації у просторі, чітке зонування середовища, нормативна освітленість та позитивний колірний колорит середовища;

Соціокультурні потреби – це потреби у працевлаштуванні, доступному житлі, організації дозвілля, відпочинку та ін. Усі основні потреби за допомогою каналів зв'язку із середовищем мають відповідні характеристики та залежать від вікових демографічних груп населення будь-якого міста. Вони також визначають композиційні характеристики. Ці потреби у своїй сукупності визначають вимоги людини до його життєдіяльності. Багато з цих потреб мають певні кількісні показники, а також якісні показники. Відповідність міського середовища всім основним потребам людини, як правило, визначають поняттям комфортності, яке у наукових дослідженнях практично немає чіткого визначення.

В результаті аналізу наукових досліджень визначено, що комфорт перебування людини у штучному середовищі залежить від каналів зв'язку та визначається її відповідністю просторовим потребам людини.

Узагальнення теоретичного досвіду ландшафтно-планувальної організації
міських парків, що враховують психоемоційний вплив на людину

Час, місце	Тема	Автор, ступінь	Організація
Містобудування та ландшафтна архітектура			
2010, Київ	Вплив архітектурних об'єктів на психоемоційний стан людини	Гущіна О.Б., Бармашина Л.М., канд. архіт.	Національний авіаційний університет
2008, Харків	Сучасне архітектурне середовище та його вплив на поведінку людини	Скороходова А.В, Купрійова Ю.В.	Харківський державний технічний університет будівництва та архітектури
2015, Полтава	Гармонізація візуального житлового середовища	Сазонова Ю.Ф., канд. арх.	Полтавський національний технічний університет ім. Юрія Кондратюка
2014, Львів	Архітектура як метод психологічного впливу	Ключковський М.С. Богданова Ю.Л.	Національний університет “Львівська політехніка”
Екологічні науки			
2018, Каїр	Вплив урбанізованого середовища на поведінку людини (дисертація 10.21625)	Аміра Мерсал Махмуд	Вищий інженерно- технологічний інститут, кінг маріут
1998, Ітака	Роль архітектури в здоров'я людини	Гері В. Еванс І Джанетта Мічелл Маккой	Корнельський університет

1.2. Тенденції формування ландшафтного середовища та досвід проектування міських парків, що враховують психоемоційний вплив на людину

Тенденції сучасного паркобудування при створенні ландшафтного середовища міських парків впливають на розширення прийомів, що враховують особливості існування рослинного світу та впливу цього середовища на психофізіологічні особливості людини. Ландшафтний архітектор, формуючи ландшафтно-просторове середовище міста, створює «карту поведінки» людини – функціональні схеми, що містять інформацію про розміщення видів діяльності в просторі на всіх рівнях: на рівні міста – відкриті рекреаційні та урбанізовані простори: середовище парку, площі, вулиці, двору; на рівні об'єкту будівництва – просторове середовище будівлі; на рівні екстер'єру – просторове середовище (виділяються різні зони діяльності). Архітектор як режисер визначає, скільки закладено ролей в сценарії середовища [1].

Створення гармонійного середовища життєдіяльності людини, організація нових ландшафтів, адаптованих до соціальних вимог – головна мета сучасної ландшафтно-архітектури яка значно еволюціонувала від первісного садово-паркового мистецтва минулих віків до сучасної ландшафтно-архітектури. На відміну від класичних прикладів, таких як, парк «Софіївка» в Умані чи дендрологічний парк «Олександрія» в Білій Церві, де паркові ансамблі відповідали тогочасному соціальному замовленню привілейованої частини суспільства, завдання сучасної ландшафтно-архітектури полягає у створенні композиційної єдності природнього середовища та міського дизайну мегаполісів, при цьому однією з головних умов є забезпечення гармонійного існування біологічного світу з урахуванням його впливу на психофізіологічний стан людини.

Гайд Парк у Лондоні

Загальні дані: побудований в 1637р.

Тип парку: громадський парк.

Характеристика місця розташування: простягається на західній частині центрального району Лондона.

Параметри об'єкту: 142 га.

Функціональне зонування: Велика частина парку - пішохідна зона, незважаючи на те, що основна дорога перетинає парк з півночі на південь. Тут є маршрути і для кінних прогулянок. Серпентин - велике озеро в самому центрі Парку.

Архітектурно-планувальне рішення: вільне планування, декілька композиційних осей, на перетині яких утворились домінанти та акценти.

Об'ємно-просторова композиція: відкритий простір, посеред озеро, обмежений насадженнями крупних порід дерев (рис. 1.2.1).

Особливості благоустрою та озеленення: парк має штучне озеро, має велику кількість МАФ, скульптур, фонтан з садом та будиночком. Розташований на колишніх мисливських угіддях, збереження існуючого середовища. Зараз у парку є 4 га теплиць, які містять підстилки для Королівських парків. Вздовж алей висаджені липи та клени. Також є плакучий бук та сад троянд (рис. 1.2.2).

Рис. 1.2.1. Гайд Парк у Лондоні [15]

Рис. 1.2.2. Гайд Парк у Лондоні [15]

Сади біля затоки у Сінгапурі

Загальні дані: побудовані в 2012р. Архітектори: Grant associates

Тип громадського простору: громадський парк, Сади біля затоки є частиною стратегії з боку уряду Сінгапуру перетворити Сінгапур з «Садового міста» в «Місто у саду»

Характеристика місця розташування: побудований на південній, прибережній території Сінгапуру.

Параметри об'єкту: 101 га.

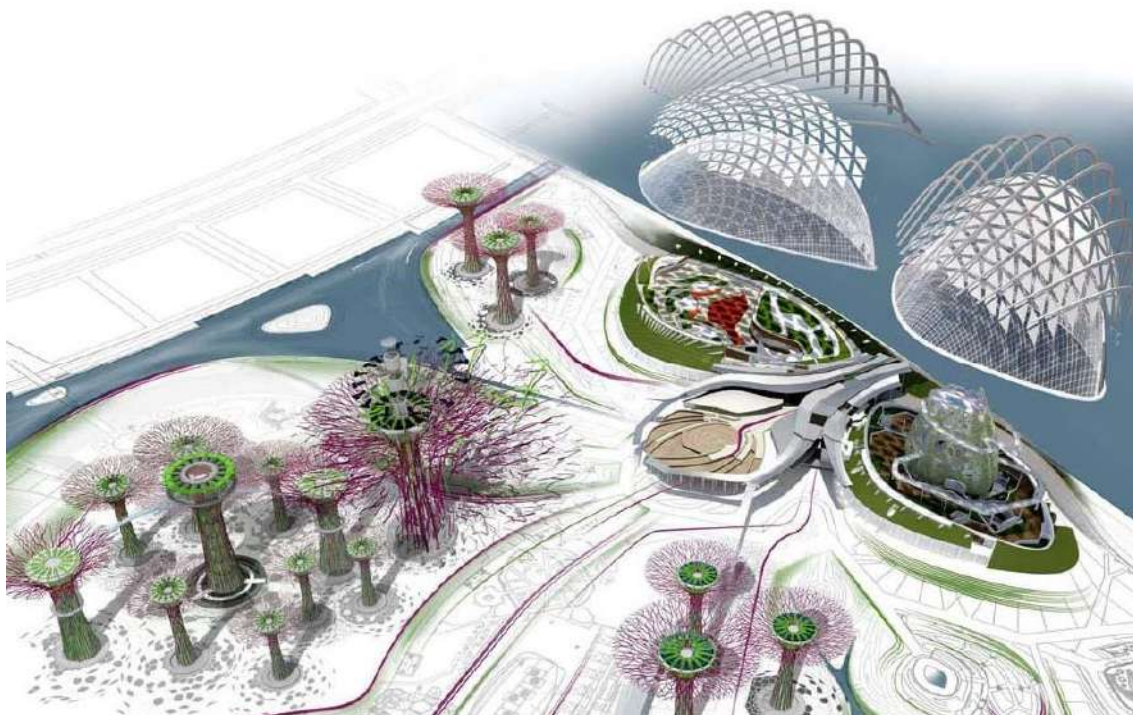
Функціональне зонування: три чітко виражені зони, які мають підзони: хмарний ліс, тематичні плодові сади, супер-дерева (рис. 1.2.3).

Архітектурно-планувальне рішення: вільне планування.

Об'ємно-просторова композиція: До складу комплексу входить 3 об'ємно-просторових композиції: центральний сад затоки, східний сад затоки, південний сад затоки. Є чітко виражені домінанти – дві оранжереї (рис. 1.2.4).

Особливості благоустрою та озеленення: об'єкт виконаний у вигляді серії великих тропічних садів, кожен з яких має свій власний специфічний ландшафтний дизайн. «Хмара гора» саме по собі є складною структурою, покритою тропічними вологолюбними рослинами, такими як орхідеї, папороті і плауновидні рослини. Плодові сади «Рослини і люди» і «Рослини і планета»,

«Дитячий сад» та «Сад супер дерев» складаються із 18 композицій. Тут створено м'який, сухий клімат та вирощуються рослини, що зустрічаються у Середземноморському регіоні та інших напівзасушливих тропічних районах (наприклад, у деяких частинах Австралії, Південної Америки, Південної Африки).

Рис. 1.2.3. 3д модель Садів біля затоки [14]

Рис. 1.2.4. Загальний вигляд. Сади біля затоки в Сінгапурі [14]

Суперкілен, Копенгаген

Загальні дані: побудований в 2012р. Архітектор: BIG

Тип громадського простору: громадський міський парк,

Характеристика місця розташування: побудований в найбільш етнічно різноманітному і соціально проблемному районі Данії, в північно-західній частині міста (рис. 1.2.5).

Параметри об'єкту: 30га

Функціональне зонування: три чітко виражені зони: червона зона для спорту, зелена для парку та ігрового дитячого майданчика із зеленими насадженнями та чорна – для фуд-корту та пікніків.

Архітектурно-планувальне рішення: Вільне планування. Концептуальною відправною точкою є поділ Суперкілен на три зони і кольори – зелений, чорний і червоний, три блока, три кольори – один мікрорайон (рис. 1.2.6).

Об'ємно-просторова композиція: парк складається з 57 різних національних культур. Архітектори вирішили зосередитись на ініціативах та заходах, які сприятимуть інтеграції між національністю, релігією, культурою, мовою, психікою. Вони функціонують як символи повсякденного досвіду кожної культури виступають як своєрідний витвір мистецтва або щось, що змушує людей дивуватися, як ми організовуємо своє повсякденне життя (рис. 1.2.7).

Особливості благоустрою та озеленення: Прагнення до більшої природності, зустрічається через значне збільшення рослинності і рослин по всьому сусідству, розташованих як невеликі острови різноманітних сортів дерев, періодів цвітіння, кольорів - і походження, що відповідають одному з навколишніх повсякденних предметів. Різні рослини з 60 різних національностей. Пальми з Китаю, неонові злаки з Катару. Прагнення до більшої природності, зустрічається через значне збільшення рослинності і рослин по всьому сусідству, розташованих як невеликі острови різноманітних сортів дерев, періодів цвітіння, кольорів - і походження, що відповідають одному з навколишніх повсякденних предметів.

Рис. 1.2.5. Загальний вигляд парку Суперкілен [16]

Рис. 1.2.6. Генеральний план парку Суперкілен [16]

Рис.1.2.7. Спортивний сектор парку Суперкілен [17]

Сад емоцій в місті Етрета

Загальні дані: побудований в 2016р. Архітектор: Олександр Гривко

Тип громадського простору: міський парк

Характеристика місця розташування: розташувався на півночі центральної частини міста Етрета, побудований в Нормандії, натхненний її історією та пейзажами, на місці вже існуючого саду біля вілли Роксолани.

Параметри об'єкту: 1,5га

Функціональне зонування: три чітко виражені зони

Архітектурно-планувальне рішення: має вільне планування, виявлене в семи зонах для гармонії єдності людини та природи.

Об'ємно-просторова композиція: каскадний парк складається з 7 зон, різних по тематиці але об'єднаних однією думкою.

Особливості благоустрою та озеленення: різні арт-об'єкти допомагають побачити навколишній світ через призму мистецтва, відкрити нові смисли та способи сприйняття Буття. Доповнюють враження унікальні каучукові скульптури іспанського художника Самюеля Сальседо, що зображають особи людей, які переживають яскравий спектр емоцій (рис. 1.2.8). Стрижені насадження, рідкісні рослини, квітки, вистрижені різні форми кущів. Всі надає чарівності і незвичайності. Одна із зон це масивний лабіринт із стрижених рослин, що уособлюють хвилююче море. Серебристі листки дерев. Тут живуть вистрижені з самшиту і привезеного з Японії енкіантусу лускочешуйного раковини молюсків (рис. 1.2.9).

Рис. 1.2.8. Фрагмент Саду емоцій [17]

Рис. 1.2.9. Загальний вигляд. Сад емоцій [17]

Сад психіатричної лікарні (Францисканський сад), Прага, Чехія

Загальні дані: побудований в 14ст, відбудований в 18 ст.

Тип громадського простору: міський парк

Характеристика місця розташування: розташований на правому березі Праги, в її південно-центральної частині, побудований для монастиря внутрішній двір між площею Юнгмана і вулицею Водянкової.

Параметри об'єкту: 0,6га

Функціональне зонування: має декілька зон. Відпочинку, транзиту, дитяча зона, зона думок зі скульптурами, та зона біля фонтану (рис. 1.2.10).

Архітектурно-планувальне рішення: виконаний в класичному стилі, має регулярну забудову, на перетині композиційних осей створені домінанти.

Об'ємно-просторова композиція: в центрі композиції йде альтанка з фонтаном та масивне дерево, навколо якого регулярно насажені стрижені кущі (рис. 1.2.11).

Особливості благоустрою та озеленення: Унікальний природний оазис в самому центрі міста обладнаний рядом лавок, над якими арки металеві арки, влітку посипані квітами троянд, колодязь, монастирська аптека, декоративний фонтан і навколо нього розмістили статуї святих. Трав'яниста ділянка розділена

невисоким живоplotом тисів, сад доповнюється кількома цікавими скульптурами, фонтаном, альтанкою, дитячим майданчиком, фруктовими деревами і трав'янистими грядками, які відносяться до древніх власників, кармелітів і францисканців, які колись тут вирощували трави і спеції.

Рис. 1.2.10. Скульптура Саду психіатричної лікарні [18]

Рис. 1.2.11. Загальний вигляд. Сад психіатричної лікарні [18]

1.3. Фактори та умови ландшафтно-планувальної організації міських парків з урахуванням психоемоційного впливу на людину

До факторів, що враховують психологічні особливості людини в міських парках відносяться: містобудівні, територіально-географічні, природно-кліматичні, екологічні (абіотичні, антропогенні), архітектурно-художні, соціально-економічні та психологічні (рис. 1.3.1), (рис. 1.3.2).

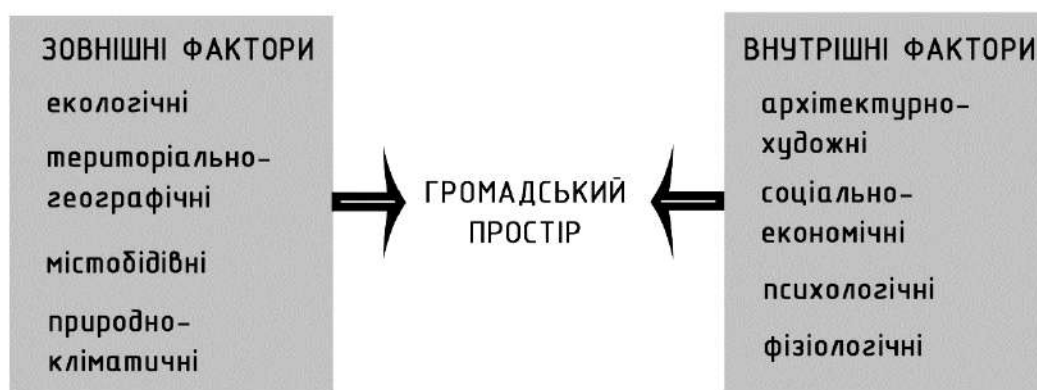

Рис. 1.3.1. Фактори формування громадського простору

Рис. 1.3.2. Формування громадського простору, потребами та вподобаннями людини

1. Містобудівні фактори визначають ефективне розміщення міських парків в структурі міста, для комфортного користування громадян та відвідування території. До них відносяться: розмір адміністративно-територіальної одиниці, де розташовується міський парк; розташування міського парку відносно структури населеного пункту; щільність та особливості рекреаційної зони;

конфігурація ділянки під забудову та характеристика прибережної лінії даної території.

Також, визначну роль відіграють територіально-географічні фактори.

2. Територіально-географічні фактори: характер територіально-просторової організації, типи планувальних структур, створення планувальної схеми міського парку з врахуванням географічного розташування, щільність освоєння територій районів та міст, характер забудови тощо. Сюди ж можна віднести і техніко-економічний фактор, який сприяє створенню міського парку як повноцінного елемента міського середовища в умовах жорстких обмежень фінансових і природних ресурсів; установлення розмірів територіальних резервів для всіх функціональних зон а також ефективного з'єднання цих зон інженерними і транспортними мережами.

3. Природно-кліматичні фактори. Одним з факторів природного оточення є клімат. Він визначається: станом повітря – температурою та вологістю, їх річними і добовими коливаннями; максимальною і мінімальною температурою; кількістю теплих і морозних днів; сонячною активністю інсоляція, хмарністю; впливом вітру – його напрямком і швидкістю; опадами тощо. Другим природним фактором є рельєф місцевості, який впливає на розміщення маф чи забудов у парку, трасування доріг та інженерних комунікацій, інсоляцію схилів, провітрювання території тощо. Також значну роль відіграють особливості ґрунту та рослинного покриву, гідрографічні та гідрологічні умови – ріки, озера, болота, режим ґрунтових вод; геологічні умови ґрунти, сейсміка.

На природні умови і мікроклімат даної місцевості великий вплив мають антропогенні фактори, зв'язані з діяльністю людини. Так, до екологічних факторів відносять: санітарно-гігієнічні вимоги формування комфортного середовища у різних природно-кліматичних і екологічних умовах. Вони розглядають чистоту повітря, прозорість і природний склад атмосфери, вентиляцію та інсоляцію території, рослинність поверхні території, підвищення ґрунтових вод тощо

Отже, аналіз антропогенних факторів - важлива складова частина комплексної оцінки території для подальшого проектування міського парку з врахуванням психоемоційного впливу на людину. Серед несприятливих антропогенних факторів найважливішими є: джерела забруднення повітря, ґрунту і води; джерела пилу і шуму; джерела стічних вод і очисні споруди, що потім буде згубно впливати на психоемоційний стан людини.

Вище розглянуто було зовнішні фактори впливу на формування громадського простору, далі слідують внутрішні фактори. Одним з таких є архітектурно-художні фактори.

Сюди можна віднести архітектурно-планувальна композиція, композиційні осі, панорама, силует, домінанта, стиль; об'ємно-просторова композиція міського парку, його образ, масштабність, стиль, цілісність; благоустрій територій та її предметно-просторове обладнання, дизайн. Композиція міського парку визначається конфігурацією композиційних осей уздовж вулиць і магістралей, характером панорами і силуету міської забудови з боку річки, моря або гірської місцевості, а також розміщенням міських ансамблів, які є домінантами архітектурно-просторової композиції.

Психологічні та соціально-економічні фактори відрізняються від біо- та геофізичних факторів. Вони існують у зміні історичних і культурних контекстів, і навіть короткострокові зміни схильні до численних детермінант. З огляду на сучасні знання, модель може вирішувати лише середній вплив на рівні населення, з метою в кінцевому підсумку бути в змозі розрізнити і визначати ефекти, як вони відбуваються на окремих, підгрупах (наприклад, гендерних і вікових категоріях) або субпопуляції ризику (наприклад, люди з депресією і СДУГ) рівня. Тим не менш, наш підхід широко керується іншими моделями екосистемних послуг, оскільки ми простежуємо шлях від навколишнього середовища до психічного здоров'я.

4. Соціально-економічні фактори:

Особливе місце в цій групі факторів посідають активність і потреба населення в пішохідних і транспортних пересуваннях. Створення мережі

інженерних та транспортних комунікацій парку. Необхідно створити мережу пішохідних доріг, велосипедних доріжок, місточків через струмки, канали, штучні озера, які в повній мірі відкриють доступ до всіх куточків парку. Разом з цим створити розгалужену мережу інженерних комунікацій що забезпечать зручні умови для відпочиваючих (архітектурно-художні, містобудівні, соціально-економічні, територіально-географічні, психологічні).

Соціальні вимоги створення необхідного і рівнодоступного середовища для існування та життєдіяльності різних контингентів і прошарків населення (рис. 1.3.3).

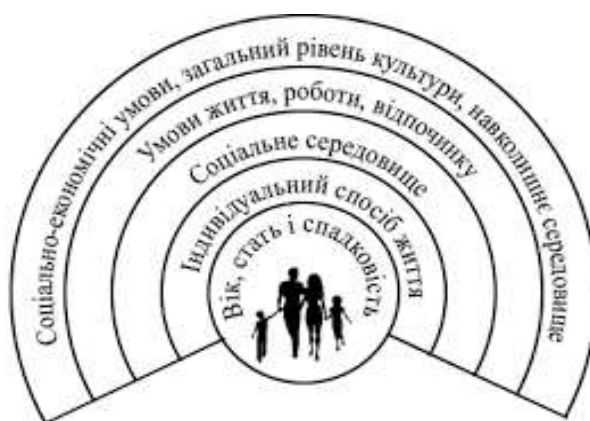

Рис.1.3.3. Типологія груп населення

Населення міста різне, їх відрізняє демографічна, статеві-вікова структура населення, кількість чоловіків, жінок, дітей, працездатне населення, пенсіонери, домогосподарки, мігранти тощо.

В даному контексті слід згадати відому модель М. Уайтхеда і Дж. Далгрена, (рис. 1.3.4). У центрі розташовані люди з їх певними генетичними характеристиками, спадковою схильністю, а навколо них –«рівні» впливу, тобто фактори, які можуть бути змінені. Зокрема: перший рівень стосується способу життя конкретної людини та її особистісних особливостей, наприклад, ступеня дружелюбності й злагоди з навколишньою дійсністю, які можуть сприяти підтримці здоров'я або наносити йому шкоду; другий рівень визначається умовами соціального оточення, ступенем взаємної підтримки в несприятливих умовах (наявності або відсутності підтримки, а також її ефективності); третій рівень включає такі структурні чинники, як житлові умови та умови праці, а також розвиненість сфери обслуговування й місць громадського користування (наприклад, школи, спортивні майданчики, місця відпочинку та розваги та ін.);

четвертий рівень об'єднує соціально-економічні умови, загальний рівень культури, загальний рівень культури, стан навколишнього середовища.

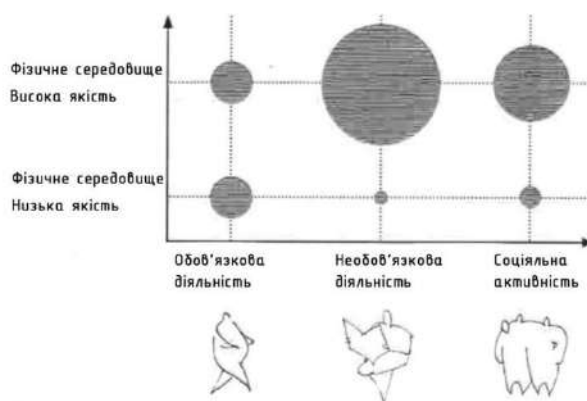

Рис. 1.3.4. Вплив різноманітних факторів на здоров'я людини (за М. Уайтхед і Дж. Далгрен)

Малюнок показує зв'язок між якістю міського простору та людською взаємодією з вуличною активністю. Підвищення якості призводить, зокрема, до зростання необов'язкової діяльності, що, у свою чергу, стимулює зростання соціальної діяльності.

4. Психологічні фактори:

Один з найголовніших психологічних факторів відносимо комфортність сприйняття людини простору. Можливість бачити – розумні відстані, кут огляду, вільні поля зору та освітлення. Можливість сидіти – зони для відпочинку, додаткові умови: пейзаж, сонце, люди. Можливість стояти, розмовляти, слухати та займатися спортом (рис. 1.3.5). Стимул для творчості, фізичної активності.

Рис. 1.3.5. Зв'язок між якістю міського простору та людською взаємодією з вуличною активністю

Також не мало важливим у нашому житті є колір, який використовується для організації життя і приведення порядку. Колір відображає предмети, явища і частин у єдності властивостей, при психічному впливі на наш орган чуття – зір. Світ сприймає людина, він з нами розмовляє через колір. Він має силу передавати настрої і почуття.

Конкретно жива людина з притаманними їй інтересами, стремліннями, почуттями, характером, обсягом знань і досвідом. Всі ці властивості сприйняття пов'язані з активністю психіки. Вибірковість, демонструє цей зв'язок. Вона залежить від потреб людини і її психологічної установки та інтересів.

Колір і наш досвід з асоціативним кольором, що означає, що нас приваблюють певні кольори через наше середовище і те, що ми шукаємо, що ми відчули і як прожили свій досвід (рис. 1.3.8).

		Фізіологічний рівень	Психічний рівень	Асоціації з...
	38% синій	Холодний, прохолодний, вологий	Даль, широчінь, тиша, нескінченність	тугою
	20% червоний	Гарячий, теплий, сухий	Динамізм, активність, небезпека, сила	оптимізмом
	12% зелений	Пряний, свіжий, кислий, гіркий	Природність, жвавість, спокій	природністю
	8% чорний	Скупий, кутастий, твердий	Кінець, порожнеча, сила, елегантність	силою
	5% жовтий	Світлий, кислий, отрутний, гіркий	Літо, достаток	заздрістю
	3% білий	Солений, ніжний, чистий, вишуканий	Досконалість, ідеал, безвинність, функціональність	правдивістю
	3% фіолетовий	Екстравагантний	Оригінальність, марнославство, неправда	марнославством
	2% брунатний	Хрусткий, ароматний	Затишок	міщанством
	1% сірий	Нейтральний	Старість, домашній затишок	скромністю
	Інші кольори менш 1%			

Рис. 1.3.8. Дія кольору на поведінку та характер особистості

При створенні середовища, потрібно розуміти, що ми маємо зважати на всі потреби людини. Задоволення потреб споживача. Адаптування спроектованого середовища до психіки людини і її сприйняття. Для забезпечення належних умов ландшафтно-планувальної організації міського парку треба врахувати такі потреби людини, як: комфорт, задоволення та захист.

На основі цього, на (рис. 1.3.9) демонструється психологічно-якісний громадський простір.

Захист	<p>ЗАХИСТ ВІД ТРАНСПОРТУ</p> <ul style="list-style-type: none"> захист відвідувачів, велосипедистів роз'єднання шляхів перетину 	<p>ЗАХИСТ ВІД НАСИЛЛЯ</p> <ul style="list-style-type: none"> жива публіка люди, які є на території многофункціональність і вдень і вночі хороше освітлення 	<p>ЗАХИСТ ВІД НЕПРИЄМНИХ ВІДЧУТТІВ</p> <ul style="list-style-type: none"> дощ, сніг холод, жара загрязнення бруд, шум, яскраве світло
Комфорт	<p>МОЖЛИВІСТЬ ХОДИТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> можливість ходити простір для ходьби відсутність перепон якість покриття доступність цікаві фасади 	<p>МОЖЛИВІСТЬ СТОЯТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> ефект меж-опор, цікаві міста, де можна на щось спертись 	<p>МОЖЛИВІСТЬ СИДІТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> зони для сидіння додаткові види: пейзаж, сонце, люди хороші міста для сидіння лавки для відпочинку
	<p>МОЖЛИВІСТЬ БАЧИТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> розумні відстані огляду вільний кругозір освітлення коли темно цікаві краєвиди 	<p>МОЖЛИВІСТЬ СПІЛКУВАТИСЯ</p> <ul style="list-style-type: none"> низький рівень шуму вулична мебел для простору спілкування 	<p>МОЖЛИВІСТЬ ГРАТИ І ЗАЙМАТИСЯ СПОРТОМ</p> <ul style="list-style-type: none"> стимул для творчості, фізичної активності вдень, вночі влітку, взимку
Задовolenня	<p>МАСШТАБ</p> <ul style="list-style-type: none"> будівлі і простір, спроектовано в людському масштабі 	<p>НАСОЛОДА ПОГОДОЮ</p> <ul style="list-style-type: none"> сонце, тінь спека, прохолода вентиляція 	<p>ПОЗИТИВНІ ВІДЧУТТЯ</p> <ul style="list-style-type: none"> хороший дизайн і деталювання якісні матеріали гарні види дерева, рослини, вода

Рис. 1.3.9. Психологічно-якісний громадський простір

Враховуючи всі фактори, з урахуванням психоемоційного впливу на людину при створенні міського парку можна зробити ряд дій.

Вдосконалити природній ландшафт парку штучними елементами рельєфу, штучними водоймами, скелястими осередками, болотистими ділянками тощо.

Облаштування еколого-кліматичних зон за принципом автономного існування за необхідності з використанням захисних споруд, як то прозорі дахи, захисні стіни; штучного освітлення, кліматичного обладнання наприклад для створення штучного снігу. Озеленення таких територій рослинами проводити за кліматичним принципом.

Створення динамічних середовищ: аквапарків, спортивних майданчиків, меморіальних ансамблів казкових героїв та героїв епосу, тематичних міні парків за прикладом японських садів для медитації, йоги.

Запровадження сучасних технологій віртуального контакту з природою для створення новітнього архітектурно-ландшафтного середовища з використанням відео та аудіо засобів.

Висновки до розділу 1

У результаті аналізу вітчизняного та закордонного теоретичних досліджень було з'ясовано, що недостатньо вивченими є деякі аспекти порушеної проблеми щодо врахування впливу міського середовища на психоемоційний стан людини, а саме: не використовуються прийоми впливу на психофізіологічний стан людини, з метою створення середовища, адаптованого до психоемоційного стану людини. Середовище має бути гармонійним, психоемоційно адаптованим і безпечним. Перш ніж вирішувати цю проблему, необхідно подбати про усунення ризиків неадекватного сприйняття середовища, відчуття незахищеності і неприємних вражень від несприятливих погодних умов.

У результаті аналізу реалізованих проєктів міських парків були виявлені наступні тенденції: організація гармонійного середовища проживання, створення нових ландшафтів, адаптованих до соціальних вимог, композиційна єдність міського середовища та природнього, гармонійне існування біологічного світу з урахуванням його впливу на психофізіологічний стан людини.

До факторів урахування психологічних особливостей людини в міських парках відносяться містобудівні, територіально-географічні, природно-кліматичні, екологічні (абіотичні, антропогенні), архітектурно-художні, соціально-економічні та психологічні.

Формування оптимального візуального ландшафтного середовища - одне з найважливіших завдань архітектора і дизайнера, оскільки міські парки - це довговічний пласт культури, де людина знаходиться протягом усього життя.

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ЗАСОБІВ ТА ПРИЙОМІВ ЛАНДШАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЬКИХ ПАРКІВ З УРАХУВАННЯМ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА ЛЮДИНУ

2.1. Принципи ландшафтно-планувальної організації міських парків

Парки є найдоступнішими закладами міського відпочинку й дозвілля для всіх без винятку соціальних груп і вікових категорій громадян, але на жаль сьогодні їх стан незадовільний. Маємо зарості старих дерев, засмічені території, занедбану дорожньо-стежкову мережу, не дивлячись на те, що виділяються гроші на утримання газонів, туалетів, дитячих та спортивних майданчиків, ставків, тощо. Тому потреба створення цікавих інноваційних паркових комплексів, здатних задовільнити сучасні вимоги до місць відпочинку, розширення можливостей соціокультурного впливу рекреаційного простору на психофізіологічний стан мешканців міст – актуальне завдання.

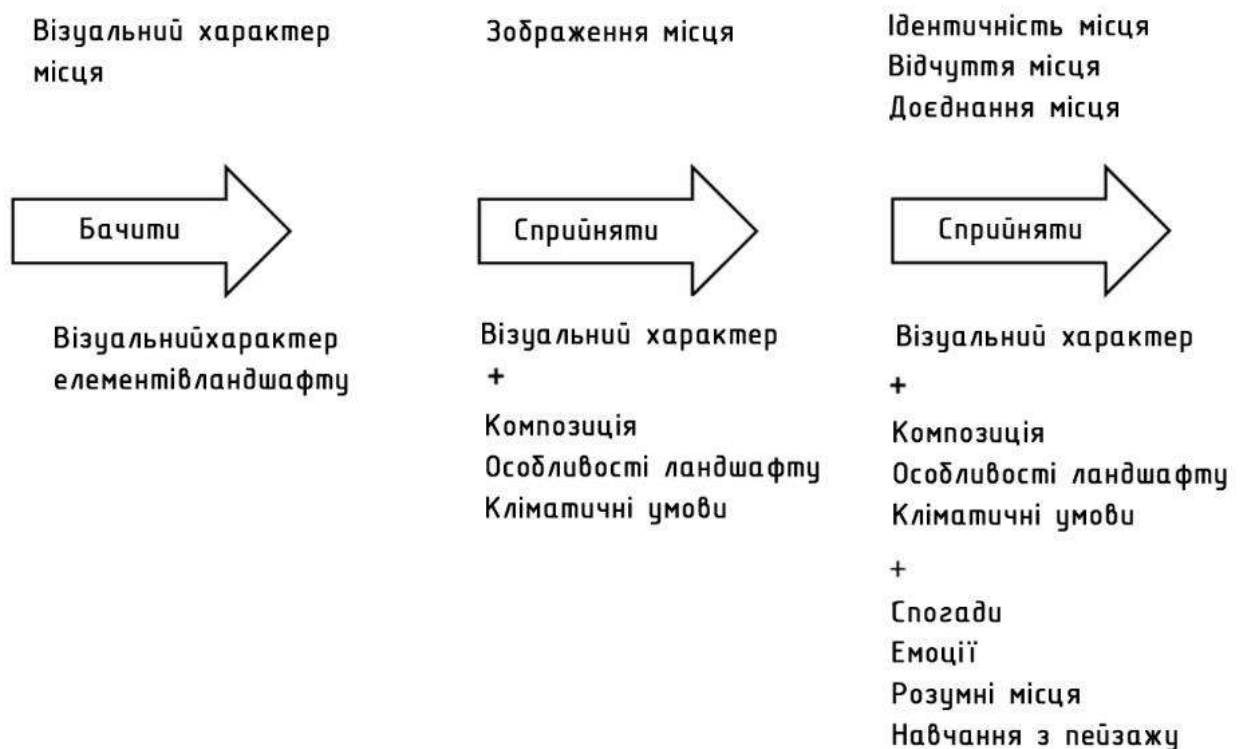
Ландшафтно-планувальна організація території паркового середовища здійснюється за рахунок об'єднання природних, будівельних і архітектурних компонентів у цілісну композицію, що несе певний художній образ. Все, що ми бачимо і переживаємо прогулюючись парком, обов'язково має певний вплив на нас. Цей вплив залежить як від характеру ландшафтного середовища парку, будь то простори дикої природи, або культурний ландшафт за задумом ландшафтного архітектора, так і від нашого емоційного стану в момент прогулянки.

Ландшафтне середовище парку, насичене різноманітними зоровими образами та елементами спонукає відвідувача до діалогу, співтворчості та має величезний вплив на психоемоційний стан людини. Воно безпосередньо впливає на його психосоматичне здоров'я, поведінку, інтелектуальний та соціальний розвиток. Так, паркове середовище може або викликати позитивні емоції, або завдавати психологічного емоційного дискомфорту. Частіше за все, це пов'язано з його естетичністю. Часто паркове середовище викликає астенічні (нерадісні) емоції. При правильно спроектованому наповненні такого середовища ми можемо навмисно впливати на психоемоційне сприйняття людини і тим самим на її поведінку й психологічне самопочуття. Врахування елементарних

психологічних принципів сприйняття людиною простору можуть враховувати потенціал ландшафтного дизайну для стимулювання психоемоційних почуттів.

Ландшафтний дизайн – це процес створення тактильного простору, який буде передавати характер почуттів або емоцій. Незалежно від естетичної якості оточуючого простору аспект емоційного впливу часто залежить від емоційного стану людини. Також кожна людина має свої індивідуальні естетичні вподобання до сприйняття різних елементів навколишнього середовища.

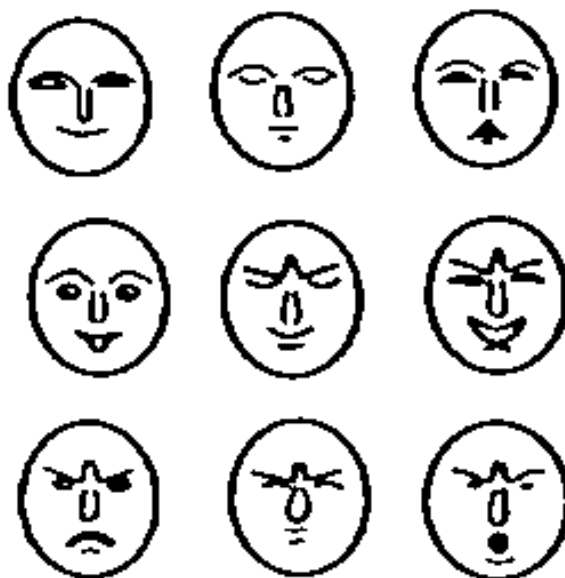
Пізнання ландшафтного середовища є найбільш складним рівнем в аналізі ландшафту і формуванні його сприйняття. Таким чином, воно є важливим елементом у ставленні до ландшафтної ідентичності і аури місця, а також у розвитку вподобання до конкретного місця (рис. 2.1.1).

Рис. 2.1.1. Рівні ландшафтного пізнання

Розглядаючи поняття емоція та сприйняття можна відмітити, що емоції – це суб'єктивні реакції людини на дії зовнішніх та внутрішніх подразників, які показують оцінку їх значущості. Вони виражаються у формі переживань викликають та стимулюють дії людини. Роль емоцій у житті людини та визначенні його поведінки дуже важлива.

Якщо проаналізувати всі теорії стосовно понять емоція та почуття, можна виявити, що в багатьох авторів немає чіткого поняття що це таке. Деякі вчені між поняттями почуття та емоції ставлять знак рівності та застосовують ці слова як синоніми. Є автори, які такі словосполучення як емоційний процес, емоційна реакція замінюють коротким словом емоція. Дехто вважає, що емоція — це ширше поняття, а почуття це одне з проявів емоційних переживань. Є дослідники, які пропонують розмежовувати поняття почуття та емоції за тривалістю. Вони вважають що емоції це короткочасна реакція людини, а почуття це вже більш тривалий стан. Є дослідники, які кажуть, що емоції виражаються спонтанно і неусвідомлене, а ось почуття майже завжди людиною усвідомлюються, і при цьому ми скажемо, що емоції виявляються як безпосередня реакція на щось, а почуття це вже більше продукт мислення, переживання, накопиченого досвіду. Тобто емоції, як і багато інших психічних явищ, взагалі вивчені слабо і розуміються різними авторами по-різному, но в цілому багато авторів сходяться на тому, що емоції – це зовнішні видимі прояви почуттів. Позитивні емоції допомагають в досягненні мети, здобутті щасливого життя і навпаки, негативні емоції згубно впливають на людину (рис. 2.1.2).

Рис. 2.1.2. Емоції людини

Ми можемо визначати емоції іншої людини, але трактуємо та сприймаємо їх ми всі по-різному. Так, представлені на малюнку емоції можна трактувати наступним чином:

- 1) радість, легкість, задоволення, підйом, активність;
- 2) тяжкість, слабкість, пригніченість, індиферентність, втома, відстороненість;
- 3) підозрілість, мстивість;
- 4) задумливість, інтерес, комфортність, радість, прийняття;
- 5) невдоволення, дискомфорт, незадоволеність, нудьга, огида;
- 6) єхидство, сарказм; злість, гнів, неприйняття;
- 7) роздратування, агресія, біль;
- 8) гнів, влада, сила.

Таким чином всі почуття та емоції розділяються на позитивні нейтральні та негативні, також почуття можна розділити на стенічні, які підвищують життєвий тонус та астеничні, які пригнічують активність. Існує дуже багато різних класифікацій почуттів емоцій, емоційних станів, але на мій погляд найбільш цікавою є Колесо емоцій Роберта Плучника, (рис. 2.1.3).

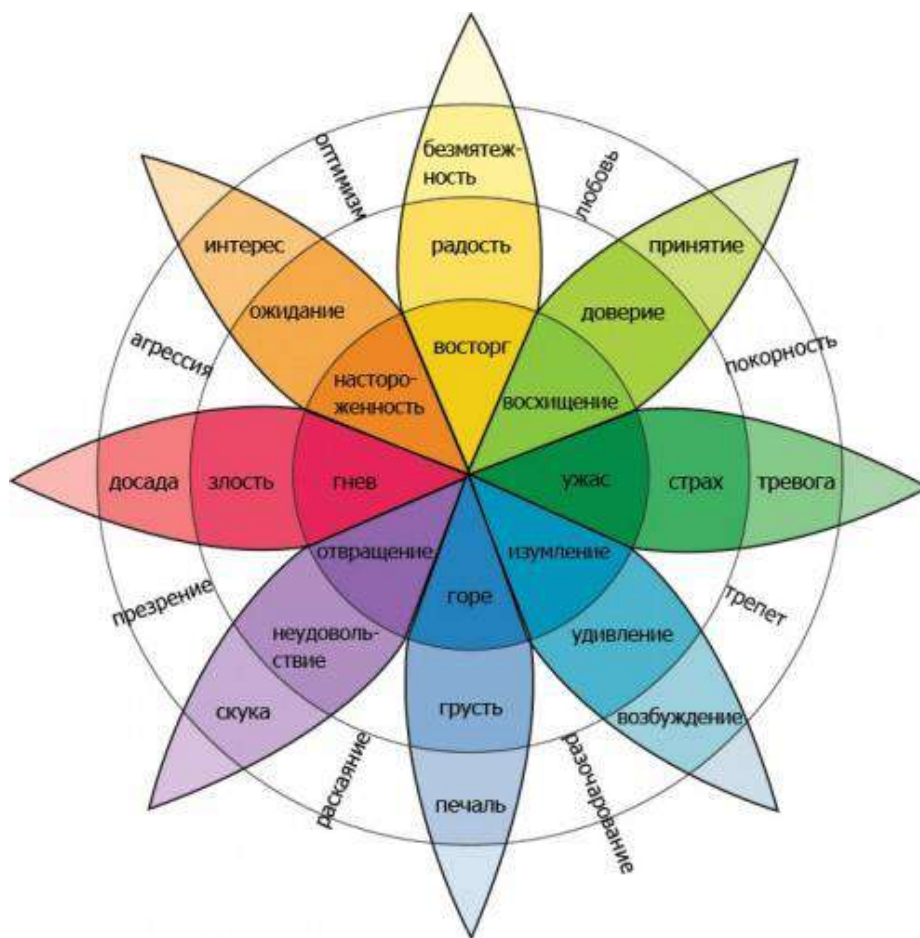

Рис. 2.1.3. Колесо емоцій Роберта Плучника

Авторська тривимірна обхідна модель описує зв'язки між поняттями емоцій, які аналогічні кольорам на кольоровому колесі. Коло являє собою ступені подібності між емоціями. Вісім секторів призначені для того, щоб вказати, що існує вісім основних емоційних вимірів, визначених теорією, які розташовані як чотири пари протилежностей. В порожніх просторах моделі сконцентровані емоційні діади, які суміщають дві, рядом розташовані основні емоції.

Сприйняття – це процес прийому та перетворення інформації, що забезпечує відображення предметів та явищ навколишнього світу та орієнтацію у цьому світі. Воно не просто підсумовує елементи почуттів, а створює особливий цілісний чуттєвий образ. Сприйняття може бути навмисне та ненавмисне. Навмисне сприйняття має наперед поставлену ціль та регулюється свідомо поставленим завданням. Ненавмисне сприйняття людини регулюється зовнішніми обставинами. В процесі сприйняття взаємодіють суб'єкт, який визначається дією внутрішніх факторів (перцептивні очікування, особистісні особливості тощо), та об'єкт, що підпорядковується перцептивним процесам, характеристикам стимулів довкілля.

Таким чином, емоційне сприйняття – це цілісне психічне відображення різних об'єктів та образів оточуючого середовища, що представляють для людини певну значимість, пов'язану з формуванням відповідних емоційних образів, що викликають у неї появу конкретного життєвого емоційного стану. Якщо правильно спроектувати наповнення паркового середовища, можна навмисно впливати на емоційне сприйняття людини і цим впливати на її поведінку та психологічне самопочуття.

В своєму дослідженні Д. Брунер та Л. Постмен сформулювали три принципи вибірковості сприйняття [6]:

- резонансу, коли сприйняття працює швидше та коректніше, якщо стимули відповідають вимогам та цінностям особистості;
- захисту, якщо стимули суперечать очікуванням чи мають негативний зміст, вони розпізнаються гірше та сильніше спотворюються;

- настороженості, коли подразники, які можуть призвести до дисфункції психіки розпізнаються швидше.

Як захисний механізм емоції відтворюються, за рахунок сприйняття світу нашими 5 почуттями: дотиком, смаком, баченням, слухом та запахом (рис. 2.1.4). Анохін П.К. зазначає, що «виробляючи майже миттєву інтеграцію всіх функцій організму, емоції власними силами й у першу чергу можуть бути абсолютним сигналом корисного чи шкідливого впливу на організм, часто навіть раніше, ніж визначено локалізацію впливів і конкретний механізм реакції організму».[1]

Відчуття – це фізіологічна здатність організмів, що надає дані для сприйняття. Нервова система має специфічні сенсорні системи або органи, присвячені кожному почуттю.

Ваш мозок і 5 почуттів

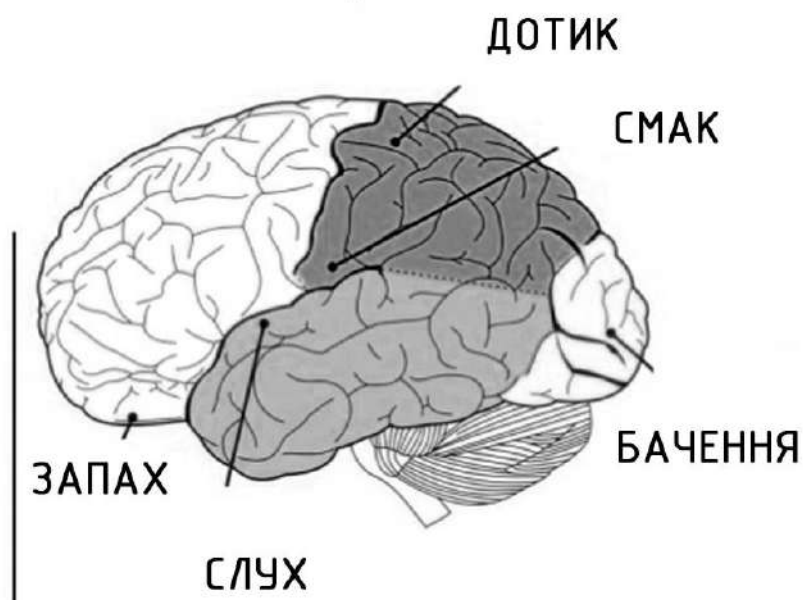

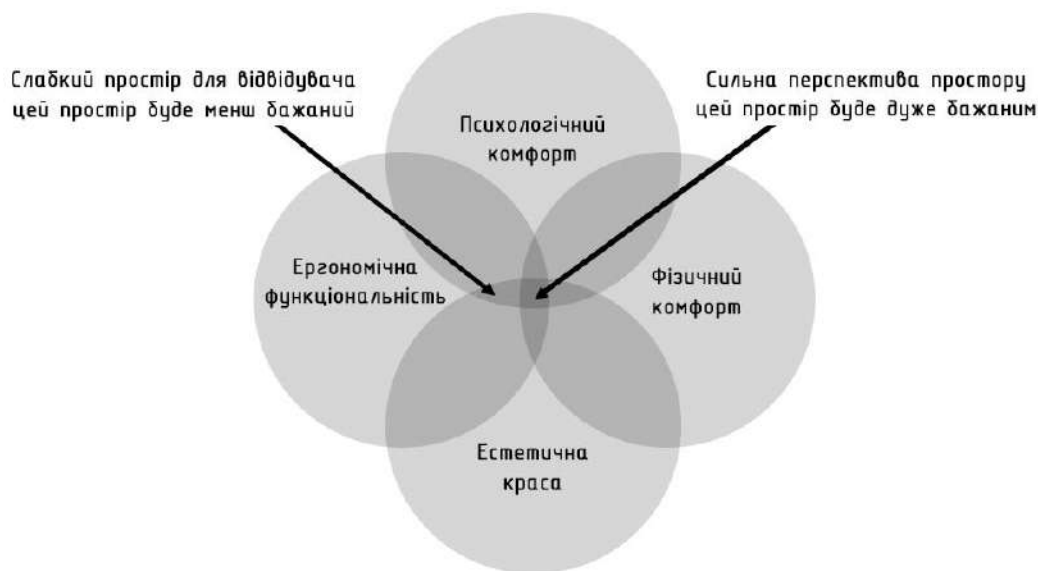
Рис. 2.1.4. П'ять почуттів, які допомагають нам сприймати світ

Є дві сторони цієї взаємодії людиною оточуючого середовища за допомогою почуттів: одна стосується внутрішнього світу людського розуму, а інша – фізичної реальності. Це стосується наших основних почуттів: бачення, дотик, слух, запах, смак, а також наше шосте почуття (не тілесна інтуїція). Повна оцінка пейзажів ландшафтного середовища можлива, коли беруть участь всі візуальні, сенсорні та когнітивні сприйняття, тому що вони посилюють один одного - для створення всього образу.

Зіставляючи позитивні або негативні емоції людини, стимульовані навколишнім середовищем можна отримати наступний ряд протилежних реакцій: краса, що притягує проти потворності, що відштовхує; задоволення проти невдоволення; комфорт проти дискомфорту; вподобання проти неприязні; безпека проти небезпеки (страх); радість проти сумного; залучення проти відторгнення; розуміння проти плутанини тощо. Конкретні зміни пов'язуються з конкретними почуттями (рис. 2.1.5). І вони виникають на підсвідомому рівні, утворюючись як реакція на оточення, яке ми відчуваємо за допомогою 6 почуттів (рис. 2.1.6).

Рис. 2.1.5. Схема виникнення емоцій

Рис.2.1.6. Створення бажаного простору

Велику здатність емоційно впливати на людину має колір. Особливо важливу роль для здоров'я людини відіграє колірна гамма оточуючого середовища. Психологи, наприклад, стверджують, що дуже світла поверхня під ногами викликає в людині відчуття невпевненості – їй потрібен темний «грунт

під ногами». Темний колір поверхні над головою, особливо у невеликому приміщенні, «тисне» на людину, діє на неї пригноблююче. Людина підсвідомо прагне до гармонії холодних і теплих тонів – теплі кольори більш збудливі, холодні - заспокійливі, в теплих більше динамізму, холодні спрямовують думки до відпочинку. Окрім передачі відчуття тепла та холоду, колір активно впливає на настрої людини.

Основною психологією принципів проектування ландшафтно-планувальної організації міських парків є «захищений простір». Нам комфортно, коли ми відчуваємо, що є достатньо "захисного бар'єру". Це дає нам відчуття безпеки, тим самим даючи нашим очам задоволення, а також розслаблення. До таких принципів можна віднести:

Принцип психологічної комфортності та безпечного перебування в середовищі передбачає зняття по можливості всіх стресоутворюючих факторів, створення в громадському просторі такої атмосфери, яка дає людині відчувати себе «як вдома». При організації такого простору обов'язковим є чітке зонування території міського парку за функціями, враховуючи всі потреби людини для користування у відповідній функціональній зоні.

Принцип екологічних інноваційних технологій полягає в доданні екологічності при виготовленні, будівництві та експлуатації елементів ландшафтного середовища, з урахуванням в проектах екологічних методів організації і технології їх виробництва, раціонального використання матеріальних ресурсів, скорочення забруднення навколишнього природного середовища.

Наступний в психології сприйняття людиною простору є принцип резонансу, коли сприйняття навколишнього середовища працює швидше та більш коректніше, якщо стимули відповідають вимогам та цінностям особистості. До таких принципів можна віднести:

Принцип естетичного сприйняття середовища визначає потребу та здатність особи захоплюватись його незвичайністю та красою, результатами творчості, відчувати естетичну насолоду.

Принцип композиційної влади навколишнього середовища визначається в контрастних реакціях на різноманітне середовище. Так, між одноманітними рядами далеко віддалених один від одного типових насаджень/предметів, нам здається, що час повзе болісно повільно, і ми нудьгуємо. Куди б ми не йшли і що б не робили, одержувані при цьому враження впливають на наш мозок та нервову систему.

Завершальним психологічним принципом сприйняття є принцип настороженості, в ландшафтно-планувальній організації він прослідковується в принципі:

Принцип огляду та укриття – бачити, але не бути на очах у інших, пояснює наші уподобання при виборі того чи іншого природного ландшафту. Перевага середовища, яке дає можливість знати, що відбувається навколо, і самому залишатися непоміченим. Хоч зараз 21 століття, але ми, як і раніше, слідуємо слабкому поклику своїх природних імпульсів, які змушують нас вибирати одні місця та уникати.

Отже, врахування елементарних психологічних принципів сприйняття людиною простору може по різному стимулювати психоемоційні почуття людини.

Емоційні реакції людини, стимульовані навколишнім середовищем, є основними позитивними та негативними дуальністю на лінійному спектрі: краса (привабливість) проти потворності (відштовхування), задоволення проти невдоволення, комфорт проти дискомфорту, вподобання проти антипатій, безпека проти небезпеки (страх), щасливий проти сумного, цікавий проти нудного, розуміння проти плутанини тощо. Деякі змінні будуть пов'язані з певними почуттями. На основі психологічних принципів сприйняття було викладено принципи проектування ландшафтно-планувальної організації міських парків з урахуванням психологічних особливостей людини.

2.2 Засоби та прийоми ландшафтно-планувальної організації міських парків для створення комфортних умов з урахуванням психоемоційного впливу на людину

Людське сприйняття культурного середовища вкрай суб'єктивне. То, що красиво для однієї людини може бути головним болем для іншої. Аби побудувати комфортне середовище, треба врахувати тригери що впливають на психоемоційний стан людини.

Людський розум ще з доісторичних часів звик до конкретних пейзажів і перспектив. Ці перспективи включають величезні зелені простори і красиві водойми, схили пагорбів і долини. Згідно з дослідженням, проведеним Університетом Сассекса, «В природі, як правило, компоненти з низькою просторовою частотою мають високу контрастність, а компоненти з високою частотою мають більш низький контраст». Під просторовою частотою автор розуміє одиницю виміру що характеризує кількість світлих та темних смуг певної ділянки. Тобто за допомогою неї можна визначити число циклів чергування контрастних смуг. Цей простий зв'язок між просторовими частотами і контрастом можна назвати «правилом природи».

Як сказано вище, перше враження від ландшафтного середовища відбувається підсвідомо, без нашого відома - підсвідома оцінка та аналіз зазначеного середовища. Це відбувається тому, що ми належимо до своїх спогадів підсвідомості оточуючого уже раніше нами навколишнього середовища в конкретний період нашого життя, коли ми відчували і переживали ту чи іншу емоцію (рис. 2.2.1).

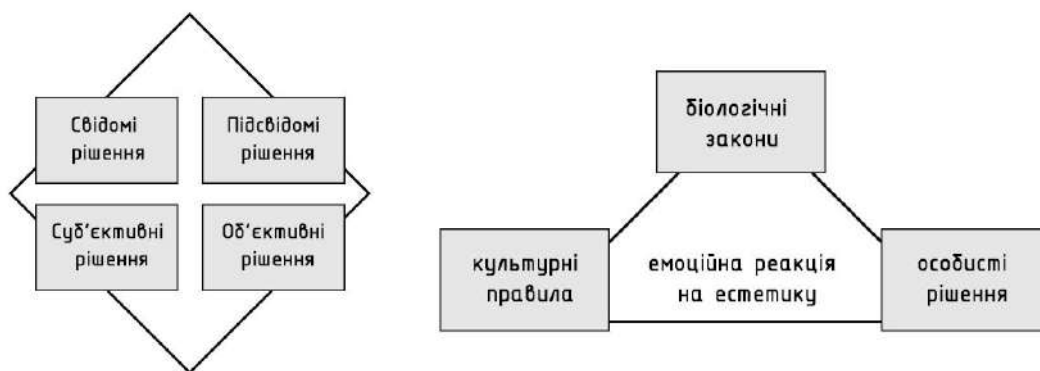
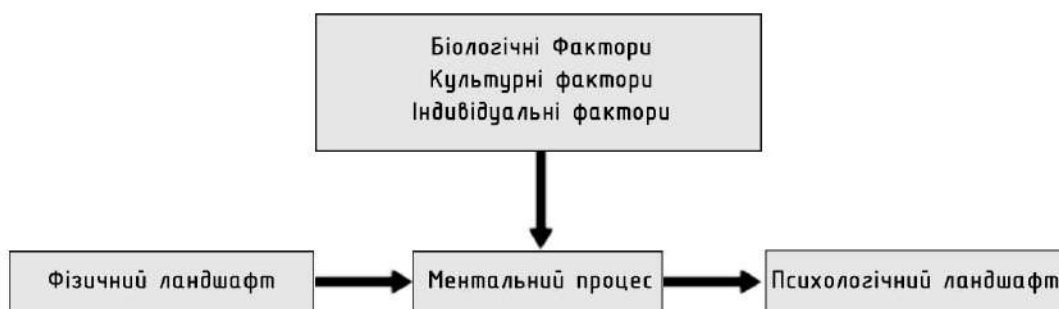

Рис. 2.2.1. Людська емоційна реакція на естетику

Вподобання кожної людини різне, воно залежить від: віку, статі, культури, освіти, інтелекту, минулого досвіду тощо і ці оцінки будуть зроблені свідомо або підсвідомо, об'єктивно або суб'єктивно...

Аспекти естетичної поведінки є біологічними, культурними або особистими. Естетична поведінка, ймовірно, включає в себе складну взаємодію цих трьох способів поведінки, і кожен з них впливає один на одного.

Те, що ми створюємо в зовнішньому світі фізичної реальності, сприймається в особистому та індивідуальному внутрішньому світі розуму. Таким чином, ми не стільки створюємо фізичні елементи для формування культурних матеріальних ландшафтів, скільки викликаємо емоційні реакції та переживання людини. Ці реакції викликаються за допомогою динамічної взаємодії нашого сприйняття з фізичною реальністю. І все що нас оточує є більшою мірою комфортним психологічним для людини середовищем, в порівнянні з природним фізичним ландшафтом (рис. 2.2.2).

Рис. 2.2.2. Процес відтворення психологічного ландшафту

Як показано в моделі – люди є глибоко чуттєвими істотами, мотивованими дуальністю багатьох протилежних емоцій: задоволень і дискомфортив; вподобань і ненависті; надій і страхів; радості і смутку; і т. і. Наприклад, ми насолоджуємося теплом, коли холодно, і прохолодою, коли жарко. Нам подобається спати і розслаблятися, коли ми втомилися, і активність, коли ми бадьорі. Нам подобається їсти, коли ми голодні, і пити, коли відчуваємо спрагу. Ми любимо комфорт і безпеку, і втікаємо від небезпеки і негараздів. Нам подобається вчитися та дізнаватись нове, але не подобається, коли не розуміємо і вакуум знань. Ми захоплюємося красою в кольорі, текстурі та формі, але відштовхуються від неохайних або потворних речей. Ми насолоджуємося

гармонією у звучанні та картинці, що бачимо, але виявляємо, що візуальні та слухові розбіжності турбують. Нам подобаються збалансовані контрасти у візуальній формі, текстурі та кольорі, у звуці та смаку, але вони не подобаються з точки зору плутанини. Ми любимо ритм, але не до занудства. Таким чином, на базі нашого сприйняття і відбудовуються емоції сприйняття людини оточуючого середовища, її психоемоційний стан (рис. 2.2.3).

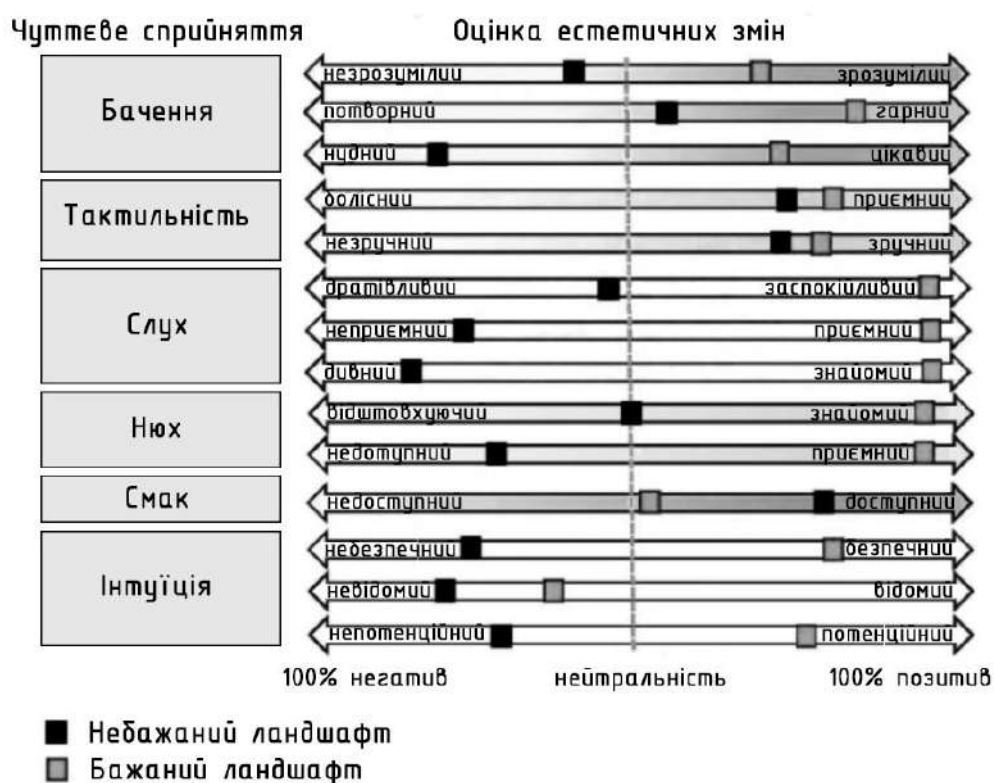

Рис. 2.2.3. Чуттєве сприйняття простору

Зорове сприйняття середовища має значний вплив на емоційну сферу людини, мотивацію її вчинків, що має прямий вплив на психічне та фізичне здоров'я людини. В зрештою, візуальна екологія є необхідною складовою сукупного показника якості життя. Естетичні потреби людини, а саме потреби в гармонії, симетрії, красі – можуть бути найбільшою мірою задоволені за дотримання засобів ландшафтно-планувальної організації міських парків для створення комфортних умов. Тут потрібно чітко об'єднати дані фізіології сприйняття, психології, біологічної науки, філософії та естетики.

Так, неважко помітити, що міські парки, в кінцевому рахунку є чуттєвим ландшафтом, який через свою фізичну природу сильно апелює до наших

тілесних почуттів. Наше чуттєве сприйняття читає ландшафтно-планувальну організацію, і це породжує пізнання, а потім досвід і сприйняття взаємодіють між матеріальним світом ландшафту і духовним світом людини, щоб сформувати наше унікальне, індивідуальне сприйняття навколишнього середовища і відтворити підсвідомо психоемоційний стан, як реакцію на нього.

Ми відчуваємо температуру: тепле сонце і холодний вітер; ми бачимо панорами і сприймаємо їх три виміри: довжину, висоту і ширину; ми чуємо, як вітер, що проходить через дерева, і вода бризкає в швидких потоках. З усієї цієї інформації швидко формується розуміння і відтворюється психоемоційний стан людини при конкретних умовах і на визначеній ділянці (рис. 2.2.4).

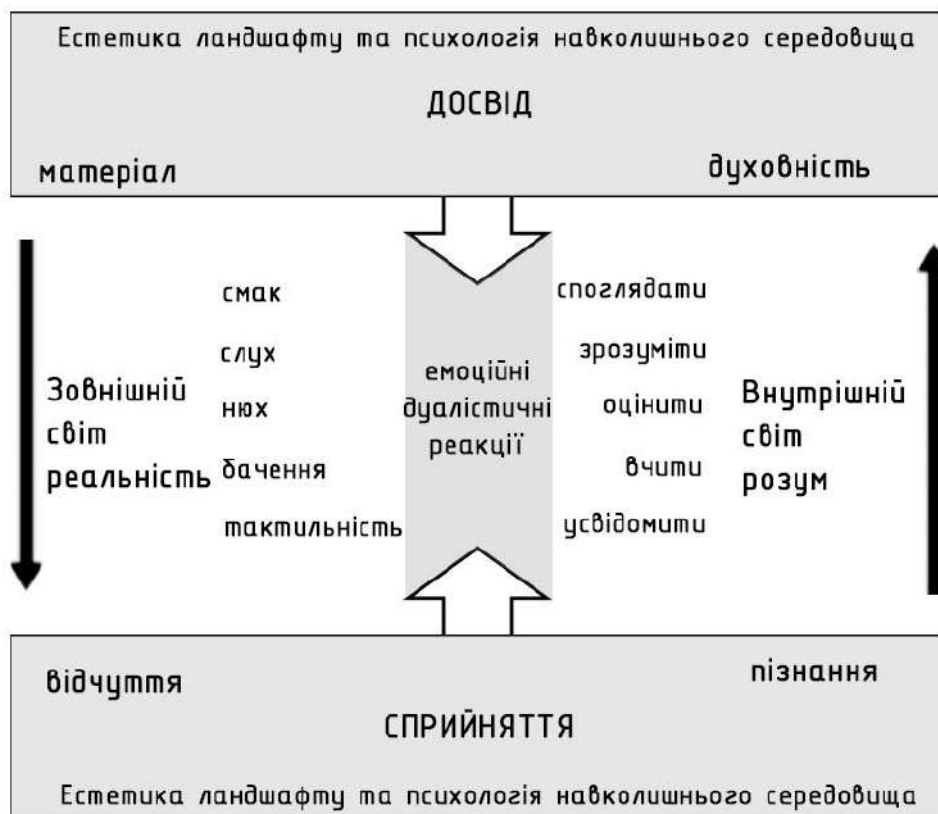

Рис. 2.2.4. Схема впливу на емоційні реакції людини

Вплив на свідомість відвідувачів міських парків може бути як негативний, так і позитивний. Для боротьби з негативними впливами, такими як тривога і депресія багато архітекторів і дизайнерів використовують елементи і принципи ландшафтного дизайну. У кожної людини є своє місце або куточок світу, які він любить та називає своїм - місце, яке змушує людину відчувати себе в безпеці, та комфорті. Такі фактори, як безпека і комфорт, важко виміряти використовуючи

лише кількісні показники, такі, наприклад, як форма. Вони вимірюються також якісними показниками, такими, наприклад, як наші свідомі та підсвідомі почуття. Дослідники встановили взаємозв'язок між формою і почуттями (рис. 2.2.5).

Рис.2.2.5. Створення простору і його сприйняття людиною

Ці відносини, як правило, проявляються найбільш очевидно в публічних просторах. Люди з почуттями тривоги, як правило, знаходять більше комфорту в куточках просторів, де є певний ступінь приватності, і вони можуть здійснювати контроль над своїм обмеженим особистим простором (рис. 2.2.6). В результаті все більше і більше громадських просторів почали включати перегородки, щоб усамітнити простори.

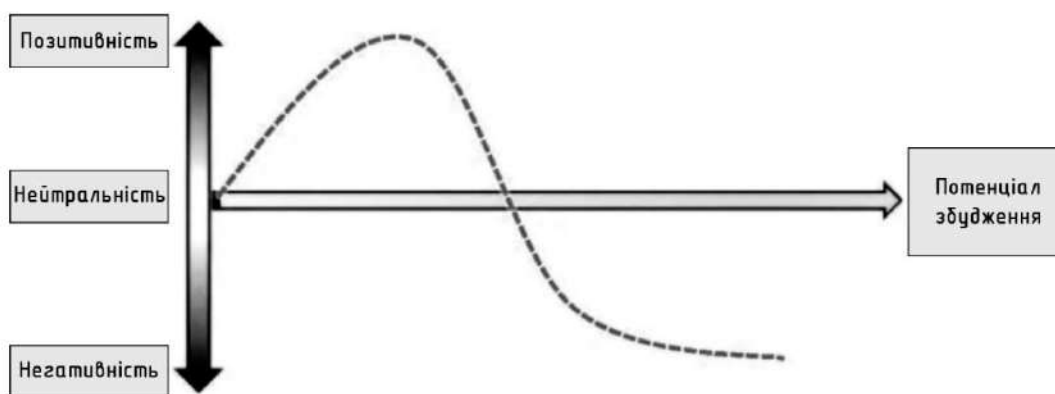

Рис. 2.2.6. Крива лінійна залежність від збуджуючих факторів

Ще один важливий елемент, який змушує людей відчувати себе набагато комфортніше в сформованому ландшафтному середовищі при денному освітленні.

Архітектурними засобами створюються психологічні почуття. За допомогою масштабу архітектурних об'єктів психологічно визначається діяльність людини у цьому середовищі. Раціональність в просторі стимулює до роботи; ірраціональність до відпочинку.

Виділяють три причини, що викликають емоції у людини – тип поведінки; фізіологічний стан; естетичний образ середовища. Емоційна реакція на взаємодію з архітектурним середовищем показує ставлення до неї людини. Без емоційного стимулювання всіх сторін людської життєдіяльності людина не може існувати.

При створенні ландшафтного середовища слід використовувати широкий спектр архітектурно-художніх, інженерно-технічних, екологічних, атрактивних, психоемоційних та композиційних засобів.

Засоби ландшафтно-архітектури та дизайну, що використовують природне середовище - є головними в організації дозвілля та відпочинку городян за допомогою ландшафтно-планувальної організації міських парків. Ці засоби надають відвідувачам цілий комплекс комфортних умов направлений на задоволення потреб людини. У формуванні парків використовуються: рельєф, рослинність, малі архітектурні форми, водні пристрої тощо. Привабливість міських парків обумовлена психофізіологічними особливостями людини.

Так на базі вище сказаного, можна виділити засоби ландшафтно-планувальної організації міських парків для створення комфортних умов з урахуванням психоемоційного впливу на людину. Засоби ландшафтно-архітектури - це матеріальні активи, механізми, пристрої, й т. ін. за допомогою яких утворюються нова якість ландшафтного середовища.

До них відносяться:

1. Елементи природнього ландшафтного простору: рельєф, водойми, рослинність, фауна та елементи штучного походження: прості інженерні споруди (пандуси, сходи, підпірні стінки, тераси, ухили), інженерно-конструктивні елементи (помости, сидіння; геопластика). Завдяки яким організовується простір та формується його художній образ.

2. Елементи інженерно-технічного устаткування та оснащення: дренажні системи та системи поливу, зовнішнє освітлення, різноманітні водні пристрої (поверхнева дощова система, струмки, фонтани). Вони необхідні для покращення умов відпочинку, безпеки людей та формуванню оптимального благоустрою.

3. Елементи благоустрою:

- малі архітектурні форми підвищують комфорт перебування відвідувачів у парковому середовищі, задовольняючи естетичні потреби мешканців, а також використовуються в ролі художніх засобів для вирішення задач ідейної направленості, насамперед, психоемоційного впливу на людину;

- декоративне покриття (штучне, природнє, змішане): асфальт, бетон, плити, спеціальне покриття, дерев'яне, гумове покриття, щєпа, пісок, гравійне тощо, завдяки яким виділяються різні функціональні зони, здійснюється акцентування необхідних елементів в різних функціональних зонах;

- твори монументально-декоративного мистецтва: арт об'єкти монументальна, декоративна та ігрова скульптура, меморіальні споруди, які завдяки художнім засобам мають безпосередній соціально-ідейний вплив на людину;

- вуличні меблі та обладнання ігрових та спортивних майданчиків.

4. Елементи озеленення: композиції з деревних рослин (масиви, групи, гаї, алеї, солітери, шпалери), квіткові композиції (рокарій, альпінарій, квітучі газони, партери, квіткові групи, клумби, рабатки, окрайки, модульні садки, вази, квітниці), вертикальне озеленення та модульні сади, відкриті простори (поляни, луки, галявини, партери).

5. Композиційні засоби: планувальна структура, об'ємно-просторова композиція, світлокольорова композиція, фактура, формоутворення, завдяки яким формується відповідне ставлення до навколишнього середовища.

Дані засоби мають вплив на зорове сприйняття людини. Крім цього, є засоби які впливають на наші інші почуття – слух, дотик, нюх. Всі ці засоби створюються для комфортних умов з урахуванням психоемоційного впливу на

людину. Засоби реалізації такого простору мають конкретні правила гармонізації, формоутворення, пластику деталей, масштабні співвідношення, систему пропорцій, ритмічний лад, гру фактур і світлотіні, колористику, тектонічну організацію. Люди, зважаючи на свої особливості сприйняття інформації та сформовані звички, підсвідомо піддаються впливу залежно від тих чи інших характеристик довкілля: велике відкрите – мале замкнене; світле легке витончене – темне важке бруталне; природне – технологічне, штучне; парадне офіційне (громадське) – камерне, затишне довірче інтимне. Всі дані засоби створюють конкретні образи середовища.

Використання основних засобів ландшафтно-планувальної організації міських парків з урахуванням психоемоційного впливу на людину дозволяє їх вдосконалення на всіх рівнях ландшафтної організації з урахуванням основних потреб людини: біологічних, фізико-фізіологічних, психологічних, духовно-естетичних та соціокультурних за допомогою каналів зв'язку із середовищем: зоровим, тактильним, слуховим, нюховим. Використовуючи засоби ми обираємо конкретні прийоми аби досягти бажаного результату. Прийом – це усталений спосіб виконання або виготовлення чого-небудь.

Прийоми в своїй основі об'єднують різні елементи просторового середовища, задля досягнення виклику конкретних психоемоційних станів людини. За допомогою них створюється фрагменти простору, картинки, з яких складається єдина, цілісна картина – конкретного образу. Саме тому відповідні сюжети просторового середовища, які складаються з конкретних образів, можна досягти шляхом створення відповідного сценарію середовища за визначеною темою. На основі конкретно підібраних образів, за допомогою відповідних засобів та прийомів психоемоційного впливу на людину, ми створюємо тип ландшафтного середовища парку, який відповідає поставленій меті.

В даній таблиці визначені прийоми психоемоційного впливу на людину.

Таблиця 2.2.1.

Засоби та прийоми ландшафтно-планувальної організації культурно-пізнавальних парків за психоемоційним впливом на людину.

Групи протилежних емоційних станів			1	2	3	4					
			захоплення	радість	гнів	страх					
			огида	горе	збудження	настороженість					
Елементи впливу на зорове почуття	Елементи природного ландшафтного простору	рельєф	пересічна місцевість, круті пагорби, гори	рівнина, покрита брудом, поглиблення	рівнини, каскад	прірва	пересічна місцевість, обриві та спускі, вузькі гроти	змінний рельєф, засміжені пагорби, пісчана рівнина	зблисті пагорби, відсутність краєвиду		
		водойми	динамічний, бурхливий водоспад	болото, брудне озеро	джерельна вода	мале, темне озеро в заглибленні	пороги	високі водоспади	льодяне озеро, гарячі гейзери	хвиляста річка	
		фауна	олени, декоративні птахи	змії, дощові черви, мухи	риби, фламінго	відсутність всього живого	дикі, злі тварини	зграї баран, кажанів, крокодили	риби під кригою, великі тварини	неочікувані, безлічні тварини	
	Елементи штучного ландшафтного простору	прості інженерні споруди	підземники, величні сходи, серпантин	розбиті підпірні стіни, зруйновані сходи	сходи, тераси	зламані сходи, нікуди не ведучі сходи	слизький пандус, гострокутні доріжки	вузький, хиткий міст над прірвою, високі підпірні стінки	неочікувані конструктивні споруди	круті сходи, підземні тоннелі	
		інженерно-констр. елементи	унікальні мости та помости	забита каналізація	амфітеатр, феєрична система поливу	вертикальний тунель, колодязь	гострокутні конструктивні елементи	високі, хиткі, нестійкі, шум дренажної системи	нестандартні, незвичні, контрасні	прозорі зі скла конструкції	
		геопластика	виразні пагорби та гірки	штучні канаби	терасовані пагорби, якуси, гірки	зблисті стежки у прірві	вузькі, гострі, невідноważені пагорби	тріщини в пагорбах	різноманітність форм	різка зміна пагорбів	
	Елементи інженерно-технічного оснащення	збільшене освітлення	природне, штучне та тепле світло	побільше неритмічне світло	тепле, світле, з додаванням кольорових відтінків	тьмяне	різке мимолітне червоних і темних кольорів	напівтемрява, не видно підлоги	чередування тьми та світла	напівтемрява, непрацюючі ліхтарі	
		водні пристрої, системи поливу	штучні паркові каскади і водоспади	конструкції зі стачуючою водою	водні каскади, басейни для зри та плавання	вертикальні, водні стіни, створення штучного доща	зі застосуванням динамічної та гарячої води	високі дамби, каскади	унікальні водні пристрої	штучно створені калюжі	
	Елементи благоустрою	МАФ	арки, колонади, лаби з природнього матеріалу	занедбані лаби та сніттебі баки	фонтани, альтанки, лаби	дзеркала зі побільшою, вертикальною водою, меморіальні споруди	неергономічні меблі	кам'яні руйни та бетонні глухі конструкції	дубовижні скульптури та фонтани, композиції з вогню	нелогічні конструкції: одинокі колони, арки, двері в нікуди	
			покриття	природне: кам'яне, дерево... гніль, бетон	слизьке каміння, земля, пліснява, гніль, бетон	природне, рослинне	нестійке темного кольору	слизьке, штучне	грубий бетон, суха гола земля	контраст природнього та штучного, регулярного	невпорядковане штучне
		майданчики	видові, атракційні, ігрові	занедбані, різного функ. призначення	ігрові, спортивні, оглядові	меморіальні	з фактурною огорожею, колючою проболою або агресивними графіті	пусті, непридатні до використання	бельведери	скеледром	
		твори монум.-декор. мистецтва	величні скульптури	ржавілі, химерні, занедбані скульптури	мармурові скульптури	дерев'яні хрести, меморіальні скульптури	динамічні статуї та скульптури	лякаючі скульптури	незвичайні скульптури	непропорційні, нестандартні скульптури та статуї	
		Елементи озеленення	композиції з деревних рослин	контрастні масиви та групи дерев	поодинокі сухі дерева	алеї, розкішні солітери, жибоалати	поодинокі, зламані дерева	колюча рослинність	загущена, темна рослинність	декоративні групи дерев та солітери	добві хвилясті алеї, загущені масиви
			квіткові композиції	набришанські газони, квіткові партери	смердючі квітки з колючками	мансади, квіткові луки, поляни	меморіальні	колючі квіти та злаки	відмерлі квіти	незвичні	отруйні
	Композиційні засоби	вертикальне озеленення та модульні сади	декоративні, зелені стіни	сухі, занедбані апельси рослини	гарноквіткові ліани	асоціативні з горем рослини	агресивні ліани та рослини	загущені та деревозудні ліани	незвично поєднані ліани, жибі вертикальні стіни	безлистяні ліани	
		відкриті простори	просторні галявини	загущені простори із брудом, мохом	луки, галявини	зруйновані, без зеленого покриття	зруйновані, з тріщинами, зламаними деревами	невпорядковані елементи без озеленення	композиційні елементи в структурі галявин	велика галявина з непропорційною конструкцією	
		планувальна структура	пейзажна, регулярна, змішана	несформована	змішана, регулярна, пейзажна	невпорядкована	гострокутна з вузькими алеями	хаотична, суміжна	урегульована з цікавими акцентами	незрозуміла	
		об'ємно-просторова композиція	відкриті простори	занижені, темні простори, на одному місці	відкриті, ритмічна та пропорційна	статичний, закритий простір	закрита, відсутність рівноваги, збільшення об'єктів на головному вісі	закрита, відсутність оглядових точок	контрастний простір різка зміна динаміки на ставику	немасштабна, хибна перспектива	
	Елементи впливу на почуття	світлокольорові композиції	яскраві, світлі, природні кольори	брудні, тьмяні кольори	тепла, сонячна гамма кольорів	сірі, темні кольори	нарастання чорно-червоного, різкого світла	темні, чорні, холодні	контрастна кольорова гамма	фіолетовий, синій	
		фактура	природна	невиражена, брудна, мокролізана	природні матеріали, блиск	суха, невиражена	колюча, жорстка, груба	неправдоподібна	незвична	гостра, гладка	
		формотворення	пластична, оригінальна форма	химерна, спотворена форма	гармонічні, ритмічні форми	обтяжені форми	гості, динамічні форми	нескінченна, монотонна форма	різноманітність форм, від гострих до плавних	похилі, спотворені, розбиті форми	
		запах	приємний, ароматний	смерід	сладкі, ненав'язливі	гарі та сирості	алергічні, назойливі	духоту	незлічний	посилюючі	
	Елементи впливу на почуття	звук	гармонійний, напжненний	чбкання, настірливий	гармонійний, музичний супровід	траурна, шумоізоляція	шумлива, гучна, різка зміна гучності	лякаючий, вибухи, сигнали	несповіданий	різкий, напружений	
		тактильність	природне відчуття поверхонь	сирість, мокрість	гладка, природньо-фактурна	гладка, штучна	колюча, струменеподібна	холодна	обманлива, теплий лід, холодний вогонь	різка зміна	
смак		приємний за впоодобанням	огидний	улюблений	несмачний, сухий	гострий	незрозумілий	неочікуваний	незрозумілий		

ПРИЙОМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ НА ВИДІВІДІВАННЯ

Таким чином, все, що бачить відвідувач в парку, впливає на його психосоматичний стан, поведінку, інтелектуальний та соціальний розвиток. Паркове середовище може викликати як позитивні емоції так і завдати психологічного дискомфорту.

Отже, в процесі створення типів ландшафтного середовища архітектор прагне використовувати широкий спектр засобів, а саме: засоби впливу на зорове почуття (елементи природнього ландшафтного простору, елементи інженерно-технічного устаткування та оснащення, елементи благоустрою, елементи озеленення, композиційні засоби) та засоби впливу на інші почуття людини (запах, звук, тактильність та смак). На підставі даних засобів, створюється ретельний підбір прийомів психоемоційного впливу на відвідувачів.

Свідоме використання засобів та прийомів для корегування психоемоційного сприйняття людиною простору дозволяє впливати на її почуття. Емоційні реакції людини, стимульовані навколишнім середовищем, дозволяють їй відчувати весь діапазон переживань між позитивними та негативними полюсами протилежних реакцій на оточення. Реакції людини на зовнішнє оточення пов'язані з певними почуттями.

Підбір засобів і використання на базі них конкретних прийомів ландшафтно-планувальної організації, дозволяє відтворити відповідні типи ландшафтного середовища, яке буде мати конкретний психоемоційний вплив на людину.

2.3. Типи ландшафтного середовища парку, що враховують психоемоційний вплив на людину

За допомогою типології ландшафтного середовища відкривається можливість його аналізу, та внаслідок цього нові шляхи його експлуатації, розвитку та вдосконалення. Існує два узагальнених типи міських ландшафтів: природний і антропогенний. Дуже ретельне і цілісне розуміння динамічних відносин між флорою, фауною, ґрунтом, водним покриттям, кліматом, рельєфом як природнім так і штучно відтвореним людиною, має важливе значення для ефективного планування та організації ландшафту.

Типологія ландшафтного середовища парку розробляється на основі різних ознак і об'єднує в собі характерні композиційні риси ландшафтного простору, знайдені під час аналізу – існуючі умови даної території, просторові особливості середовища, рельєфу, водних поверхонь, рослинності, а також і відтворених елементів. До основних ознак ландшафтного середовища відносяться: ландшафтно-генетичне походження, функціональне призначення, ієрархічність ландшафтного простору, композиційні рішення, естетичні та функціональні характеристики.

Ландшафтно-генетичне походження визначає природі умови існування території, а саме відмінності за: розмірами, виглядом в різний сезон року, рельєфом, наявністю водних поверхонь, фауною. Антропогенні ландшафти створені людиною, в свою чергу або підкреслюють природність або знищують її унікальність. При поєднанні антропогенного і природного ландшафту можна досягти гармонійну ландшафтну композицію за визначеною темою.

Головна тема – ідея культурно-пізнавального «Парку емоцій» – відтворення головних емоційних станів людини, які відчуває вона протягом життя. Це свого роду відкрита терапія для опрацювання свого емоційного стану. На основі викладених вище засобів, підібрані прийоми для кожної емоції відповідно до її образного ряду:

- Захоплення: пересічна місцевість, круті пагорби, мальовничий динамічний водоспад, величні сходи, декоративні птахи, відкриті простори, гармонійна та натхненна музика, пластичні та оригінальні форми скульптур та споруд, контрастні масиви та групи дерев що надихають, підйомники, дивовижний серпантин.

Рис.2.2.7. Мальовничий водоспад.

Рис. 2.2.8. Круті пагорби.

Рис.2.2.9. Величні сходи.

Рис.2.2.10. Дивовижні скульптури

- Огида: рівнина покрита брудом, зруйновані сходи, повільне неритмічне світло, змії, дощові черви, болото, конструкції зі стоячою водою, занедбані поржавілі МАФ, забита каналізація від якої стоїть сморід, штучні канами, сухі поодинокі дерева, сірі стежки, калюжі, смердючі квітки з колючками, повсюди брудні тьмяні кольори.

Рис.2.2.11. Огидна брудна скульптура.

Рис. 2.2.12. Розбиті сходи, стежки.

Рис.2.2.13. Занедбані майданчики.

Рис.2.2.14. Смердюче, брудне болото.

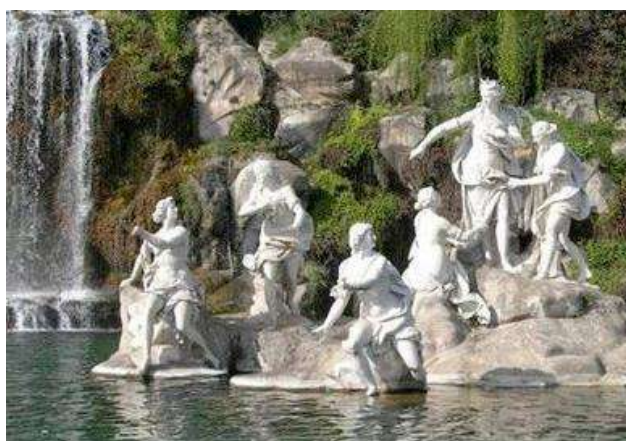
- Радість: рівнини, джерельна вода, феєрична система поливу, дивовижні сходи, терасовані пагорби, штучне освітлення яскраве з додаванням кольорових відтінків, водні каскади та басейни для купання, розкішні солітери, гарноквітучі ліани, виноградники, алеї з грандіозними деревами, дивовижні скульптури, поєднання розкішного та природнього, співочі фонтани разом з альтанками, гра тіней та природнього світла,

Рис.2.2.15. Джерельна вода.

Рис.2.2.16. Водні каскади.

Рис.2.2.17. Дивовижні скульптури.

Рис.2.2.18. Розкішні фонтани.

- Горе: звивисті стежки у прірві, темне озеро в загущенні, зламани сходи, які нікуди не ведуть, дерев'яні хрести, покриття темного кольору, меморіальні траурні скульптури, що нагадують сльози, дзеркала покриті водою, немов плаче душа людини, створення штучного дощу, тунель та глибокі пусті колодязі.

Рис.2.2.19. Меморіальна скульптура.

Рис.2.2.20. Хрести, тьма, самотність.

Рис.2.2.21. Меморіальні пам'ятники, сірий бетон.

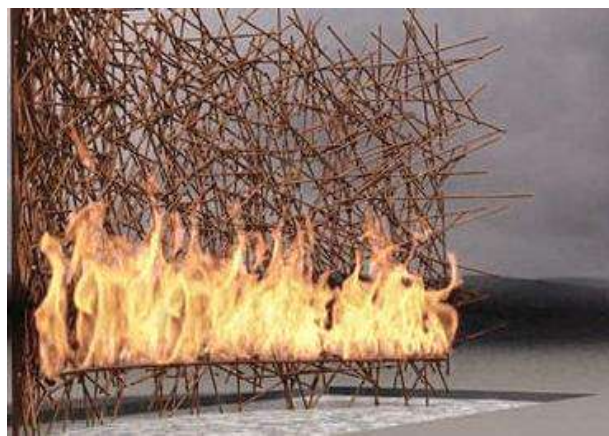

Рис.2.2.22. Штучний дощ, калюжі плач душі..

- Гнів: хиткий, гострий рельєф та слизькі круті пагорби, крики диких тварин, гострокутні конструктивні елементи, агресивні ліани, гострокутні вузькі алеї, неврівноважена підлога, колючі квіти та злаки, динамічні статуї та скульптури, агресивне графіті, майданчики оточені колючою проволокою, неергономічна мебель, різке миготіння світла від ліхтаря з проблиском червоного кольору, зруйновані зламани дерева, гострі форми.

Рис.2.2.23. Колюча проволка.

Рис.2.2.24. Вогонь, сухі дерева.

Рис.2.2.25. Червоне світло.

Рис.2.2.26. Агресивні графіті.

- Страх: перемінність обривів та спусків, вузькі гроти, зграї ворон, хиткий міст над прірвою, обриви водоспадів, дамби, високі підпирні стінки, напівтемрява, сірі, монотонні дамби, глухі з грубого бетону стіни, кам'яні руїни, суха гола земля, непридатні до використання майданчики, лякаючі скульптури, загущена, темна рослинність, відмерлі квітки, відсутність оглядових точок.

Рис.2.2.27. Хиткий міст над прірвою у запущені.

Рис.2.2.28. Сухі одинокі дерева, ворони.

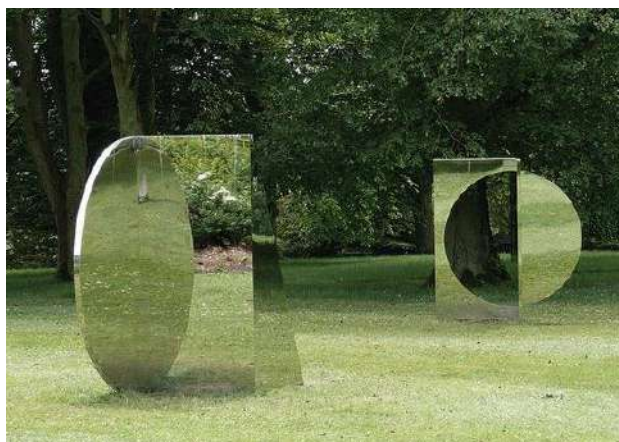

Рис.2.2.29. Величезні дамби.

Рис.2.2.30. Туман, занедбані майданчики.

- Здивування: змінний рельєф, засніжені пагорби поряд з пісочною рівниною, риби під кригою, неочікувані конструктивні споруди, унікальні водні пристрої, левітуючі дерева, контраст штучного та природнього, дивовижні скульптури, що не підкорюються законам фізики та фонтани, композиції з вогню, оригінальність форм, контрастна кольорова гамма.

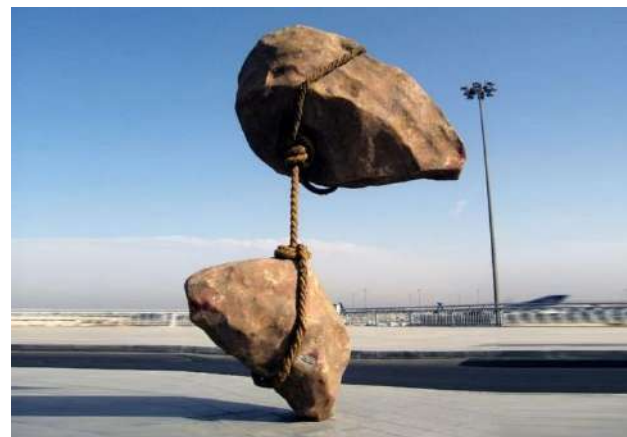
Рис.2.2.31. Дзеркальні скульптури.

Рис.2.2.32. Унікальні водні пристрої.

Рис.2.2.33. Оригінальні скульптури.

Рис.2.2.34. Левітуючий камінь.

- Настороженість: хвиляста річка з великою течією, звивисті пагорби із відсутністю краєвидів, отруйні квітки, довгі, хвилясті алеї із загущеними масивами, скеледром, нелогічні прозори конструкції, самотні колони, арки, двері в нікуди, круті сходи, підземні тунелі, немасштабні об'єкти та хибна перспектива.

Рис.2.2.35. Незрозумілі об'єкти.

Рис.2.2.36. Неочікувані меблі..

*Рис.2.2.37. Хвилясті стежки,
прокладені на воді.*

*Рис.2.2.38. Двері в нікуди, за ним
прірва.*

Використання відповідних прийомів та засобів веде до бажаного типу ландшафтного середовища. На базі емоційних станів, прослідковується вісім типів, які формують чотири групи протилежностей, а саме:

Група захоплення – огида (рис. 2.3.1).

1. Захоплення – даний тип середовища характеризується звивистими пагорбами, ніби ти потрапив тільки що на озеро в Альпах. Повсюди пейзажна природа та краса.

2. Огида – це протилежність захопленню, потрапивши сюди, ти якнайшвидше бажатимеш знайти вихід. Бруд, пліснява, ржавчина, болото, забита каналізація, черви, змії, сморід, дерева сухі, квіти зів'ялі – все буде викликати огиду.

ЗАХОПЛЕННЯ	ПОРІВНЯННЯ ПРОТИЛЕЖНИХ ЕМОЦІЙ	ОГИДА
	ПРИРОДНИЙ ЛАНДШАФТНИЙ ПРОСТІР	
	ШТУЧНИЙ ЛАНДШАФТНИЙ ПРОСТІР	
	ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНЕ ОСНАЩЕННЯ	
	ОЗЕЛЕНЕННЯ	
	БЛАГОУСТРІЙ	

Рис. 2.3.1. Порівняння типів ландшафтного середовища серед групи протилежних емоційних станів: захоплення та огида.

Група радість – горе (рис. 2.3.2).

3. Радість – тип ландшафтного середовища, для піднесення настрою. Квітучі галявини, вертикальні сади, виноградники, терасність, мармурові скульптури, колонада, струмок та поруч фламінго. Це життя, воно цвіте.

4. Горе – що може бути протилежністю життю – смерть. Втрата близького, втрата свого будинку, розруха та відчай... даний тип

характеризується відсутністю всього живого, каньйон, посеред якого ти сам на сам, по округ дзеркала на які ллється вода. Душа плаче, сльози. На асфальтових стежках зрізані квіти, дерева занедбані, вирвані з корінням... павші. Та повна шумоізоляція, ти і тільки твої думки горя.

Рис. 2.3.2. Порівняння типів ландшафтного середовища серед групи протилежних емоційних станів: радість та горе.

Група гнів – страх (рис. 2.3.3).

5. Гнів – зайшовши сюди, світ навколо буде дратувати. Відвідувач потрапить у закритий простір, який буде прижимати та обтяжувати, миготіння

лампи червоного світла, колючі лабіринти, бризки води. Нічого не дасть спокою, навіть струм, який буде бити в ноги.

б. Страх – це морок, наповнений страхами і переживаннями людини. Шум, обриви, чути як падає каміння, невірноважена підлога, вибухи... Куди піти, як пройти, якщо нічого не видно, перед очима повстає лише агонія.

Рис.2.3.3. Порівняння типів ландшафтного середовища серед групи протилежних емоційних станів: гнів та страх.

Група здивування – настороженість (рис. 2.3.4).

7. Здивування – холодний вогонь і теплий лід, пустеля і сніг, жирафа, міст під землею, з піску росте квітка. Цей тип ландшафтного середовища викликає лише питання. Різноманітність, непокінченність всього.

8. Настороженість – останній емоційний тип, куди відвідувач може потрапити, буде викликати емоцію настороженості. Це ще не страх, а лише наростання тривоги. Неочікувані зміни, при повороті, немасштабованість до людини, відкриті двері, які нікуди не ведуть, похилі форми, високі колони, зміна пагорбів...

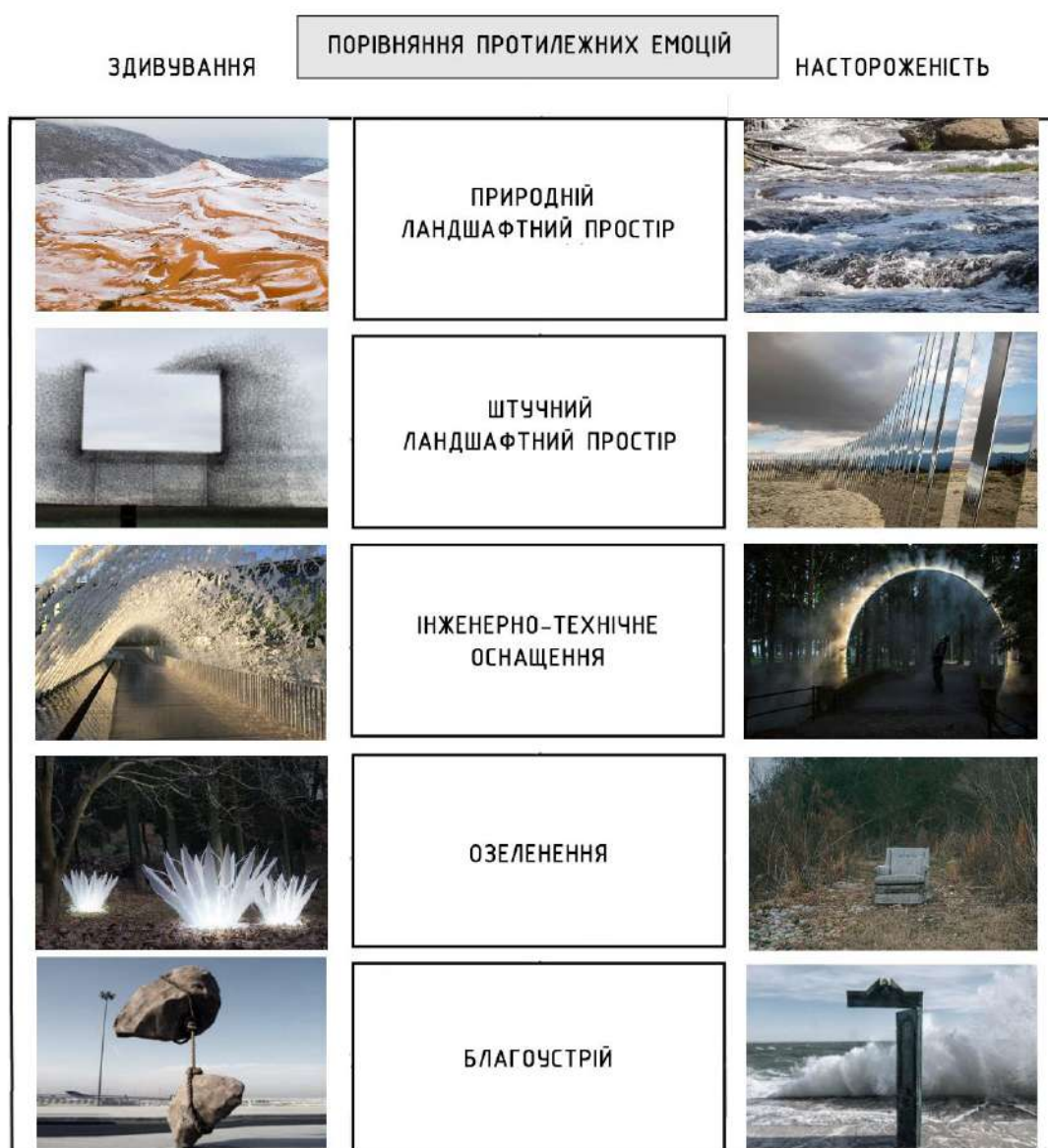

Рис.2.3.4. Порівняння типів ландшафтного середовища серед групи протилежних емоційних станів: здивування та настороженість.

На (рис. 2.3.5) показано узагальнюючу образну модель типів ландшафтного середовища з урахуванням психоемоційного впливу на відвідувачів.

Рис. 2.3.5. Образна модель типів ландшафтного середовища з урахуванням психоемоційного впливу на відвідувачів.

У кожної людини тип ландшафтного середовища буде індивідуально обраний, це залежить від того який емоційний стан у неї зараз наявний, як вона сприймає світ та вплив тригерів на неї (рис. 2.2.6).

Відтворення емоції
на основі побаченого/відчутого

Взаємодія відчуттів людини
до її емоційного сприйняття
навколишнього середовища

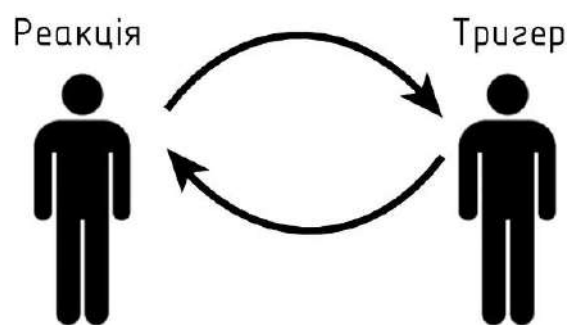

Рис.2.3.6. Взаємозв'язок обраного емоційного типу середовища та світобачення людини.

Дані типи ландшафтного простору є базовими та створені на базі основних емоційних станів виведених Робертом Плутчиком, зазначених на колі емоцій. Кількість типів ландшафтних просторів змінюється і створення нових типів є перехідним, маятниковим. Це буде залежати від контрастного чи нюансного підбору прийомів психоемоційного впливу на людину, споглядаючи на коло

емоцій (рис. 2.2.7). Нехтування одним і гіперболізованість іншого прийому може зародити новий, проміжний тип ландшафтного середовища.

Наприклад, комбінування радості і захоплення породить любов. В той час як, поєднання прийомів для огиди та гніву створить тип ландшафтного середовища, що буде викликати презирство. Але також можна приглушувати прийоми одного типу, тобто дані прийоми для створення конкретного середовища в нюансі і все більш туманному стані будуть викликати вже не основну емоцію, а її відблиски. Тобто, за емоцією горя будуть слідувати її тіні: журба та задум (рис. 2.2.8).

Так, якщо слідувати колу емоцій, всього можна створити 32 емоційних типів ландшафтного середовища.

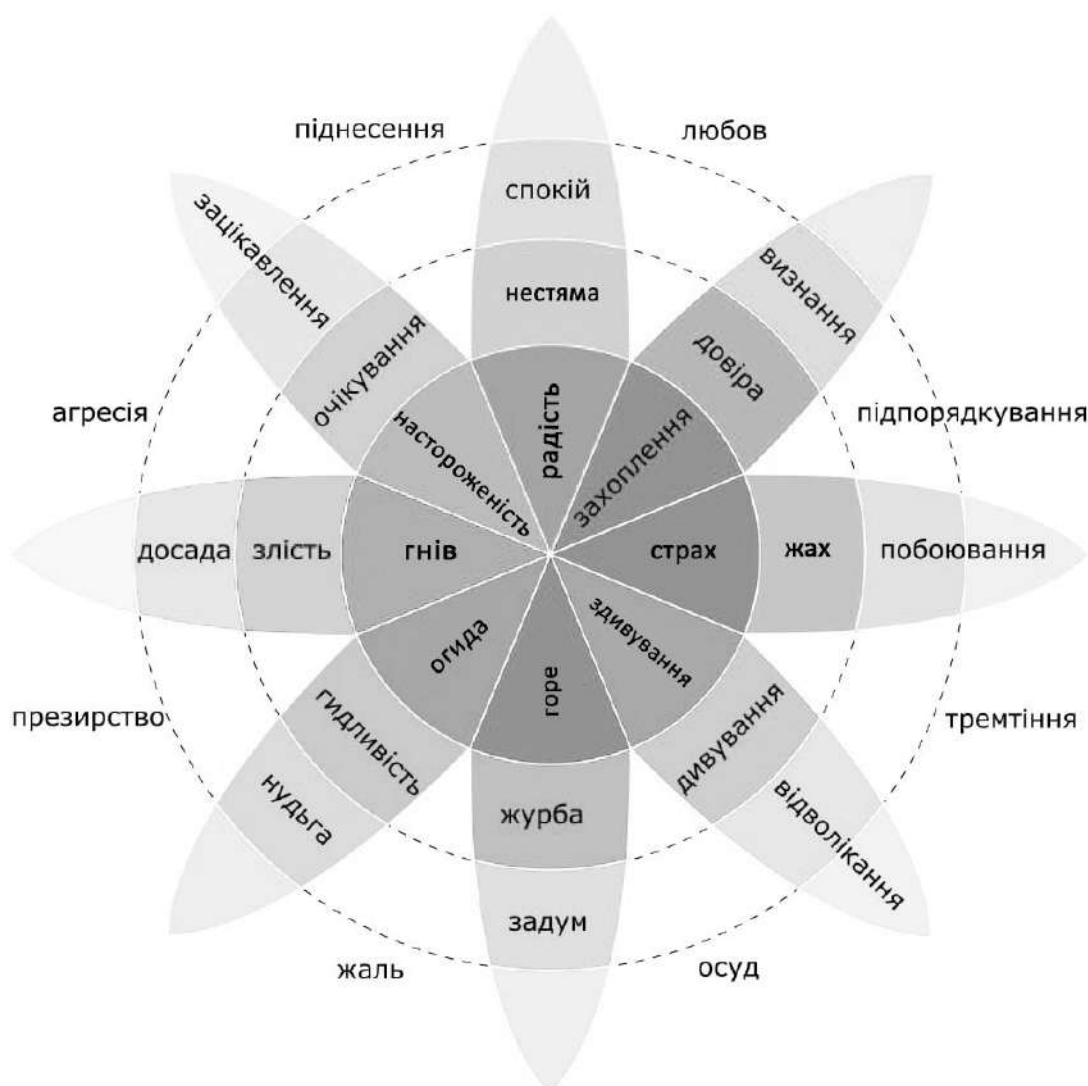
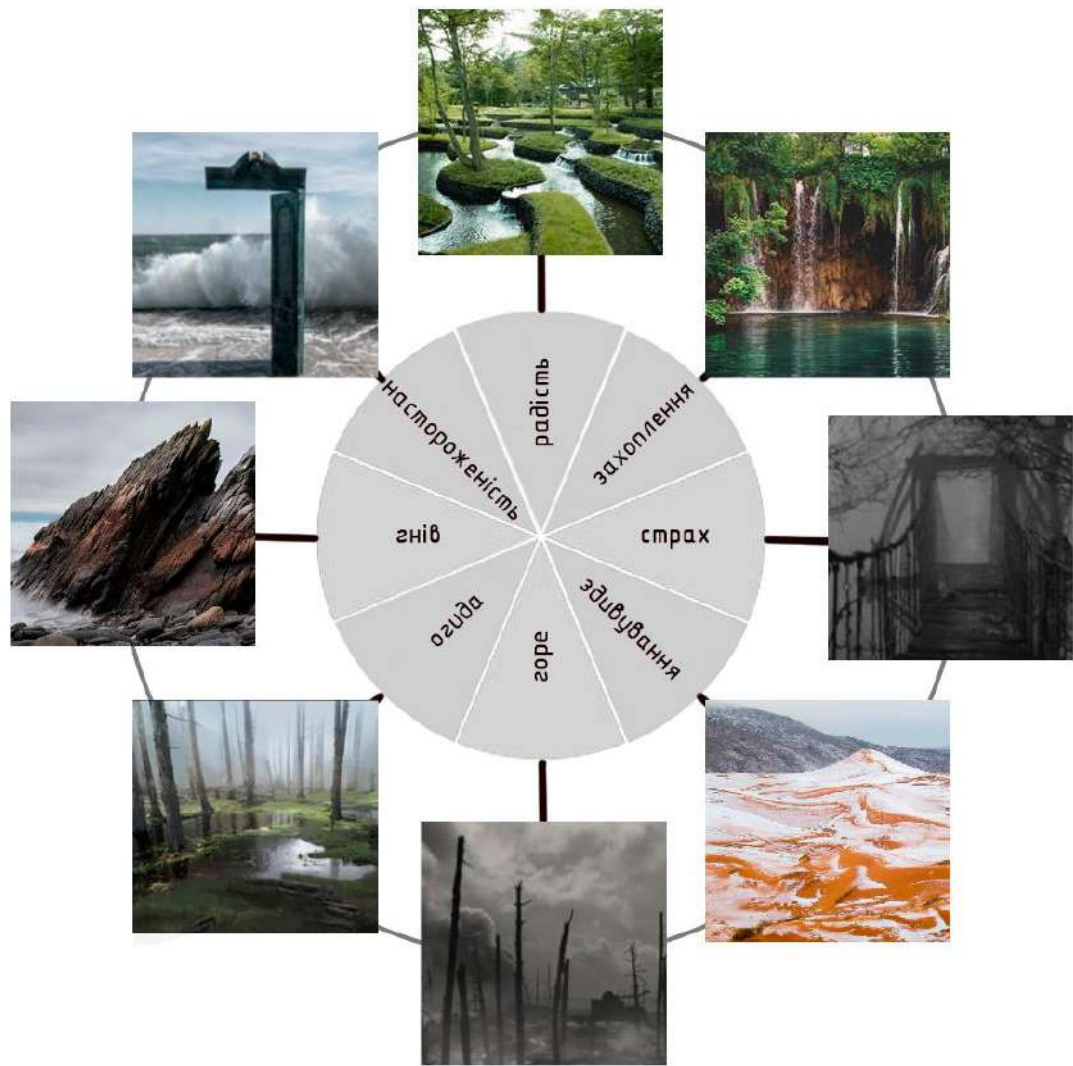
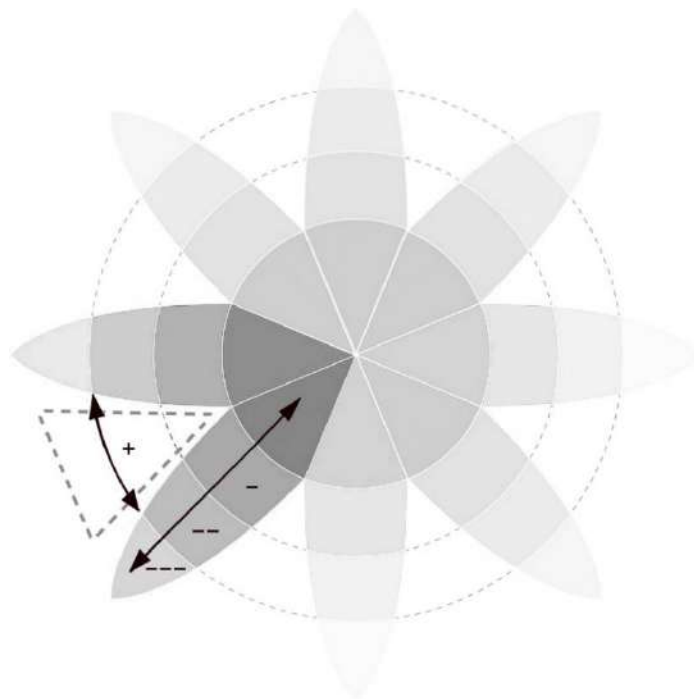

Рис. 2.3.7. Коло емоцій, перехід від одного типу ландшафтного середовища до іншого.

Рис.2.3.8. Коло емоційних типів ландшафтного середовища

Рис. 2.3.9. Перехід від одного типу ландшафтного середовища до іншого.

Узагальнюючи, можна сказати, що ландшафт існує в матеріальній формі навколо нас, куди б ми не пішли, і кожен з нас має унікальну, особисту та глибоку реакцію на нього. Ця реакція, однак, як фізична, так і нефізична, що в кінцевому результаті відтворюється як наш психоемоційний стан. Ці реакції також мимовільні. Ландшафт говорить з нами. Мова є первинною, і це спільна мова, яку ми всі розуміємо з народження, незалежно від національності – вона говорить з нашими шістьма основними почуттями, через головні засоби ландшафтно-планувальної організації міських парків, а ми в свою чергу даємо відповідь своїм психоемоційним станом.

Отже, головним завданням при проектуванні ландшафтного середовища міського парку з урахуванням психоемоційного впливу на відвідувачів – є дотримання та прорахування всіх елементів впливу на психіку людини.

Ретельний підбір та продумане об'єднання конкретних засобів організації парку із застосуванням відповідних прийомів психоемоційного впливу на відвідувачів в кінцевому результаті дозволяє створити конкретний тип ландшафтного середовища, здатного допомогти людині краще пізнати себе та зміцнити свій емоційний зв'язок з певним місцем.

Висновки до розділу 2

До засад архітектурно-планувальної організації міських парків з урахуванням психологічних особливостей людини відносяться принципи: психологічної комфортності, естетичної взаємодії з навколишнім світом, потреби людини в безпеці, екологічних прогресивних технологій.

На основі вище визначених принципів побудовано модель культурно-пізнавального парку з урахуванням психологічних особливостей людини, яка дозволяє узгодити між собою сфери людського життя: естетичні вподобання, емоційно-психологічний стан людини, функціональні потреби та екологічну складову.

В роботі запропоновано засоби та прийоми ландшафтно-планувальної організації з урахуванням психофізіологічних особливостей людини в міських

парках, а саме весь спектр елементів: природного та штучного ландшафтного простору, інженерно-технічного оснащення, благоустрою, озеленення, а також композиційні особливості їх поєднання. Використання природного середовища міських парків в організації дозвілля та відпочинку городян передбачає створення простору відповідно до «Концепції безпеки людини», прийнятої ООН. Одним з найважливішим засобом досягнення безпечного громадського простору є якісне функціонально-планувальне рішення.

Прийоми психоемоційного впливу на відвідувачів впливають на підсвідомість та психофізіологічний стан людини. Підбір конкретних прийомів дозволяє створити конкретне емоційне середовище, відповідно до обраної концепції. Маючи ряд середовищ різних типів, людина може обрати таке середовище, яке емоційно притаманне їй в даний час.

Ретельний підбір та продумане об'єднання конкретних засобів та прийомів ландшафтно-планувальної організації парку із врахуванням психоемоційного впливу на відвідувачів можна створити конкретний тип ландшафтного середовища, здатного допомогти людині краще пізнати себе та зміцнити її емоційний зв'язок з певним місцем.

РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЛАНДШАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЬКИХ ПАРКІВ З УРАХУВАННЯМ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА ЛЮДИНУ, НА ПРИКЛАДІ ПАРКУ НА О. МУРОМЕЦЬ В М. КИЄВІ

3.1 . Аналіз вихідної ситуації

Аналіз містобудівної ситуації (ситуаційний план)

Парк Муромець (колишній парк Дружби народів) – екологічний простір в середмісті Києва на острові Муромець між лівим і правим берегами Дніпра, пронизаний руслами Десни та Десенки (Чорторий). Знаходиться в північно-центральної частині столиці України. Поруч парк має широку транспортну магістраль з потужною мостовою розв'язкою (рис. 3.1.1).

Географічне розташування: 50°30'15" пн. ш. 30°32'35" сх. д.

Загальна площа парку 219,4 га.

Створений архітекторами В. Г. Отрощенко, В. К. Юхно, В. П. Нагорний і Т. П. Шахун, дендролог В. В. Титов у 1972 році. 30 березня 2018 року парк отримав назву Парк Муромця, відповідно назві острова, на якому він простягається, загальна площа території в межах острова Муромець складає близько 710 га. Разом із сучасною назвою, тому ж році був встановлений пам'ятник Іллі Муромцю на гранітному постаменті.

Рис. 3.1.1. Схема розташування парку Муромець та прилеглих водних акваторій в межах міста Києва.

Територія парку розташована між двома найбільш заселеними районами Києва, Оболонь та Троєщина – спальними районами міста Києва.

На півдні парк межує з Північним мостом та проспектом Степана Бандери;

На заході парк омивається водами р. Дніпро;

На сході та півночі територія парку омивається водами р. Десна та р. Десенка.

Аналіз існуючої мб документації (ДПТ).

Згідно з матеріалами чинного Генерального плану розвитку м. Києва та його приміської зони до 2020 року, затвердженого рішенням Київської міської ради, функціональне призначення території в частині від просп. Степана Бандери до Північного мосту – ландшафтно-рекреаційна зона, територія з гаражами на південь від Північного мосту – територія інженерної інфраструктури (рис. 3.1.2).

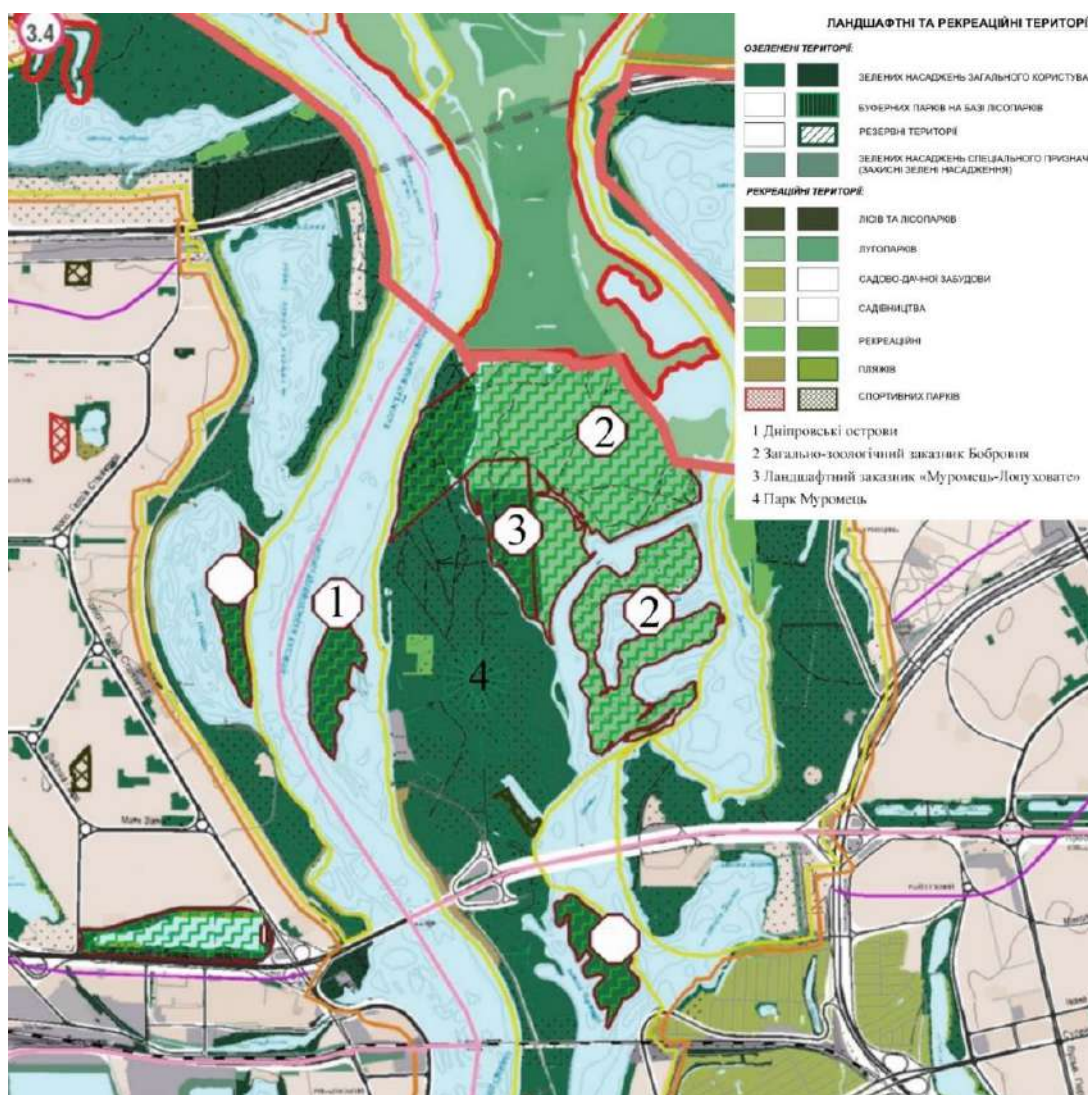

Рис. 3.1.2. Детальний план території

Історико-культурний аналіз містобудівного об'єкта

Між двома берегами Дніпра, прямо в місті, на величезній площі розташувалася простора зелена зона, яку ще давно облаштували під парк, і яка стала улюбленим і популярним місцем для прогулянок, спокійного відпочинку городян, проведення пікніків на природі або заняттями спортом. Основною метою створення парку було збереження унікального природного середовища та рекреаційної функції ландшафту.

До 17 ст. острів перебував у під керівництвом магістрату. З 1613 р. острів було передано київському городничому. Він був окремим великим островом до 1851 (рис. 3.1.3).

Рис. 3.1.3. Фрагмент історичної карти Києва 1850 р.

В 1880 році з північної частини Києва, на березі о. Муромець, було побудовано струменеспрямовуючу дамбу, для регуляції річки Дніпро.

В 1902р. ця територія мала назву «Міський острів Муромець, Посольської ділянки» (рис. 3.1.4).

У 19 столітті дана територія використовувалась як сінокісне угіддя.

А в 1971 р. розпочалось будівництво Московського моста, який відкрився в 1976 році, та згодом в 2018 році він отримав назву Північний міст.

Рис. 3.1.4. Фрагмент історичної карти Києва 1902 р.

У 1972 році у Дніпровському районі міста Києва в поселенні Чорторій на даній ділянці площею 211 гектарів засновали паркову зону, що увійшла до складу системи регіонального ландшафтної парку «Дніпровські острови» (рис. 3.1.5).

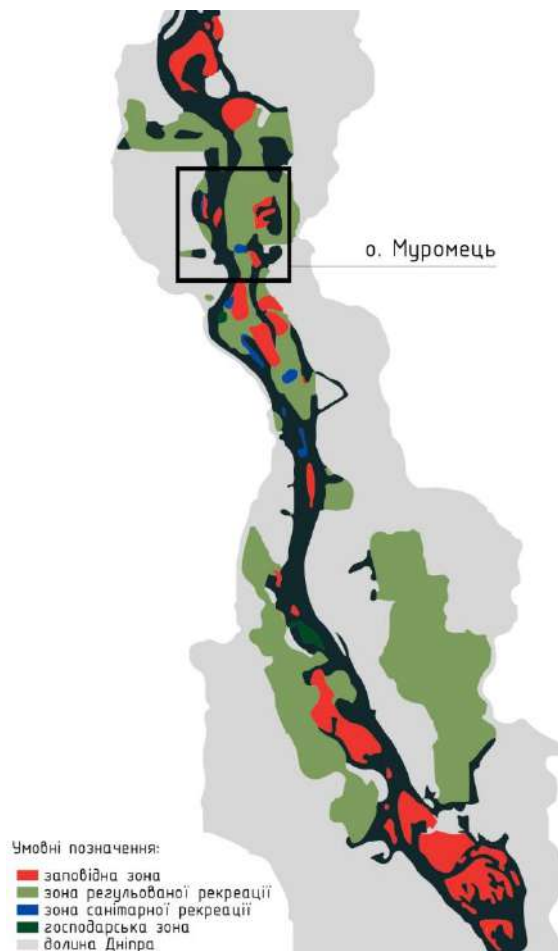

Рис. 3.1.5. Острів Муромець в системі регіонального ландшафтної парку «Дніпровські острови»

Рис. 3.1.6. Паркова зона станом на 2020 рік

До 30 березня 2018 року парк носив назву «Дружби народів». Ця назва відображалась в меморіальному саду, що складався з 15 секторів, де також в знак символу дружби народів СРСР було висаджено 15 видів різноманітних рослин. Того ж року парк отримав нову назву – Парк Муромця (рис. 3.1.6).

Природно-кліматичні умови

Клімат Києва помірно-континентальний, із м'якою зимою і теплим літом. Середньомісячні температури січня $-3,5$ °С, липня $+20,5$ °С. ... Взимку в Києві утворюється сніговий покрив, середня висота покриву в лютому 20 см, максимальна — 984 см.

Досліджувана територія за фізико-географічним районуванням належить до Дніпровсько-Деснянського району Чернігівського Полісся. Це заплашний район, має висоту над рівнем Дніпра 2-4 метри.

Існуюче функціонально-планувальне рішення

Знаходячись в центральній частині міста меморіальний парк займає досить значну територію в понад 220 гектарів, що простягаються на острові Муромець. Територія острову Муромець має 7 головних функціональних зон (рис. 3.1.9):

1. Меморіальний сад, що складався з 15 секторів, який на даний час знаходиться в занедбаному стані.
2. Спортивний парк.

3. Пляжі західного берега.

4. Зона барбекю.

5. Вхідна група.

6. Історична частина, яка має такі основні зони:

- сквер Іллі Муромця, розташований в історичній частині острова Муромець. Тут розміщена зупинка громадського транспорту, в'їзд на територію парку та до його прилеглих зон. В цьому сквері побудована скульптура Іллі Муромця, визначного богатиря всіх часів, символу мощі та духу. Ця скульптура знаходиться на найвищому пагорбі та перша зустрічає відвідувачів, як сміливий погляд у майбутнє (рис. 3.1.7).

- алея спогадів – композиційно вирішена як сучасний простір. На ній розміщені скульптури та арт-об'єкти, які зображують історичні події та персонажі.

- площа з каменем – камінь на перепутті, як елемент навігації хранителів України-Русі, який поєднує в собі сакральні символи (коловорот, козацьку січ, коляди дар, колесо сансари). В центрі знаходиться бронзова карта Києва 11-13 ст.

Рис. 3.1.7. Пам'ятник «Ілля Муромець».

Умовні позначення:		Експлікація:
Будівлі та споруди:		
	Готель	1. Готельний комплекс "Червона калина"
	Заклади харчування	2. Готель "Borisfen Hotel"
	Криті спортивні майданчики	3. Кафе "Borisfen"
Будівлі та споруди:		4. X-Park
	Магістральні вулиці	5. Північний міст
	Асфальтовані дороги	6. Зупинка громадського транспорту
	Грунтові доріжки	7. Багаторівнева парковка
	Ділянка проектування	8. Відкрита парковка
	Заловідна зона	
Озеленені території:		
	Хвойні масиви та групи	
	Листяні масиви та групи	
	Листяні дерева	
Відкриті простори		
	Водойми	
Елементи благоустрою:		
	Майданчики активного відпочинку	
	Спортивні майданчики	
	Пляжі	

Рис. 3.1.8. Опорний план території

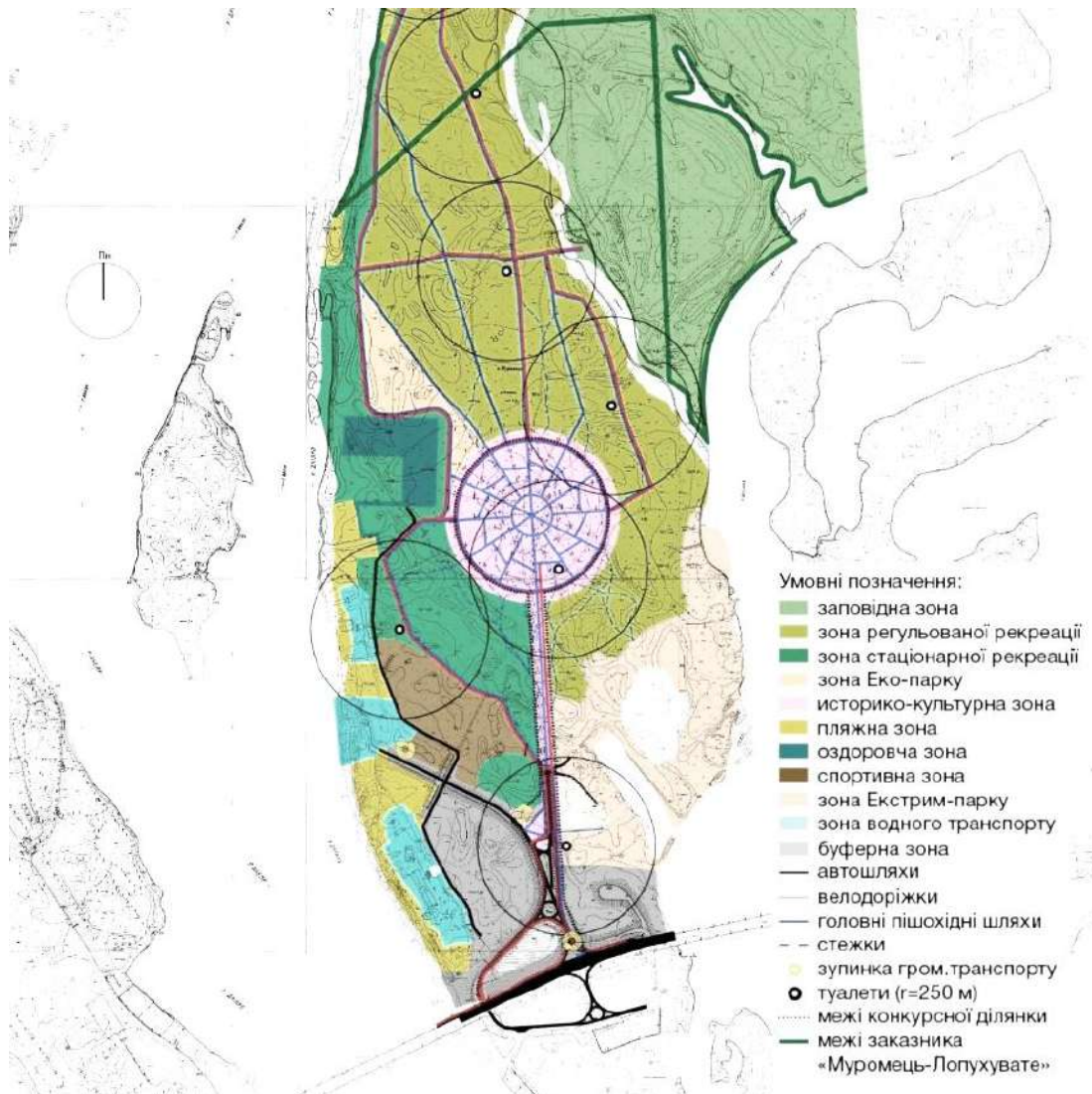

Рис. 3.1.9. Схема існуючого функціонального використання території

За спинами богатирів проходить синусоїда часу, символізуючи зльоти та падіння нашої історії. Сформований цією синусоїдою пагорб створює враження того, що площа з героями проходить крізь віки та є археологічною знахідкою

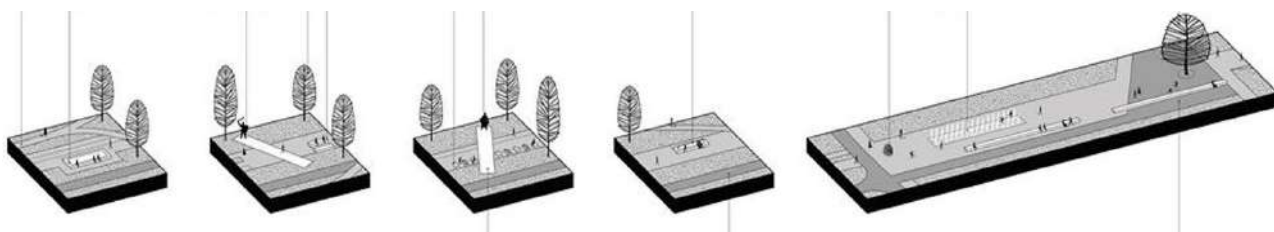
Планувальна організація

Архітектурно-планувальна організація острова Муромець має вільну планувальну структуру. На перетині основних композиційних осей передбачені домінанти та акценти.

На території парку прокладено пішохідний маршрут («Здоров'я») та велосипедний маршрут (рис. 3.1.10), які відокремлені та мають різні напрямки руху (рис. 3.1.11). Велосипедний маршрут парку «Муромець» органічно поєднується з розгалуженою мережею велосипедних маршрутів Києва. Велосипедна доріжка має дистанцію 17,95 км та підвищення висоти 228 метрів.

Рис. 3.1.10. Схема велосипедного маршруту

Рис. 3.1.11. Типологія просторів на алеї

Ландшафтна оцінка території

- Геоморфологічний аналіз

Територія парку має рівнинний однорідний ландшафт що сформований водними об'єктами, зеленими масивами та лугами. Острів омивається водами р. Дніпро та р. Десна. Абсолютні позначення поверхні в межах 92,0-95,7 метра. Рельєф плоский, слабкохвилястий, з окремими невеликими підвищеннями до 5 метрів та місцевим заболочуванням. Рельєф ділянки проектування пологий та спокійний (рис. 3.1.12).

Максимальний перепад становить 2 метри на площі близько 23 га, довжиною близько 1,4 км.

Рис. 3.1.12. Рельєф досліджуваної території о. Муромець

- Стан озеленення

Ландшафт заплавної, Рослинність болотяниста. Території представлено такими основними групами: піщаними луками, справжніми луками, болотистими луками та болотами заплавними лісами, прибережно-водною рослинністю.

Флористику формують гвоздика Борбаша, енотера дворічна, щавель горобиний, миколайчики плоскі, полин дніпровський та маршала, заяча капуста звичайна та їдка. У складі цих груп зустрічаються також козельці українські, занесені до Європейського Червоного списку, та такі малопоширені рослини, як заяча капуста пурпурна та заяча капуста шестирядна.

Тут зустрічаються типові лучні види: волошка лучна, суховершки звичайні, коронарія зозуляча, цибуля гранчаста, конюшина гірська та ін. У травостої також зустрічаються такі малочисельні види, як суниці зелені, фіалка висока та самосил часниковий. У комплексі зі справжніми луками на Муромці на знижених зволжених ділянках, прилеглих до великої кількості внутрішніх водойм острова, сформувалися болотисті луки.

- Стан благоустрою

У межах зони регульованої рекреації наявні такі об'єкти, деякі з них є в занедбаному стані, такі як: оглядові майданчики, туристичні стоянки, пункти спортивного рибальства та мисливства, малі архітектурні форми, вздовж давно прокладених доріжок занедбані лави. Також на острові наявне обладнання для туристичних маршрутів і екологічних стежок, пункти громадського харчування, стоянки велосипедного транспорту;

- Візуальний аналіз території (видові точки, фото), який фіксує основні точки концентрації уваги відвідувачів парку Муромець (рис. 3.1.13).

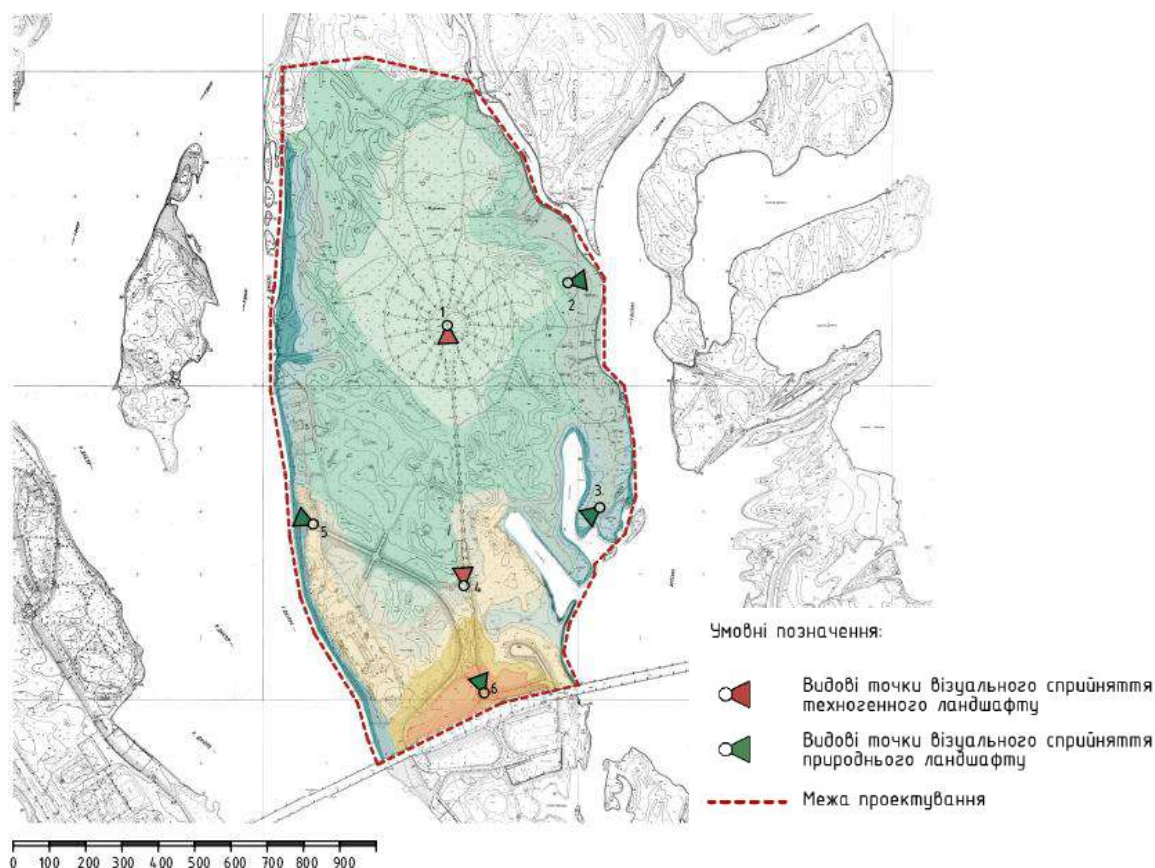

Рис. 3.1.13. Схема аналізу умов візуального сприйняття оточення

Рис. 3.1.14. Вид з видової точки 1

Рис. 3.1.15. Вид з видової точки 2

Рис. 3.1.16. Вид з видової точки 3

Рис. 3.1.17. Вид з видової точки 4

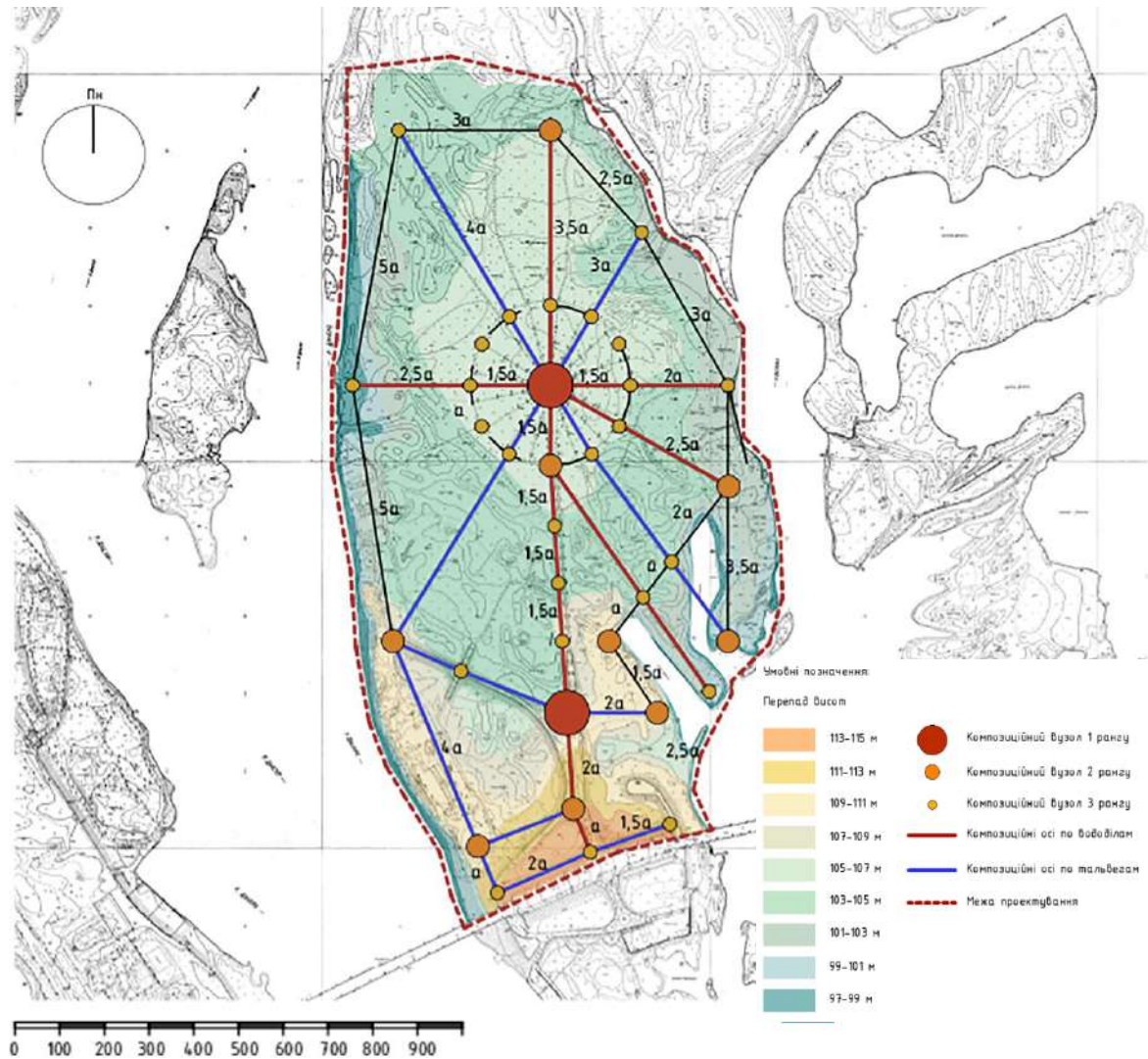
Рис. 3.1.18. Вид з видової точки 5

Рис. 3.1.19. Вид з видової точки 6

Композиційний аналіз території

У результаті композиційного аналізу існуючого техногенного ландшафту було виділено головні та другорядні осі. Головна вісь проходить від пагорба уздовж середини півострова та розділяє його на дві частини: ліву та праву. У центрі знаходиться композиційний вузол 1 рангу, навколо нього формуються радіальні, другорядні осі. Перетинаючись між собою осі формують мережу композиційних центрів. (рис. 3.1.20).

Рис. 3.1.20. Схема композиційного аналізу природного ландшафту

Просторове розташування створених вузлів-центрів має модульну систему. За модуль прийнято найменшу відстань між композиційними центрами

Структура парку нанизана на головну центральну вісь, що проходить від Північного моста на півдні ділянки до заповідної зони на північ ділянки.

90% відвідувачів сконцентровано на цій осі. Від неї в центрі острова знаходиться композиційний вузол 1 рангу, від якого потім ідуть другорядні осі,

що утворюють пішохідні доріжки, а на перетині з іншими осями – композиційні вузли другого та третього рангів.

Під час композиційного аналізу ділянки проектування було виділено основні видові точки для візуального сприйняття природного та техногенного ландшафтів (рис. 3.1.21).

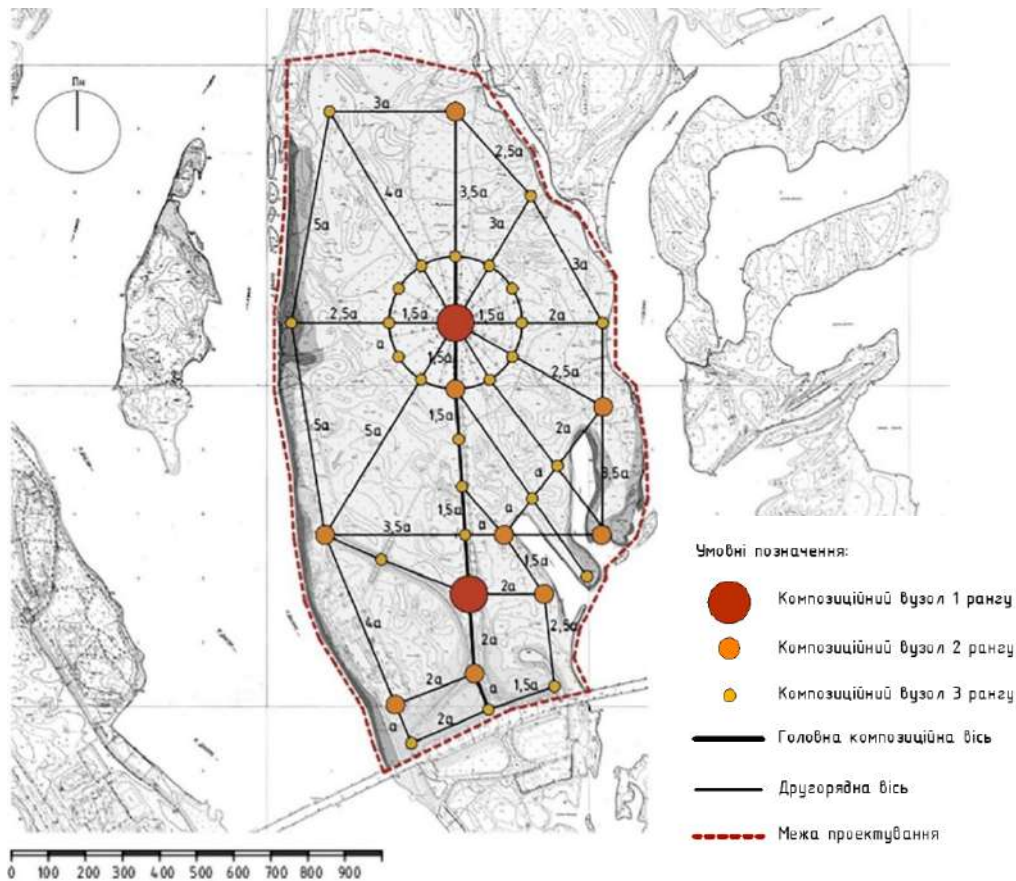

Рис. 3.1.21. Схема композиційного аналізу техногенного ландшафту

В ході історико-культурного аналізу містобудівного об'єкта, можна зробити такі висновки. Створення парку відпочинку на о. Муромець, забезпечило збереження унікального природного середовища та рекреаційної функції ландшафту. Територія втратила своє господарське значення як сіножать та сезонне пасовисько. Натомість кияни отримали можливість відвідувати куточки живої природи, де збереглися не займаними ландшафтні території з багатою рослинністю, унікальним тваринним світом, та завдяки новим проектним рішенням відчути багату історію українського народу.

Діапазон позитивних змін оточення даної території широкий. Парк дарує нам як і позитивні враження від активного відпочинку, так і історичну пам'ять

про Україну. Завдяки вдалому розташуванню, між правим і лівим берегом, парк можуть відвідувати всі жителі Києва.

Узагальнюючи результати структуро-функціонального аналізу необхідно зазначити наявність конфлікту типових ситуацій життєдіяльності. Цей конфлікт виникає коли локація пішохідних туристів накладається на локацію велосипедистів. Як правило такі конфлікти мають перманентний характер.

При композиційному аналізі урбанізованого середовища було виявлено, що основні композиційні осі природного та техногенного ландшафту майже збігаються. Також збігаються і більшість композиційних вузлів природного та техногенного ландшафтів. Видові точки доповнюють основні композиційні вузли можливістю безперешкодного візуального сприйняття як природного, і техногенного ландшафтів.

Підводячи підсумки аналізу ландшафтно-рекреаційного середовища на острові Муромець необхідно підкреслити виняткову важливість місця в житті місцевого населення. Планувальна структура майже не змінилася, лише розширилась для зручності перебування відвідувачів.

Існуюча забудова сформованого простору, спрямована на створення комфортних умов відпочинку киян

3.2. Функціонально-просторова структура о. Муромець та концептуальне рішення Парку емоцій

«Парк емоцій», що проектується в центральній частині острова Муромець спрямований на психологічне опрацювання емоційного стану людини. Він створений з використанням прийомів ландшафтно-планувальної організації з урахуванням психоемоційного впливу на людину та відтворює основні емоції людини.

Територія парку має рівнинний однорідний ландшафт що сформований водними об'єктами, зеленими масивами та луками. Острів омивається водами р. Дніпро та р. Десна. Для створення комфортного пересування територією, створено проектні горизонталі і прокладено центральну алею та площу на

відмітці 98, інші паркова частина буде простягатись на відмітках 93-95 (рис. 3.2.1).

Умовні позначення:

- Зони затоплення при пропуску паводків забезпеченості 50%
- Зони затоплення при пропуску паводків забезпеченості 25%
- Зони затоплення при пропуску паводків забезпеченості 10%
- Водоохоронна зона
- Водойми

Рис. 3.2.1. Схема аналізу зон затоплення території

Проектом передбачено збереження загального функціонального використання території острова Муромець, покращення його планувальної структури за рахунок розробки мережі вело-маршрутів по території всього острова та створення обхідної вело-пішохідної доріжки.

Проектне функціональне зонування острова включає 5 головних функціональних зон (рис. 3.2.2):

- Вхідна група, де розташовано багаторівневу парковку, зупинку громадського транспорту та будівлю для відвідувачів. Поряд розміщена зупинка місцевого електротранспорту, для подальшого під'їзду на закриту територію парку та прилеглих зон. Вхідна частина, включає адміністративно-громадську будівлю для відвідувачів, в якості перепочинку та пункту чекання місцевого електротранспорту та обслуговування парку.

- Історична частина, яка включає: сквер Іллі Муровця, алею спогадів і площу з каменем. Сквер Іллі Муровця є початком психоемоційної алеї, яка композиційно вирішена як сучасний простір. Алея насичена різними типами місць відпочинку. Це і двосторонні лавки вздовж доріжок, і невеликі тумби для сидіння поряд з тумбами з пахучими рослинами. Вздовж алеї проходить велодоріжка. Біля підходу до круглої центральної частини, алея розмежовується на три сторони. Перша - продовжує шлях відвідувача до центральної площі Парку емоцій, а дві інші утворюють обхідну алею по колу.

- Існуючий спортивний парк, X-Park.
- Пляжі західного берега, що включають зону пляжних кафе та існуючого яхт-клубу.

- Центральна частина «Парк емоцій» на місці колишнього меморіального саду. Парк емоцій – головна зона парку (рис. 3.2.3).

В парк можна зайти як з південної частини острова, так і з північної, зі сторони заповідника, за допомогою головної алеї.

Головна алея сполучає вхідну групу з центральним партером. По мірі просування алеєю, відвідувач поступово все глибше занурюється в свій емоційний стан, а потрапляючи на площу – точку розвитку сценарію щодо відтворення своїх емоцій, задля психоемоційної терапії.

Ідея функціонального зонування парку емоцій передбачає збереження основних існуючих локацій острова Муромець. Домінантою планувальної структури острова є територія колишнього меморіального саду. Тому сад емоцій передбачено проектом саме на цьому місці.

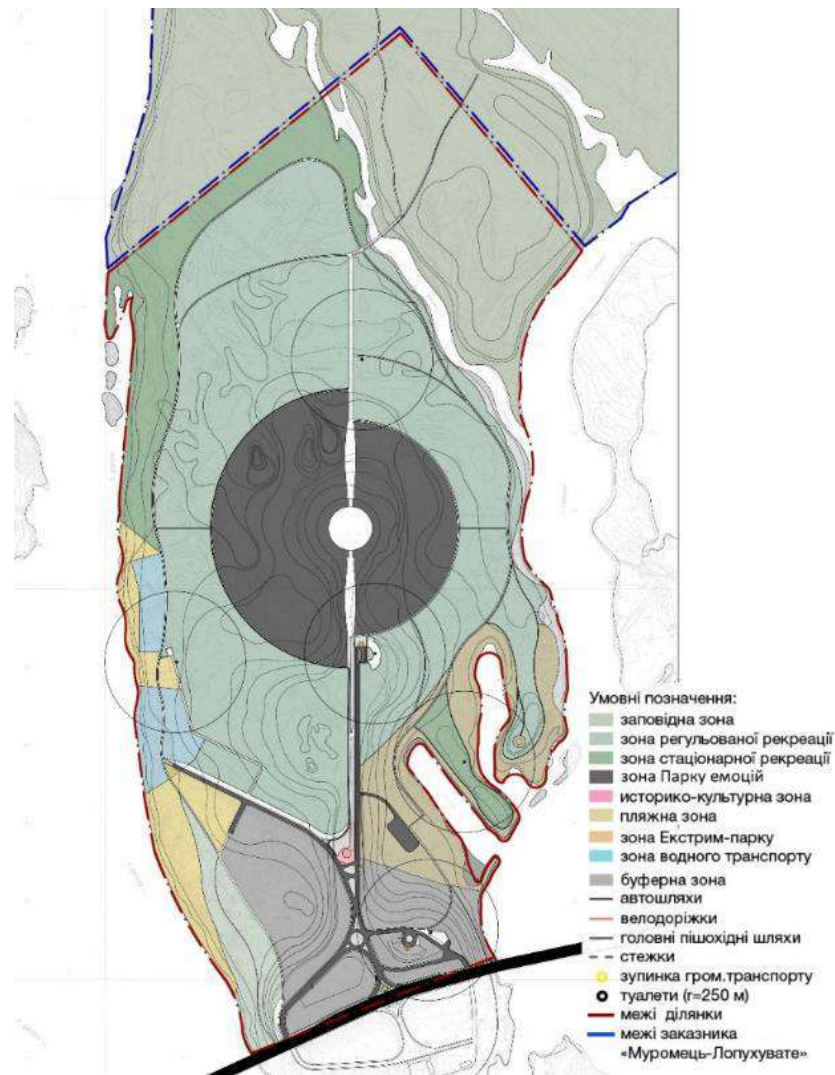

Рис. 3.2.2. Проектне функціональне зонування

Архітектурно-планувальна організація острова має вільне планування, що доповнює природний ландшафт. На території острова можна виділити декілька композиційних осей, на перетині яких проектом передбачено домінанти та акценти.

Транспортне обслуговування території острова, передбачає забезпечення під'їзду відвідувачів, пожежного та прибирального транспорту до об'єктів, що знаходяться в його межах.

Під'їзд до території острова здійснюється з південної сторони, з магістральної вулиці районного значення, а саме: Північного моста, що сполучає Деснянський та Оболонський райони м. Києва.

Рух пішоходів передбачено по тротуарам. Рух транспортних засобів регулюється за допомогою дорожніх знаків і горизонтальної розмітки проїзної частини вулиць.

Радіуси поворотів на перехрестях прийнято 12 і 6м по краю проїзної частини. Для підвищення безпеки руху в нічні години на проїздах передбачається освітлення ліхтарями.

Доступ для обслуговуючого транспорту (завантаження кафе, машини для догляду за газонами, снігоприбиральна машина і т. і.) здійснюється по проїздам, які мають відповідне покриття.

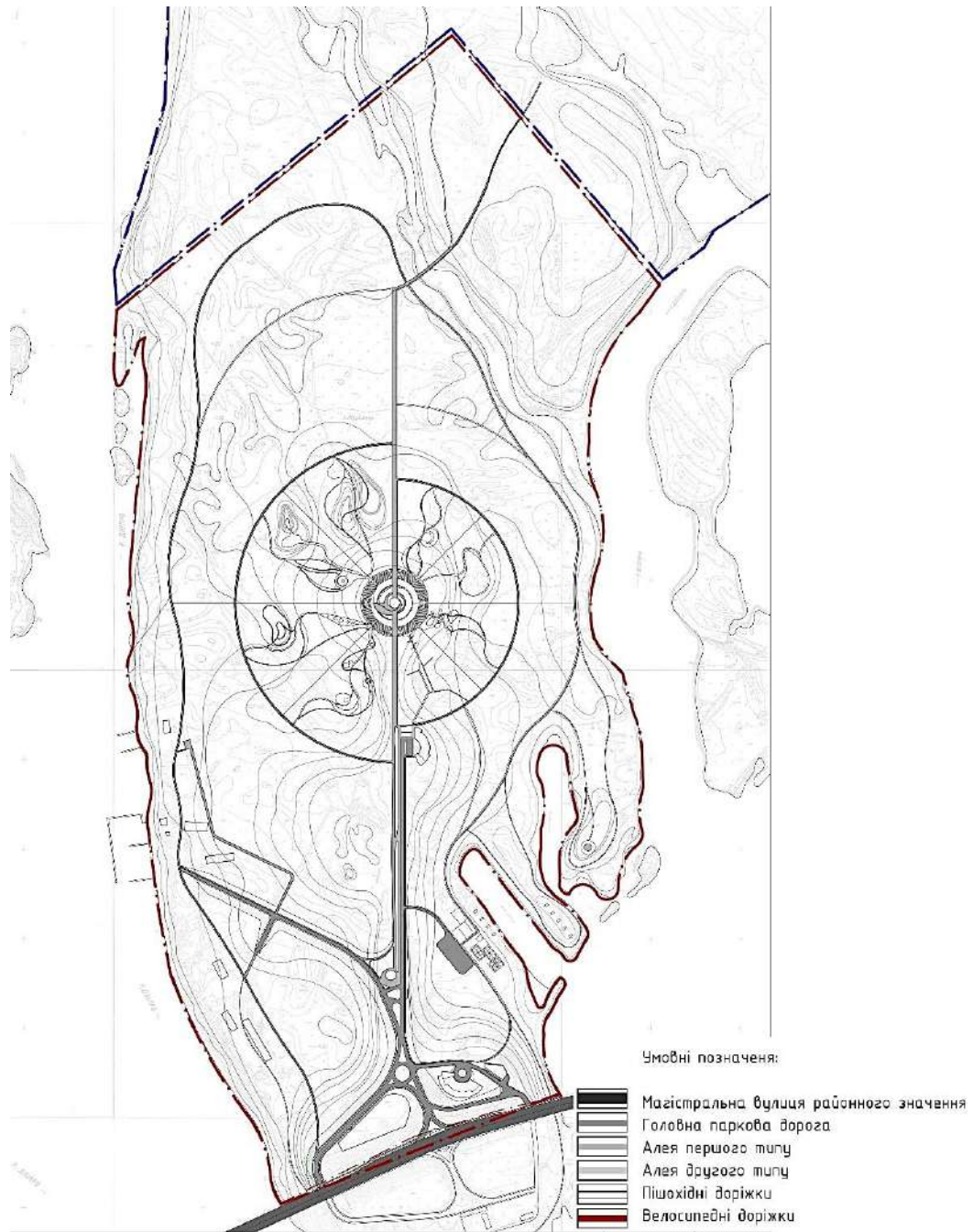
Проїзд транспорту, та рух пішоходів здійснюється по 4 типам вулиць (рис. 3.2.4):

- головна паркова дорога, шириною 6 метрів, має дві смуги для місцевого електротранспорту, що буде організовувати під'їзд відвідувачів до центральної частини, оскільки дана довжина перевищує 1 км, а звідти інші зони будуть мати пішохідну доступність;
- алея першого типу – 4 м;
- алея другого типу – 3,5 м;
- пішохідні доріжки шириною 1,5 м.

На (рис. 3.2.3) представлено профіль головної паркової дороги. Дотримана безпека пішоходів. Між проїжджою частиною та пішохідною зоною наявні зелені насадження. Для зручної доступності зон, по всій території парку прокладено велодоріжки, шириною 2,5м для двостороннього руху в велосипедистів.

Рис. 3.2.3. Профіль головної паркової дороги

Рис. 3.2.4. Схема дорожньо-стежкової системи

Форма планувальної структури парку емоцій являє собою асиметричне коло, яке включає в себе 8 пелюсток – 8 емоційних станів людини в найбільш виражених людських афектах. Асиметричне коло прорізує алея, що веде до центру - головної площі, яка розділяє коло на дві різні пропорційні частини. Це коло можна обійти по периметру. Центральна площа кола може трансформуватися: в активний час вона буде виглядати як площа фонтанів, а в тихий час - амфітеатр для тематичних лекцій.

Навколо площі по периметру проектом передбачено лабіринт, ціль якого є допомога людині в вірному визначенні свого емоційного стану у конкретний момент. Лабіринт складається теж з 8 секторів за психоемоційною тематикою та має 4 виходи, кожен з яких розмежовується на дві сторони, що ведуть до тематичних садів за парою протилежних емоцій. Він спроектований з використанням прийомів та засобів ландшафтно-планувальної організації з урахуванням психоемоційного впливу на людину. Таким чином, при проходженні через кожен сектор лабіринту, людина направляється в сад, присвячений конкретній емоції, відповідно емоційного кола за Робертом Плутчиком. В восьми секторах лабіринту передбачено насадження різного типу, різні покриття доріжок, відповідні музичний супровід, освітлення та запах. Тобто відвідувач може сприймати лабіринт як свого роду калейдоскоп емоцій, де людина сама обирає емоційний напрямок, який їй відповідає в даний момент.

Функціональне зонування центральної частини, включає такі зони (рис. 3.2.5):

- центральна площа-партер, куди входять зона відпочинку та культурно-пізнавальна зона - амфітеатру, для проведення тематичних лекцій;
- психоемоційний лабіринт з 8 різними емоційними секторами (радість, захоплення, страх, здивування, горе, огида, гнів, настороженість);
- вісім емоційних садів, площею 3-4 га кожен.

Емоційні сади присвячені емоціям, визначеним Робертом Плутчиком, мають відповідні тематичні зони:

1. Сад «захоплення»: бурхливий водоспад, алея античних скульптур та колонад та зона контактного зоопарку.

2. Сад «огида»: болотиста місцевість, загущена алея, квітки неприємного запаху, зона тематичних скульптур з перероблених матеріалів, канава.

3. Сад «радість»: зона співучих фонтанів, зона бельведеру та терас, розкішний квітучий лук.

4. Сад «горе»: меморіальна алея, озеро горя, площа з криницею, загущений ліс смутку площа загиблих.

5. Сад «гнів»: вузька алея агресивних ліан, алея з колючими конструктивними елементами-перепонами, площа гарячих гейзерів та вогню.

6. Сад «страх»: темний загущений простір, алея в прірві між пагорбами, хиткий міст через прірву, зруйновані сходи та зруйнований дитячий майданчик.

7. Сад «здивування»: павільйони з різним кліматом (крижаний – льодяне озеро та спеки – оазису), зона з унікальними водними пристроями, зона незвичних скульптур.

8. Сад «настороженість»: зона напівтемряви, алея неочікуваних скульптур, довгі хвилясті алеї з загущеними масивами.

Ці емоційні сади розміщені попарно для підкреслення контрастних емоцій. Всього передбачено чотири пари садів: радість-настороженість, горе-здивування, огида-гнів, страх-захоплення. Кожна пара садів має окремий вхід.

Всі емоційні сади в парі розділені густими масивами дерев, аби відвідувач не мав змоги бачити контрастну емоцію, щоб більш сконцентруватись на притаманному емоційному стані. Вхідні групи в сади з'єднані з лабіринтом, який оточує центральну площу. Також передбачено вихід з кожного саду емоцій на кільцеву алеєю, що розташована по їх периметру (рис. 3.2.6).

Площа парку емоцій приблизно складає 25га. Тому з розрахунку, відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова території», 1га на 100 чоловік, потрібно приблизно 250 паркомісць. До вже існуючих паркінгів, що спроектовані на території та представлені новим генеральним планом м. Києва, проектом рекомендується додати нові відкриті паркувальні місця, відповідно до сучасних тенденцій - використання бетонних газонних решіток, висадка кущів і дерев між паркувальними місцями. Тому для забезпечення паркомісць для всього о. Муромець і для Парку емоцій, що проектується, передбачається використання існуючих наземних парковок, а також спорудження 3-рівневого (2 поверху + експлуатована покрівля) паркінгу в буферній зоні магістралі.

Для комфортного пересування маломобільних громадян по території парку, передбачається включення в структуру мощення тактильної плитки, використання пандусів з нормативним ухилом в місцях перепаду висот.

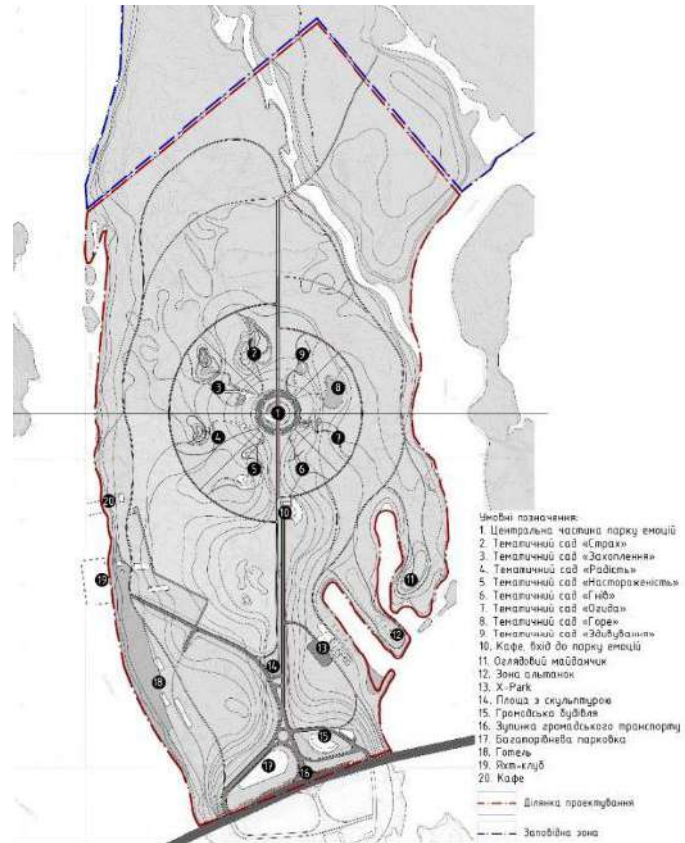

Рис. 3.2.5. Схема основних локацій парку

Рис. 3.2.6. Генеральний план Парку емоцій

3.3. Ландшафтна організація території Парку емоцій на о. Муромець в м. Києві

3.3.1. Благоустрій

На території острова Муромець пропонується удосконалити середовище навколо вхідної зони біля Північного міста, та відокремити його багаторівневим паркінгом з озелененим дахом. Всі елементи благоустрою планується відтворити в одній загальній концепції, відповідно до нових технологій. Також пропонується очищення прибережної зони, аби надати людям змогу купатися в річках Десенка та Дніпрі та проводити сімейне дозвілля. Планується також удосконалити існуючі пляжні зони та створити пішохідні та велосипедні маршрути.

Вздовж головної алеї біля розворотного майданчику перед Парком емоцій планується розмістити невелике кафе та чотири громадських туалети, які охоплять зони з найбільшою концентрацією відвідувачів (в центральній частині, біля входу в Парк емоцій та з південної частину острова, де спроектовано адміністративну будівлю для місцевого транспорту), також на території всього острова передбачено влаштування підпірних бетонних стінок і насипу, планується встановлення лавок одного типу, ліхтарів, урн для сміття. В парку емоцій пропонується створити різноманітні, сучасні елементи благоустрою та малі архітектурні форми з металевих конструкцій.

Проектом передбачено інженерний благоустрій території створений у вигляді насипу вздовж центральної пішохідної алеї та на місці розміщення основних будівель. Відмітка в цих місцях планується 98 м над рівнем Балтійського моря. Ухили поверхні рельєфу в парку не перевищують нормативних показників, так максимальний ухил становить 10%.

Головною метою забезпеченості комфортного і безпечного перебування людей, а також створення акценту на знакових об'єктах впливу на психоемоційний стан людини є зовнішнє освітлення, в тому числі архітектурна й ландшафтна підсвітка. Передбачається використовувати декілька видів освітлювальних приладів, різних за характером освітлення, типом й висоті. Уздовж головних алей з кроком 30 м – ліхтарі висотою 4,5 м, та уздовж стежок -

ліхтарі висотою 1 м, як функціональне освітлення. На території амфітеатру Парку емоцій передбачається використання прожекторів, розміщених на щоглах. Безпосередньо у садах емоцій передбачається декоративне освітлення різного типу та кольору, враховуючи його вплив на психічне сприйняття людиною: вмонтоване в лавки і мощення, точкові й лінійні світильники.

Витримані в єдиному стилі ліхтарі забезпечать ефективне освітлення території та підкреслять конкретний емоційний стан людини, створюючи унікальний образ того чи іншого емоційного саду Парку емоцій.

При ландшафтній організації парку використані різні типи мощення при організації твердого покриття парку, та активно використовується геопластика.

3.3.2. Дендрологія

Острів Муромець покритий різноманітною рослинністю. Тут є галявини, піщані ділянки, території з великими масивами дерев, залишки широколистих та хвойних лісів. На острові Муромець зустрічаються типово лучні види: волошка лучна, суховершки звичайні, коронарія зозуляча, цибуля гранчаста, конюшина гірська та ін. Серед трав'яних рослин є такі види, як суниця зелена, фіалка висока та самосил часниковий.

Проектом передбачено збереження існуючих деревних насаджень на території острова, а також доповнення їх рідкісними видами та культиварами. Всі рельєфні пагорби пропонуємо засадити трав'яними рослинами в тому числі і квітковими насадженнями (рис. 3.3.1).

Передбачені концепцією 8 садів емоцій уособлюють в собі індивідуально оформлені та озеленені зони для кожного емоційного саду, між якими буде створено «розмежувальні стіни» довжиною приблизно 200м. Між садами захоплення-радість, огида-гнів, настороженість-радість, здивування-горе, горе-огида «розмежувальні стіни» складаються посередині з однорядкової посадки з липи європейської (*Tilia europaea*) та облямовані по обидві сторони формованою живою стіною з бірючини звичайної 'Атровіренс' (*Ligustrum vulgare 'Atrovirens'*).

Загальна композиція Парку емоцій нагадує 8 пелюсток, які будуть представлені різноманітними видами деревних рослин. Озеленені простори, що проектуються, відрізняються використанням різних засобів та прийомів

ландшафтної організації, які впливають на естетичність та декоративність садів, та створюють необхідний психоемоційний фон для емоційних переживань людини.

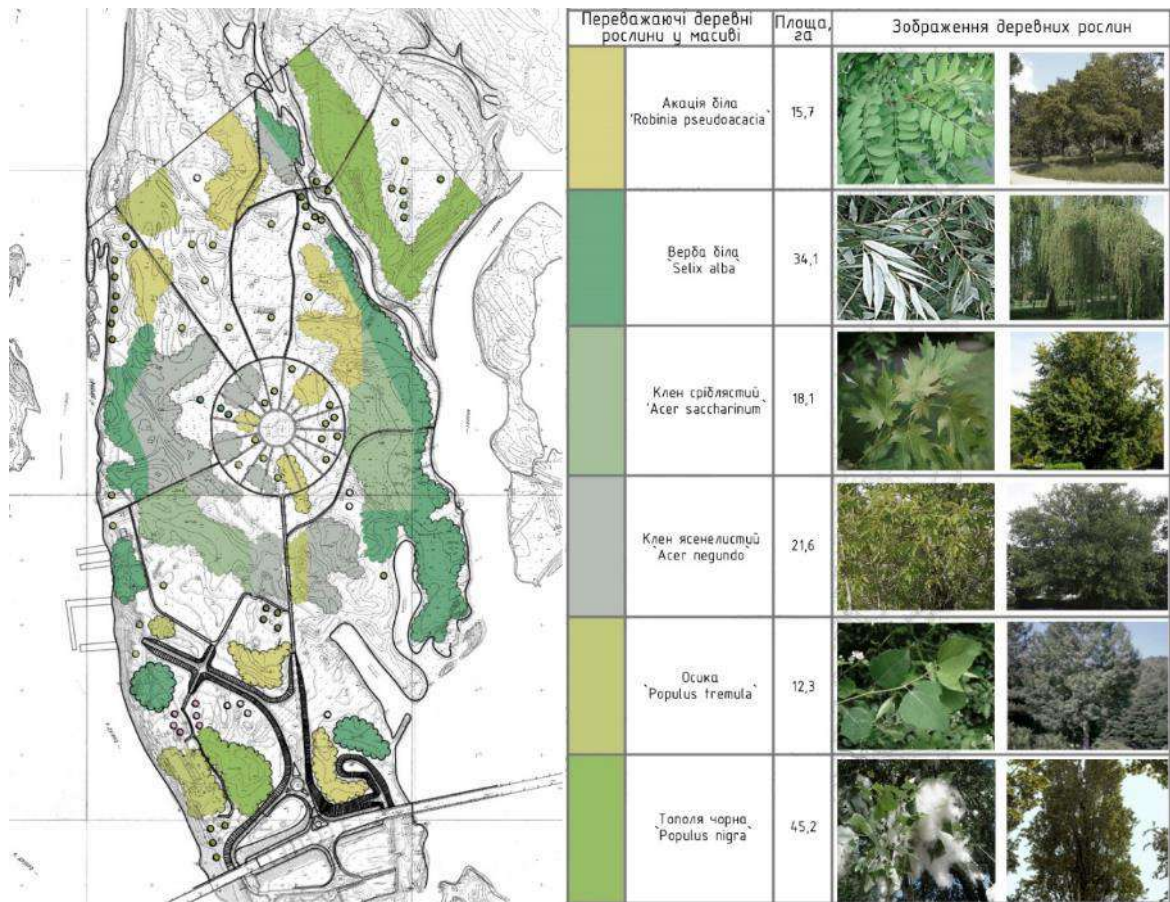

Рис. 3.3.1. Схема аналізу існуючих насаджень

Одним з важливих елементів парку є лабіринт. Він є початковою точкою розвитку сценарію, за відповідними сюжетами емоційних садів. Лабіринт спроектований за допомогою ландшафтно-планувальних засобів та прийомів, з урахуванням психоемоційних впливу на людину. 8 садів - 8 частин лабіринту, створені таким чином, що кожна частина лабіринту має різну емоційну наповненість. Використання різних видів дерев та кущів в лабіринті - є одним з прийомів психоемоційного впливу на людину. Ширина доріжок та живоплоту для всіх секторів лабіринту планується сталою, по 1,5 м, а висота живоплоту варіюється від 50 см до 2 м. Перший ряд внутрішнього кола лабіринту виконаний з грабу звичайного (*Carpinus betulus*).

Для кожного елемента озеленення конкретної емоційної пелюстки слід використати для посилення емоційного впливу на людину види та культивари деревних рослин з різними декоративними якостями (рис. 3.3.2):

Рис. 3.3.2. Підбір емоційних рослин для кожного сектору

Захоплення:

Лабіринт для даної емоції буде виконаний з квітучих витких троянд 'Супер ексцельзи' (*Rosa 'Super excelsa'*) а для її доповнення на обелісках, арках та інших опорах поруч з трояндовою огорожею включається клематис квітковий (*Clematis florida*). Також буде сформований живопліт з самшиту вічнозеленого (*Buxus sempervirens*). Для підкреслення та виклику у людини цієї емоції, проектом пропонується створити алеї з бузку звичайного (*Syringa vulgaris*), мавританські газони з маку польового (*Papaver rhoeas*), маргаритки багаторічної (*Béllis perénnis*) та незабудки лісової (*Myosotis sylvatica*).

Огида:

Серед елементів озеленення, пропонується такі види рослин як черемха вінгірська (*Padus virginiana*), композиції із неприємним запахом квіток трилій великоквіткового (*Trillium grandiflorum*) також імітації композицій сухих деревних рослин. Лабіринт пропонується створити висотою 1,5 м з сніжноягідника білого (*Symphoricarpos albus*).

Радість:

Дану емоцію створюють – алеї і солітери з берези повислої *Betula pendula*, вільнорослі живоплоти з пухироплідника калінолистого (*Physocarpus opulifolius*), ліани з дівочого винограду (*Parthenocissus quinquefolia*), моносади (*Tulipa*) та квіткові луки.

Горе:

Створюються композиції з різних видів гвоздики (*Dianthus acicularis*, *Dianthus arenarius* *Dianthus caryophyllus*), як символ меморіальної квітки, один солітер на весь сад – дуб звичайний (*Quercus robur*), як сенс буття людини, приреченість, алеї з модрини європейської 'Репенс' (*Larix decidua 'Repens'*). Лабіринт створюється з ялівця скельного 'Скайрокет' (*Juniperus scopulorum 'Skyrocket'*).

Гнів:

Сад буде представлений молінією (*Molinia Poul Petersen*) та висадженими стриженими алеями з дерену білого (*Córnus álba*) - пагони кровавого відтінку для відтворення агресії. Лабіринт пропонується створити з ялини колючої (*Picea pungens*).

Здивування:

В саду сформований низький живопліт з таволги японської 'Голден принцес' (*Spiraea japonica 'Golden Princess'*). Лабіринт створений з бирючини звичайної 'Атровіренс' (*Ligustrum vulgare 'Atrovirens'*).

Настороженість:

В саду передбачені алеї з черемхи вінгійська 'Шуберт' (*Padus virginiana 'Schubert'*). Лабіринт створений з тису ягідного (*Taxus baccata*), настороженість викликають отруйні ягоди.

Страх:

1. Лабіринт планується створити зі формованої живої стіни висотою 2,5м з грабу звичайного (*Carpinus betulus*) завширшки 2м. Рослини будуть висаджені в два ряди, на 1 погонний метр 3 рослини. Загальна кількість 1116.

2. Масив з ялини звичайної (*Picea abies*), посадка в шаховому порядку через 3-4 м та облямувати тереном колючим (*Prunus spinosa*).

3. З метою створення пригнічення людини вздовж кам'яної доріжки оточеної схилами висаджується деревозгубник круглолистий (*Celastrus orbiculatus*).

4. Скалиста місцевість з вкрапленням каміння, на пагорбі у підніжжі з висадженими групами з сосни чорної (*Pinus nigra*).

В таблиці 3.3.1 надано характеристику рослин, що використані для відтворення емоції страху.

Таблиця 3.3.1.

Таблиця характеристик рослин емоції страху

Колір	Назва	Розмір дорослої рослини	Площа, га	Вимоги до ґрунту, світла, вологи, морозостійкості	Період плодоношення
	Деревоозгубник круглолистий (<i>Celastrus orbiculatus</i>)	довжина ліани до 15м	0,30	до ґрунту невибагливий, морозостійкий, тіньовитривалий	вересень
	Сосна чорна (<i>Pinus nigra</i>)	h=30м;	0,50	до ґрунту невибагливий, морозостійкий, сонцелюбна	травень
	Ялина звичайна (<i>Picea abies</i>)	h=до 30м;	0,50	до ґрунту невибагливий, морозостійкий, тіньовитривалий	вересень
	Терен колючий (<i>Prunus spinosa</i>)	h=3-4,5м;	0,27	морозостійка, світлолюбна, до ґрунту невибагливий,	травень
	Ожина звичайна (<i>Rubus fruticosus</i>)	h=0,5-1,5м;	0,09	тіньовитривала, невибаглива до ґрунту, морозостійка	серпень
	Граб звичайний (<i>Carpinus betulus</i>)	h=15-20м;	0,10	тіньовитривалий, мезотроф, відносно морозостійкий	серпень

Деревоозгубник круглолистий
*Celastrus orbiculatus*Ожина звичайна
*Rubus fruticosus*Ялина звичайна
*Picea abies*Граб звичайний
*Carpinus betulus*Терен колючий
*Prunus spinosa*Сосна чорна
Pinus nigra

Рис. 3.3.4. Підібрані рослини для відтворення емоції страху

Специфікація рослин							
Позначки на плані	Зображення на плані	Найменування	Висота саджанців	Тип насадження	Кількість	Площа, га	Примітки висота
дерева							
1		Ялина звичайна (<i>Picea abies</i>)	1,3-1,5 м	масив	136	0,65	15м
2		Деревозгубник круглолистий (<i>Celastrus orbiculatus</i>)	до 0,5 м	масив	32	0,23	3-15м
3		Граб звичайний (<i>Carpinus betulus</i>)	до 1 м	жива стіна	1878	0,41	2,5м
кущі							
4		Терен колючий (<i>Prunus spinosa</i>)	0,8-1 м	групи	25	0,3	5м
Відомість покриттів зелених зон							
Позначки	Умовний вигляд	Найменування				Площа, га	Примітки
1		Мульчування сосною корою та торфом				0,90	

Рис. 3.3.5. Фрагменту дендроплану

Таким чином, озеленення в Парку емоцій відтворює різноманітні емоційні стани людини відповідно реакції людини на той чи інший тип насаджень.

Таблиця 3.3.2.

Основні техніко-економічні показники

№	Найменування	Одиниця виміру	Існуючий план	Проектна пропозиція
1	Загальна площа меж проектування острова Муромця, всього в т.ч.:	га	370	370
1.1	X-Park	га	19,8	19,8
1.2	рекреаційні території	га	278,3	282,1
1.3	пляжні території	га	8,6	9,5
1.4	дорожньо-стежкова мережа з твердим покриттям	га	13,4	8,7
1.5	Парк емоцій, всього в т.ч.:	га	-	49,9
1.5.1	емоційних садів, в т.ч.:	га	-	44
1.5.1.1	озеленені території	га	-	36,2
1.5.1.2	водоїм	га	-	1,8
1.5.2	емоційної площі та лабіринту	га	-	2,2
1.5.3	забудови	га	-	0,2
1.5.5	дорожньо-стежкової мережі	га	-	3,5
2	Кількість одночасних відвідувачів Парку емоцій	люд	-	4990
3	Плановане рекреаційне навантаження Парку емоцій	люд/га	100	100
4	Паркомісця для Парку емоцій	кількість	-	499
5	Довжина веломаршруту Парку емоцій	км	-	2,82

Висновки до розділу 3

Основні теоретичні висновки магістерської роботи використано для розробки засобів та прийомів ландшафтно-планувальної організації культурно-пізнавального Парку емоцій з урахуванням психологічних особливостей людини, розташованому на острові Муромець в м. Києві.

В розділі проведений аналіз вихідної ситуації, який показав, що для реалізації концепції ландшафтно-планувальної організації культурно-пізнавального парку з урахуванням психоемоційного впливу на людину необхідна комплексна реконструкція ландшафту та інфраструктури острова

Муромець. В результаті аналізу було проаналізовано містобудівну ситуацію, історичні відомості, природно-кліматичні та геоморфологічні умови, існуюче функціонально-планувальне рішення острова, його композиційний аналіз та стан його благоустрою та озеленення.

В другому розділі було розроблено функціонально-просторову структуру острова та концептуальне рішення Парку емоцій. Функціонально-просторова структура передбачає створення нової функціональної зони – культурно-пізнавального парку в центральній частині острова та покращення планувальної організації з влаштуванням чотирьох типів вулиць й вело-пішохідної мережі.

Концептуальне рішення передбачає створення чотирьох пар контрастних емоційних садів, відповідно емоційного кола Роберта Плутчика: радість-настороженість, горе-здивування, огида-гнів, страх-захопленість. Вхідні групи в сади з'єднані з лабіринтом, який оточує центральну площу. Всі емоційні сади поєднані спільним масивом озеленення та мають характеристику середовищ відповідно визначеним емоціям.

На основі визначених принципів ландшафтно-планувальної організації культурно-пізнавального парку з урахуванням психоемоційного впливу на людину були опробуванні відповідні засоби та прийоми щодо його організації.

Прийоми благоустрою включають використання геопластики, створення різноманітних водних споруд, штучних проток, каскадів озер з водограями, із забезпеченням підйому води на необхідні рівні.

Прийоми озеленення передбачають використання різноманітних видів насаджень відповідно визначеної концепції. Кожний з 8 садів емоцій розділений на тематичні зони, які мають характерний тип озеленення, що відтворює емоційні переживання людини.

Отже, проект культурно-пізнавального Парку емоцій на острові Муромець передбачає його наповнення цікавим тематичним середовищем, де люди зможуть відпочити і отримати емоційну розрядку, а також покращить стан благоустрою острова, який на сьогодні є незадовільним.

РОЗДІЛ 4. ЕСТЕТИКА МІСТОБУДУВАННЯ

4.1. Художня концепція містобудівного об'єкта

4.1.1. Вербальний опис художньої концепції містобудівного об'єкта;

1. Ідеологія проектної розробки

Художня ідея: парк має алею, яка зв'язує вхідну частину з серцевиною. Основна центральна частина – круглий партер, що зовні розділений на 8 секторів, до яких можна потрапити через лабіринт. Вісім секторів – це чотири пари протилежних емоційних станів (рис. 4.1.1). По мірі проходження лабіринту, відвідувач поступово все глибше занурюється в емоційну атмосферу та інтуїтивно обирає той сектор емоції, в якому емоційному стані зараз знаходиться. Ландшафтне середовище кожного сектора різне та створене із врахуванням конкретного психоемоційного впливу на відвідувача. Емоції підібрані з урахуванням колеса Роберта Плутчика (рис. 4.1.2).

Перевірка її значущості

Місце, де людина зможе звільнити своє я та пізнати себе завжди буде актуально. Реалізація потенціалу унікального ландшафту і пейзажу для формування високопривабливої рекреаційної зони.

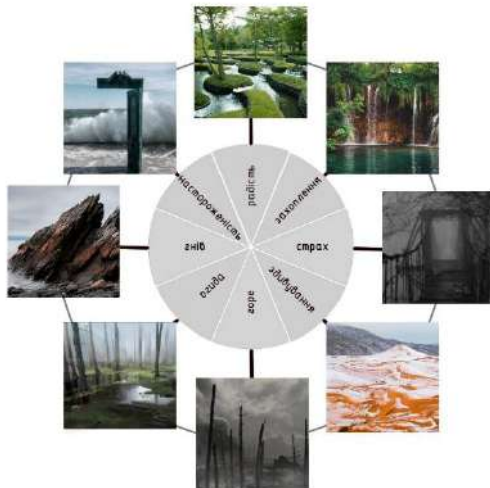

Рис. 4.1.1. Емоційні простори

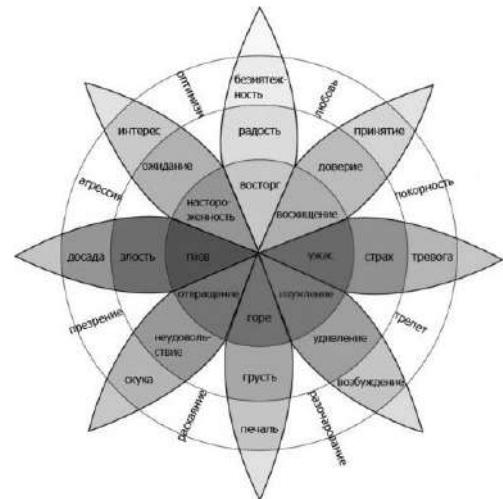

Рис. 4.1.2. Колесо Емоцій

Таким чином, центральна частина острова є колесом емоцій, що вказуватиме людині 8 різних шляхів. Чотири пари емоційних станів – як вісім шляхів пошуку себе, від центру кола – початку життя, через лабіринт – тяжкий життєвий досвід.

2. Генерування творчого задуму

1. Об'єкт: острів

2. Випадкові об'єкти: озеро, компас, маска, розум, обличчя

3. Комбінація об'єкт та випадкові об'єкти

Озеро на острові;

Розумний острів;

Острів емоцій;

Маскований острів;

Облік острова;

4. Ознаки випадкового об'єкта

Озеро – холодне, безтурботне, тихе, святе;

Емоція – таємничий, полярний, блукаючий;

Маска – емоційна, зітерта, стримана, емпатична, контролююча;

Розум – раціональний, врівноважений, неконтрольований, дикий;

Обличчя – відображаюче, вольовий, боязке;

5. Об'єкт + ознака

Стриманий острів, полярний острів, тихий острів, холодний острів, емоційний острів, вольовий острів, відображаючий острів, емоційний острів, емпатичний острів, дикий острів...

6. Ланцюг асоціацій ознак

Холодне > мрамур > вода > зима

Безтурботне > дитинство > час > тиша > самотність

Тихе > море > краплі > дощ > радуга

Святе > образ > ікона > церква > село

Емоційне > лице > очі > зморшка > старість

Раціональне > розум > психіка > страх > гріх

Емпатичний > емоція > радість > сміх

Вольовий > кінь > поле > горизонт

Відображаючий > дзеркало > я > людина

Неконтрольований > поведінка > дитина > мати

Боязкий > заєць > зима > сніг

Контролююча > ваги > маса > молекула

Таємничий > скриня > золото > розкіш

Полярний > саяво > Фінляндія > північ

Стриманий > рух > спорт > досягнення

Зітерта > олівець > картина > художник

Дикий > звір > пантера > чорний

7. Об'єкт + асоціація

Тихий острів, самотній острів, людяний острів, грішний острів, радужний острів, старий острів, психічний острів, дзеркальний острів, острів на горизонті, острів страху, ікона острову, острів з дитинства, мармуровий острів, водяний острів, художній острів, острів я, острів гріхів, церковний острів.

3. Розробка принципової проектної моделі – уявного образу проєктованого об'єкта.

- Формування проектної гіпотези (способів рішення проектної проблеми).

Комплексне впорядкування публічного простору на островах мало розвинене, та має хаотичний підхід.

Проблема. Хаотичність розвитку території.

Рішення. Застосування пізнавального образу, комплексного підходу до планування території. Якісно впорядковані острівні території зроблять місто перлиною світового рівня.

Проблема. Нерозкритий емоційний потенціал території.

Вирішення. Проявлення емоційного потенціалу.

Проблема. Шумове та газове забруднення від Московського мосту.

Вирішення. Збільшити насадження біля моста, аби зменшити шум.

Проблема. Неякісна, несучасна паркова інфраструктура.

Рішення. Застосування сучасних технологій та конструкцій для проєктування підземної парковки, аби не заважала природному простору.

Проблема. Стихійний розвиток закладів харчування.

Вирішення. Заборона на відкривання такого типу МАФів.

Проблема. Відсутність безпеки.

Збільшити безпеку парку, за рахунок охорони, доцільного освітлення та безбар'єрної архітектури.

Проблема. Нераціональність транспортного сполучення.

Вирішення. Змінити на більш зручний та раціональний транспортний вузол.

- Формування інтуїтивної моделі ситуації (рис. 4.1.3):

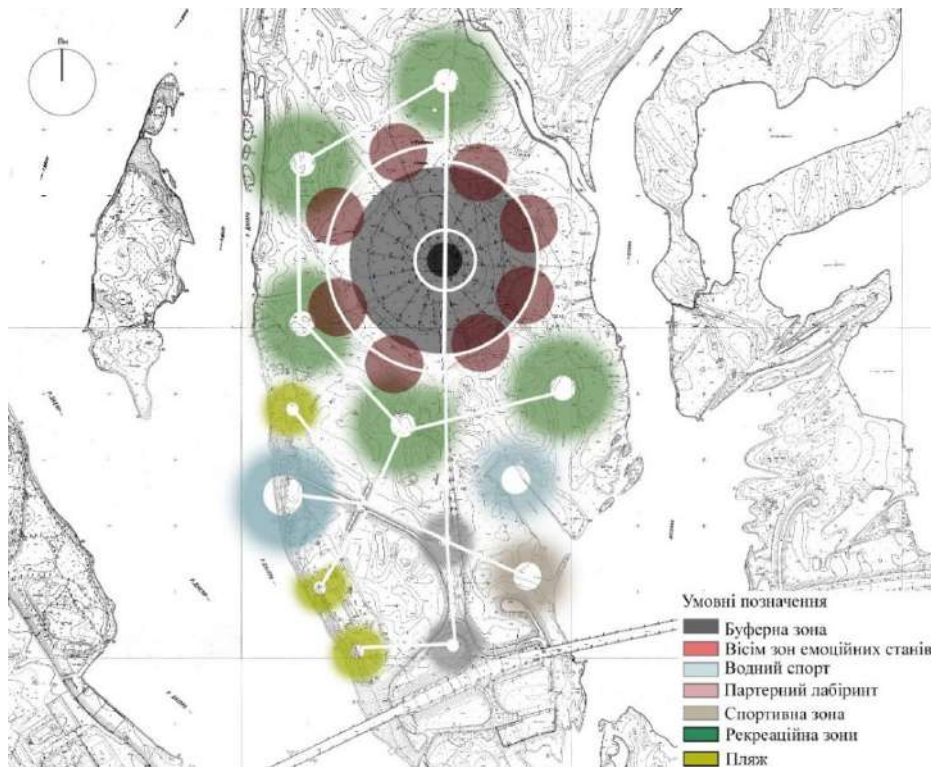

Рис. 4.1.3. Інтуїтивна модель реорганізації середовища парку Муромець

4.1.2. Зображення художньої концепції містобудівного об'єкта.

- вербальний опис загальної художньої концепції містобудівного об'єкта;

Парк зосереджений посеред міста, між лівим і правим берегами. Задуманий як загальноміський парк. Колесо емоцій людини показує вісім секторів, центр – це точка початку. Людина потрапляючи в центральний партерний сад – лабіринт, інтуїтивно вийде в тому напрямку, куди веде її емоційний стан. Всі зони націлені на конкретну психіку людини і по різному впливають на неї. Завдяки своїй ідеї парк буде сприяти психологічно-духовному пізнанню. Це свого роду відкрита терапія для опрацювання свого емоційного стану. Завдяки цьому реалізація такого унікального ландшафту і пейзажу, формування високопривабливої рекреаційної зони сприятиме привернення уваги

як українців, так і туристів. А його розміщення йде продовженням регіонального ландшафтного парку Дніпровські острови.

Кожний емоційний сад приблизно 4-5 га в площі, матиме декілька функціональних зон, що характеризуватимуть конкретну емоцію. Ландшафтно-планувальна організація всіх восьми типів середовища буде створена з урахуваннями психоемоційних засобів та прийомів, виведених у Таблиці 2.2.1. «Засоби та прийоми ландшафтно-планувальної організації культурно-пізнавальних парків за психоемоційним впливом на людину».

- графічне зображення ідеальної моделі реорганізації містобудівного об'єкта (рис. 4.1.4).

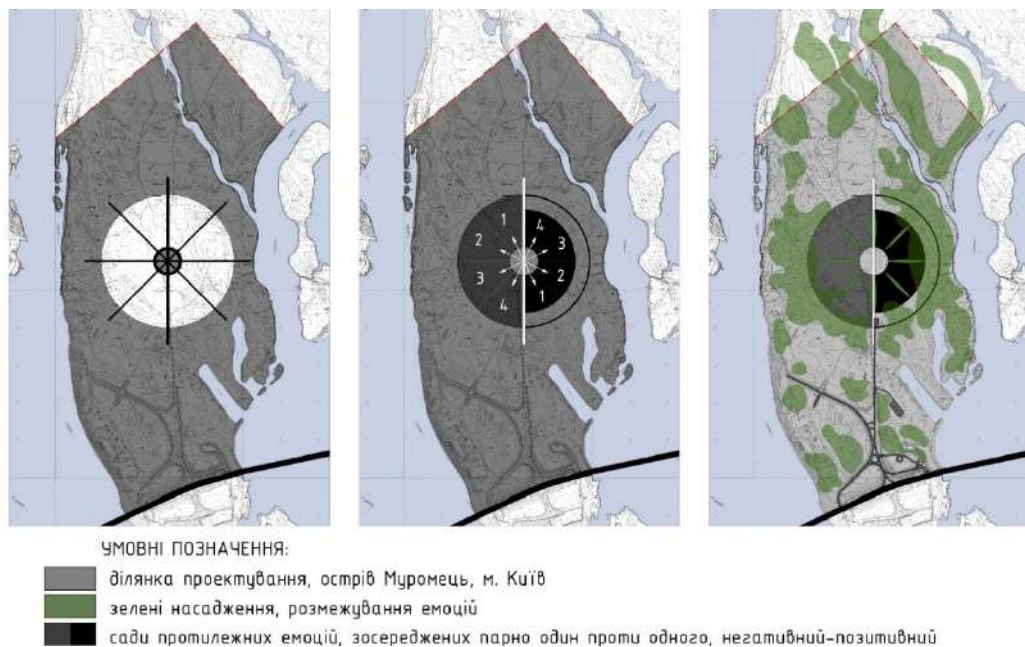

Рис. 4.1.4. Зображення художньої концепції містобудівного об'єкта.

На зображенні (рис. 4.1.5) показано концепцію. Накладання восьми секторів на територію парку, та з'єднання партеру з вхідною частиною через алею думок.

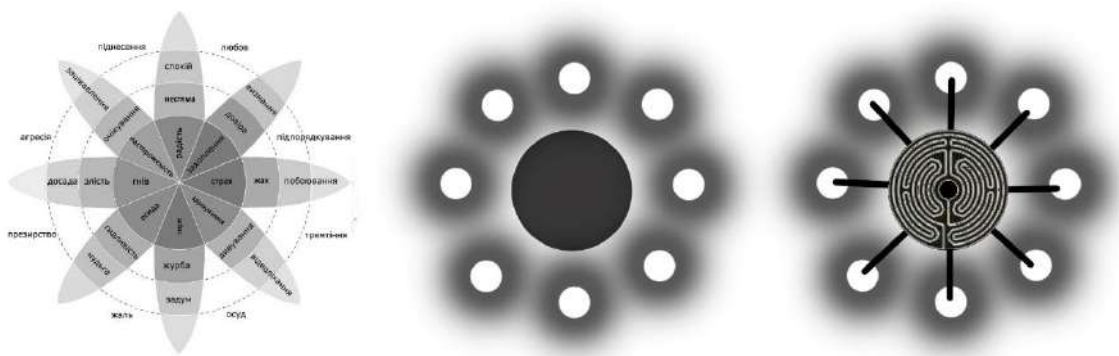
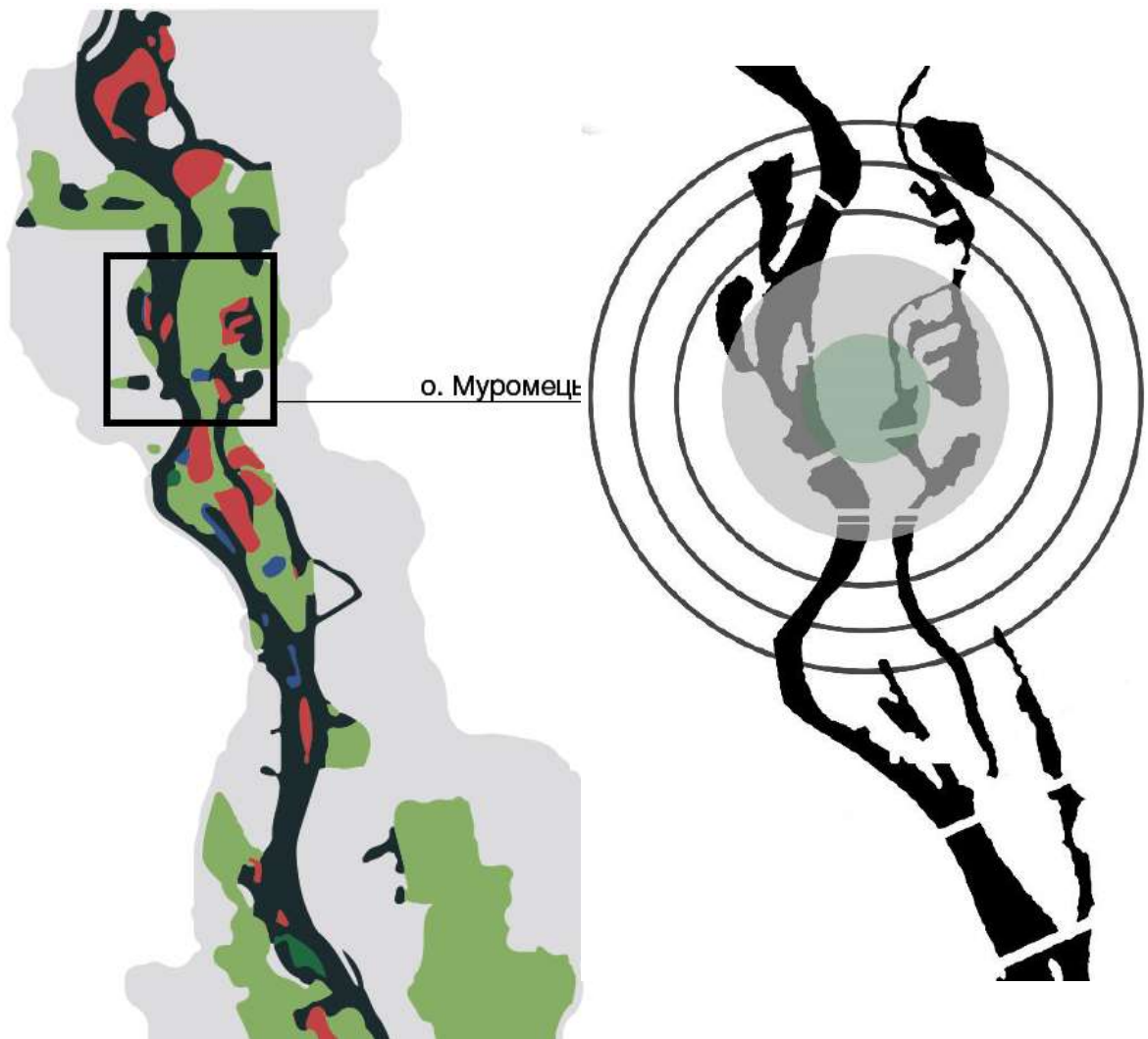

Рис. 4.1.5. Схематичне зображення загальної концепції

Рис. 4.1.6. Острів «Муромець» в системі регіонального ландшафтного парку «Дніпровські острови»

4.2. Енерго-інформаційне моделювання містобудівного об'єкта

4.2.1. Тематичне зонування ділянки

- розробка змістової структури художнього твору (підбір художніх образів, здатних розкрити зміст загальної художньої концепції містобудівного об'єкта);

Емоції – це мова нашого внутрішнього світу. Вони повідомляють нашому Я про те, яке значення, яку цінність особисто для нас мають ті предмети чи відносини з іншими людьми, які зараз опинилися в центрі нашої уваги. Дерево, дзеркало, сходи, лабіринт, звук, камінь, вогонь, болото, монотонність. – це короткий список образів для художньої концепції. Підбір конкретних художніх образів дає краще розглянути свої емоції, зрозуміти їх і навчитися викликати потрібні (рис. 4.2.1).

Рис. 4.2.1 Підбір художніх образів що виникають згідно емоціям

- побудова системи художніх образів (логіка розгортання сюжету художнього твору – експозиція, зав'язка, розвиток дії, кульмінація і розв'язка; композиція сюжетних ліній);

Основний сценарій парку базується на потраплянні, через лабіринт за інтуїтивним вибором людиною до одного з основних секторів емоції, що найбільш імпонує їй в даний час.

Тому в центрі парку пропонується створити лабіринт, через який має вийти відвідувач. Він допоможе людині відчувати себе і зрозуміти свої психоемоційні думки. Всього буде 8 виходів – це 8 основних емоційних станів людини, 4 протилежні пари.

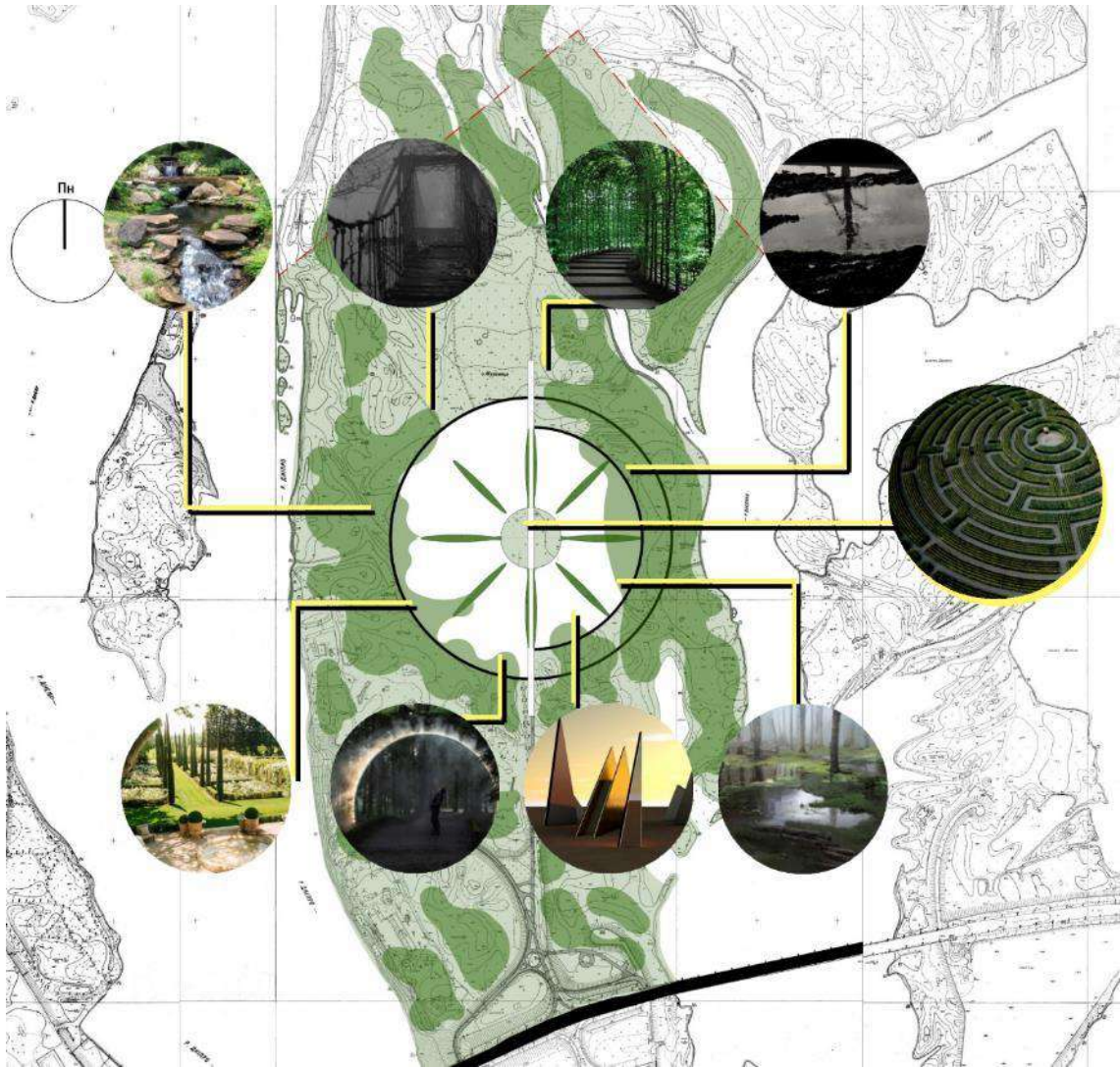
1. Захоплення – огида;
2. Радість – горе;
3. Гнів – страх;
4. Здивування – настороженість

Ці емоції прийняті з колесу емоцій Роберта Плучника. Кожна людина має свій емоційний стан, переживання і на фоні цього вибере шлях, куди рухатись. Всі зони будуть мати конкретне емоційне наповнення за рахунок ландшафтно-планувальної організації. Парні протилежні емоції будуть зосереджені один напроти одного, як і в колі емоцій. Між секторами будуть створені масиви дерев, аби відвідувач потрапляючи в один з них, був повністю ізольований та не мав гадки як виглядає сусідні сади. Це допоможе йому більше зануритись в психоемоційний стан та пройти терапію свого Я.

Кожний сектор являє собою емоційний тематичний сад, площею 3-4га, та матиме 3-4 тематичні зони, а саме:

1. Сад «захоплення»: бурхливий водоспад, алея античних скульптур та колонад та зона контактного зоопарку.
2. Сад «огида»: болотиста місцевість, загущена алея, квітки неприємного запаху, створення зон з тематичних скульптур перероблених матеріалів, канава.
3. Сад «радість»: зона співучих фонтанів, зона бельведеру та терас, розкішний квітучий лук.
4. Сад «горе»: меморіальна алея, озеро горя, площа з криницею, загущений ліс смутку.
5. Сад «гнів»: вузька алея агресивних ліан, алея з колючими конструктивними елементами-перепонами, площа гарячих гейзерів та вогню.
6. Сад «страх»: темний загущений простір, алея в прірві між пагорбами, хиткий міст через прірву, зруйновані сходи та зруйнований дитячий майданчик.
7. Сад «здивування»: павільйони з різним кліматом (крижаний – льодяне озеро та спеки – оазису), зона з унікальними водними пристроями, зона незвичних скульптур.
8. Сад «настороженість»: зона напівтемряви, алея неочікуваних скульптур, довгі хвилясті алеї з загущеними масивами.

Закріплення художніх образів (емоційно забарвлених інформаційних повідомлень, розрахованих на зацікавлене сприйняття певною цільовою аудиторією) за конкретними фрагментами ділянки проектування (рис. 4.2.2).

Рис. 4.2.2. Підбір художніх образів

Ми всі знаємо, аби подолати конкретний страх треба його прожити. Так парк матиме вісім основних психоемоційних станів – зони які гіперболізовано будуть окутувати відвідувача в конкретний стан, за рахунок конкретно підібраних засобів та прийомів психоемоційного впливу на людину та об'єднання їх аби в кінцевому результаті створити бажаний емоційний тип ландшафтного середовища парку.

4.2.2. Сценарне моделювання урбанізованого середовища

Цільова аудиторія: громадяни всіх вікових груп.

Нами всіма керують нейрофізіологічні зміни. У кожного з нас різний психологічний стан і пережитий досвід. Представники різних груп населення можуть знайти у кожній тематичній зоні місце та заняття для свого довілля і поринути в той чи інший психоемоційний стан.

Кожна зона відрізняється тематикою та призначенням, психоемоційним накопиченням. У парку наявні підзони для активного та пасивного відпочинку, прийому їжі, торгівлі, саморозвитку, залишено X-Park та яхт-клуб. Також до вже існуючих парковок, додано нові паркомісця, з розрахунком 100 чоловік на 1 га. Площа парку емоцій приблизно складає 44 га, тому з розрахунком матимемо 440 автомобілів.

Створені зони будуть задовольняти потреби як дітей, так і дорослих (рис. 4.2.3).

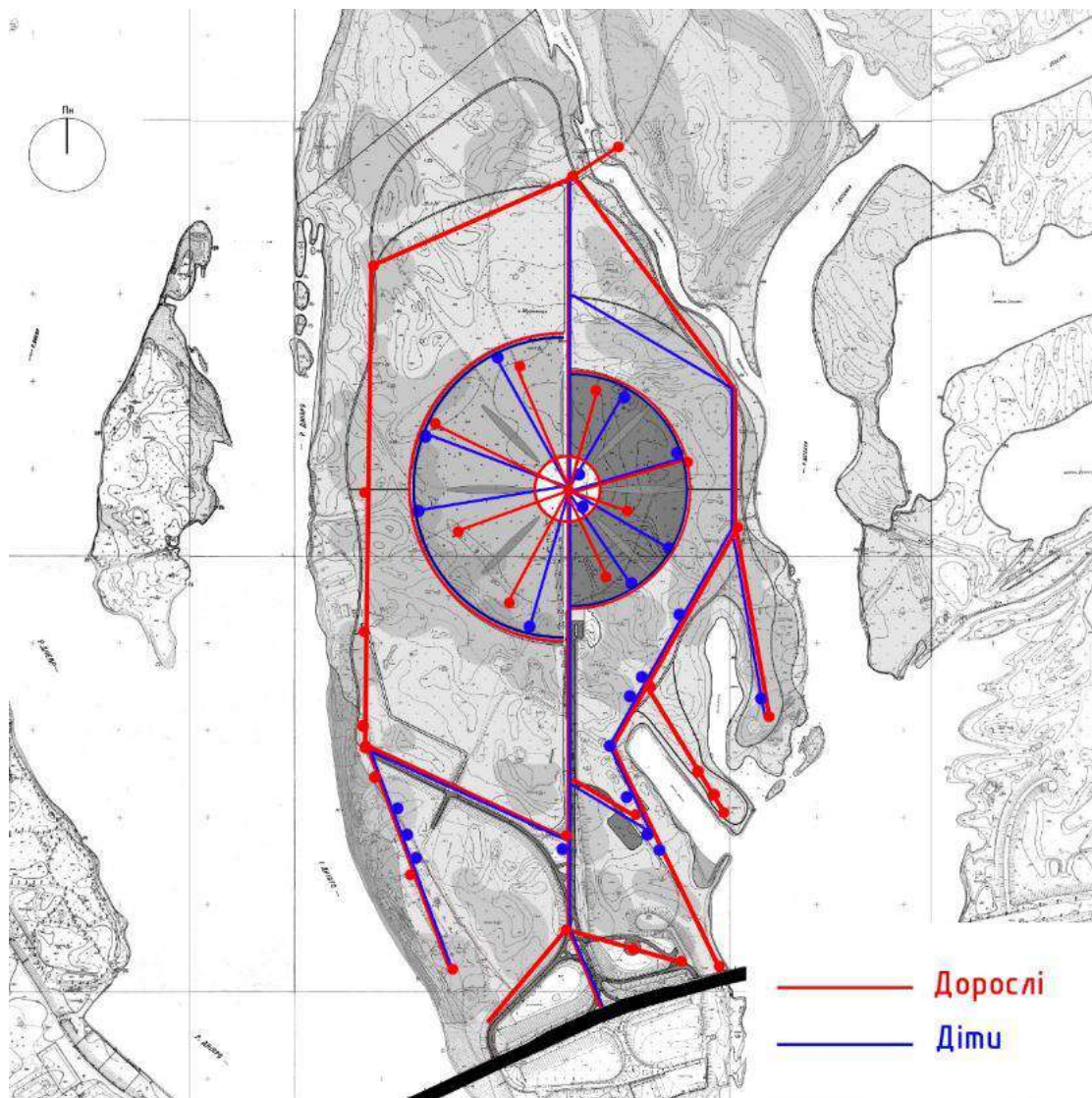
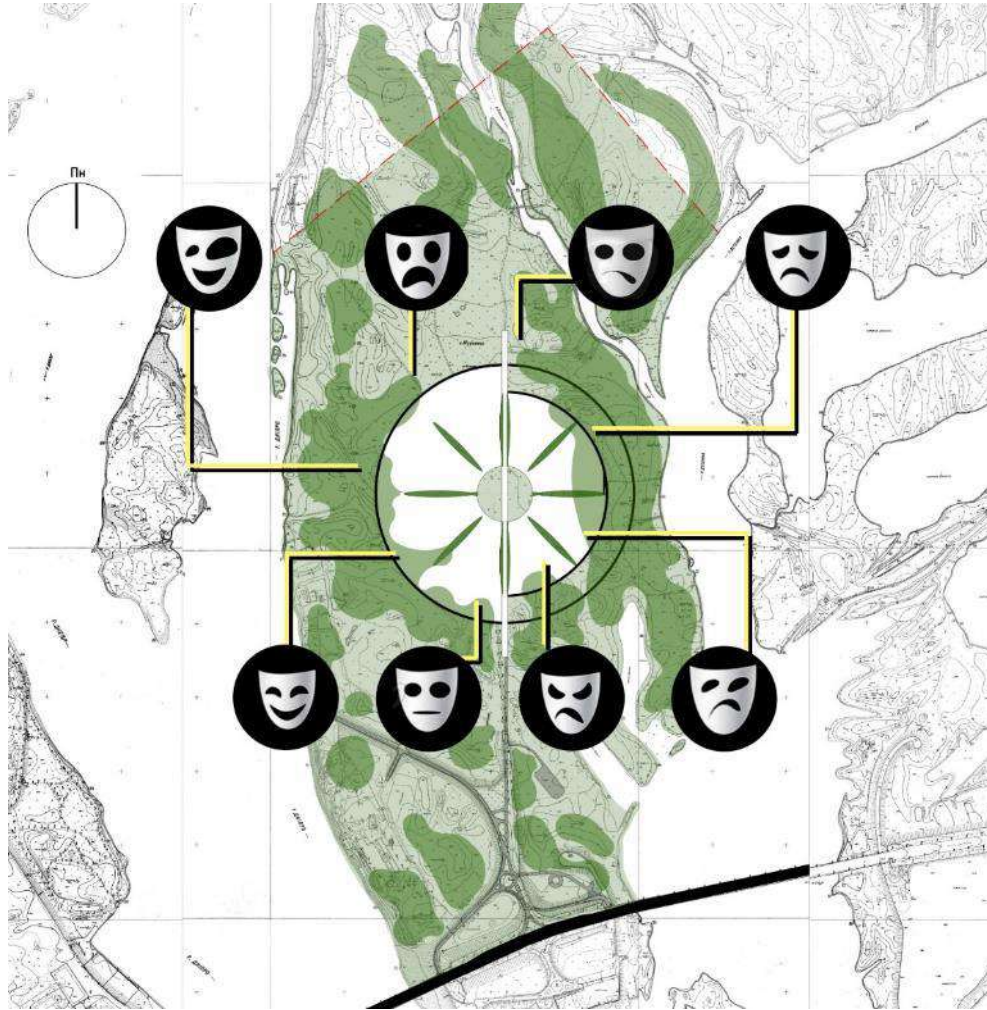

Рис. 4.2.3. Схема сценарного моделювання урбанізованого середовища
4.2.3. Програмування емоційних реакцій людини на оточення

Для задоволення потреб людей з різними психоемоційними станами виділено групи. Відвідувачі, які переживають такі емоції: захоплення, огида, радість, горе, гнів, страх, здивування, настороженість (рис. 4.2.4).

Рис. 4.2.4. Схема співвіднесення конкретних місць з передбачуваними емоційними реакціями потенційних відвідувачів

Також відвідувачів можна поділити і на інші категорії: туристи, жителі міста, жителі прилеглих районів (Оболонь та Троєщина).

Беручи до уваги призначення парку, всі відвідувачі будуть приходити сюди ціленаправлено. Людина не тільки сприймає навколишній світ, але й впливає на нього. До всіх предметів та явищ у неї є певне ставлення. Оптимальним вважається такий стан середовища, зокрема, візуального, коли людина відчуває себе комфортно з урахуванням психофізіологічних реакцій на екологічні чинники та своїх індивідуальних особливостей і потреб (рис. 4.2.5). Велику здатність емоційно впливати на людину можна через шість почуттів: зір, смак, нюх, дотик, слух, кінетичне почуття. Наприклад, червоний колір збуджує, мобілізує, жовтий веселить, зелений і блакитний заспокоюють, а синій і фіолетовий можуть навіть пригноблювати. На (рис.4.2.6) показана схема програмованого емоційного забарвлення реакцій на оточення.

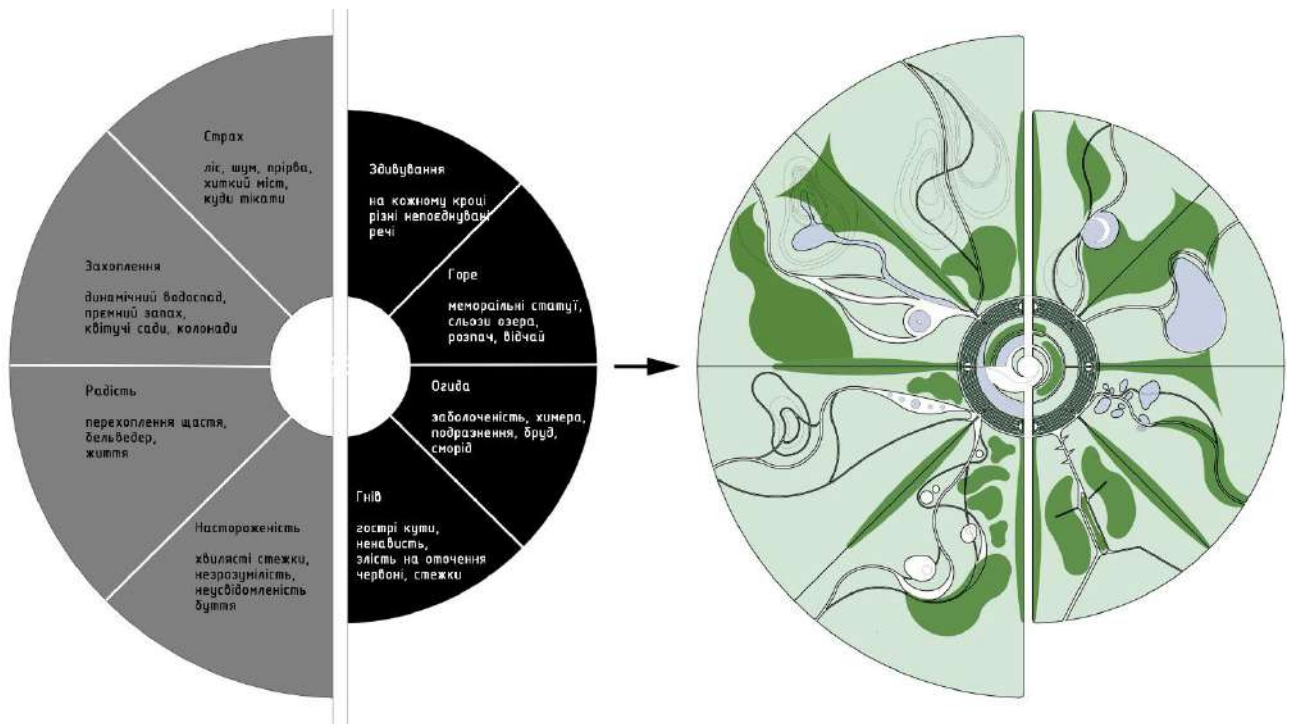

Рис. 4.2.5. Схема послідовності переживань відвідувача

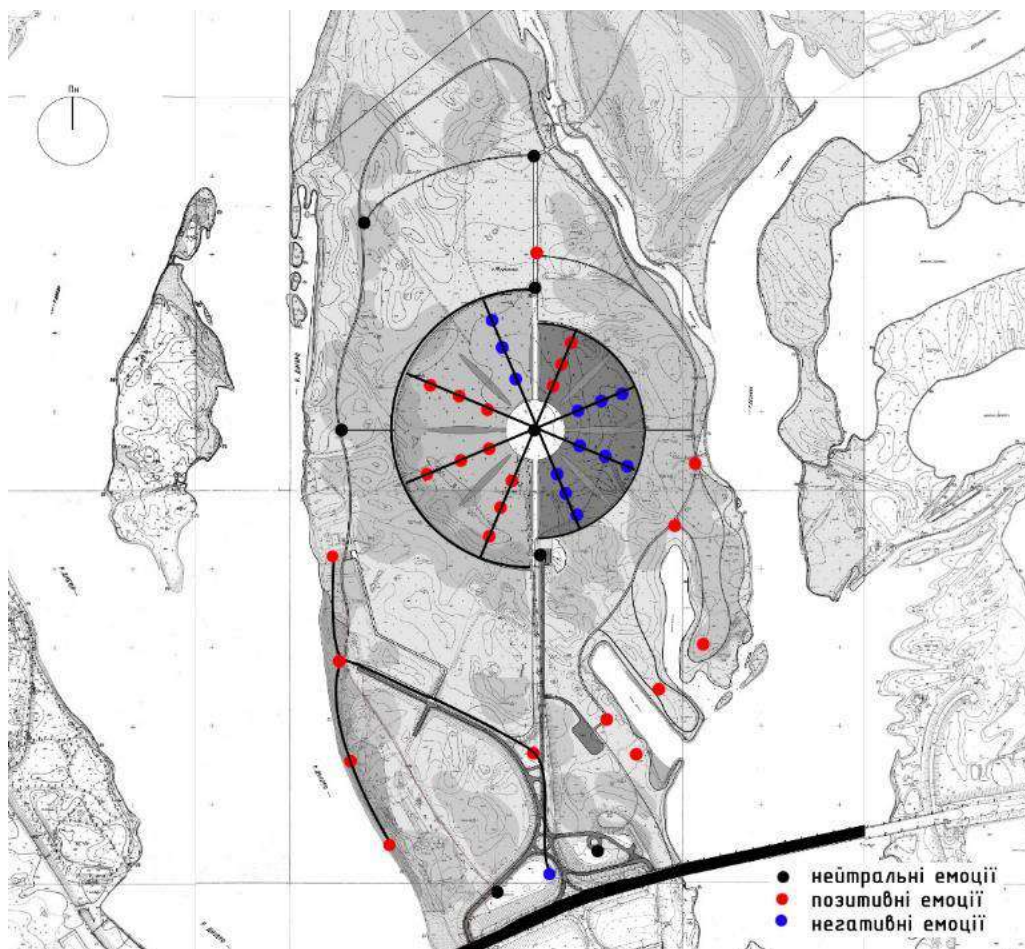

Рис. 4.2.6. Схема програмованого емоційного забарвлення реакцій на оточення

4.3. Просторово-часове моделювання містобудівного об'єкта

4.3.1. Часове моделювання функціональних процесів

Відповідно до тематичного зонування ділянки і розробленої сценографії урбанізованого середовища виділено головні точки, а саме це 8 зон психологічних станів. Всі інші підзони передбачені для короткого перебування (рис. 4.3.1).

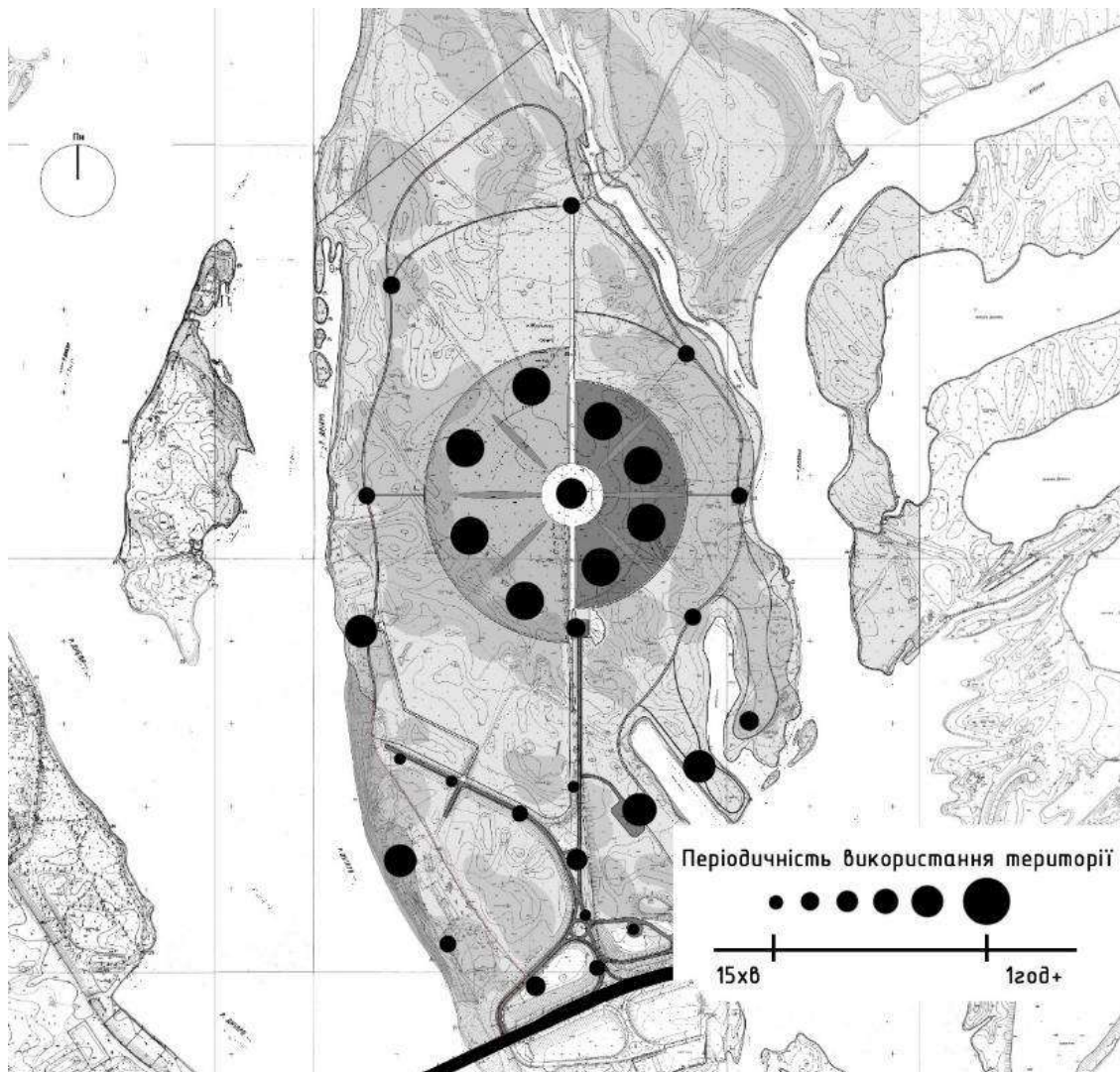
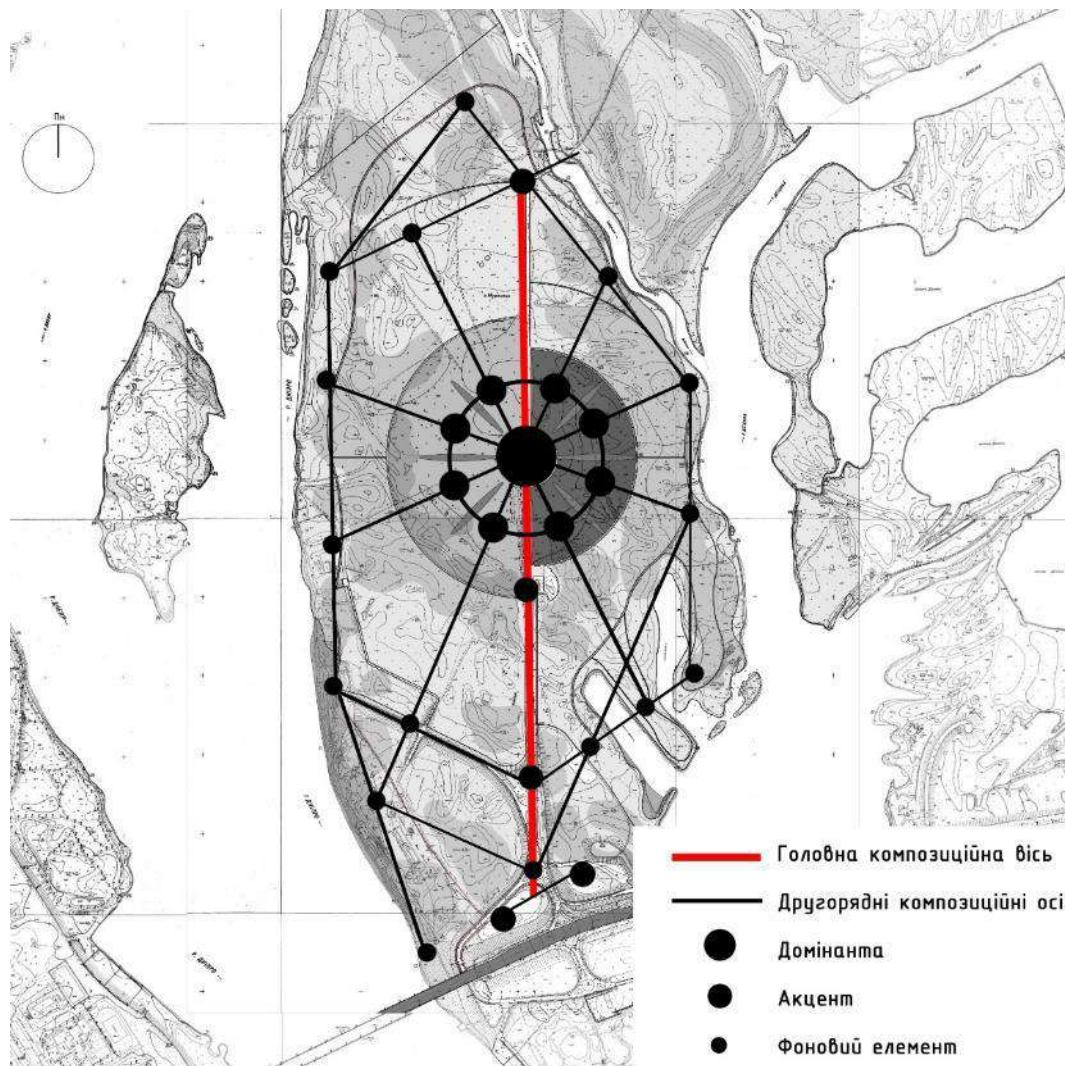

Рис. 4.3.1. Схема часового моделювання парку

4.3.2. Об'ємно-просторова композиція містобудівного об'єкта

В об'ємно-просторовій композиції містобудівного об'єкта буде створено взаємозв'язок функціональності, художньої виразності, естетики і композиційної гармонійності простору. На перетині композиційних осей утворень акценти, домінанти та інші фонові елементи (рис. 4.3.2). Головна домінанта парку – лабіринт, якому будуть підпорядковані прилеглі акценти.

В ході композиційного аналізу виділено головні композиційні осі, відстані між вузлами мають модульні розміри. Сформувалась мережа композиційних вузлів різних рангів. За модуль а прийнято відстань між найближчими вузлами. зони – партерний Парк емоцій з 8 секторами, психоемоційна алея, площа скульптурою людських емоцій. Решта 10% відвідувачів розосередиться по околицях великого кола, другорядним майданчикам і по стежках, а також частина відвідувачів зупиниться в уже існуючій зонах: яхт-клуб, пляжі та спортивній зоні X-Park.

Рис. 4.3.2. Схема об'ємно-просторової композиції містобудівного об'єкта

У результаті композиційного аналізу техногенного ландшафту було виділено головні та другорядні осі. Головна вісь проходить від Північного мосту уздовж середини півострова та розділяє його на дві частини: ліву та праву. Звідси і створення двох півкол протилежних емоційних секторів. На кожному з яких

буде створено 4 емоційних сади, що є протилежними іншим, розташованих композиційно навпроти, у другій частині кола. У центрі знаходиться композиційний вузол 1 рангу, він буде являти собою центральну площу Парку емоцій з лабіринтом, навколо нього формуються радіальні, другорядні осі – для створення 8 секторів. Перетинаючись між собою осі формують мережу композиційних центрів.

4.3.3. Підбір засобів виразності урбанізованого середовища

Підбір засобів виразності має відповідати концепції парку (рис. 4.3.3).

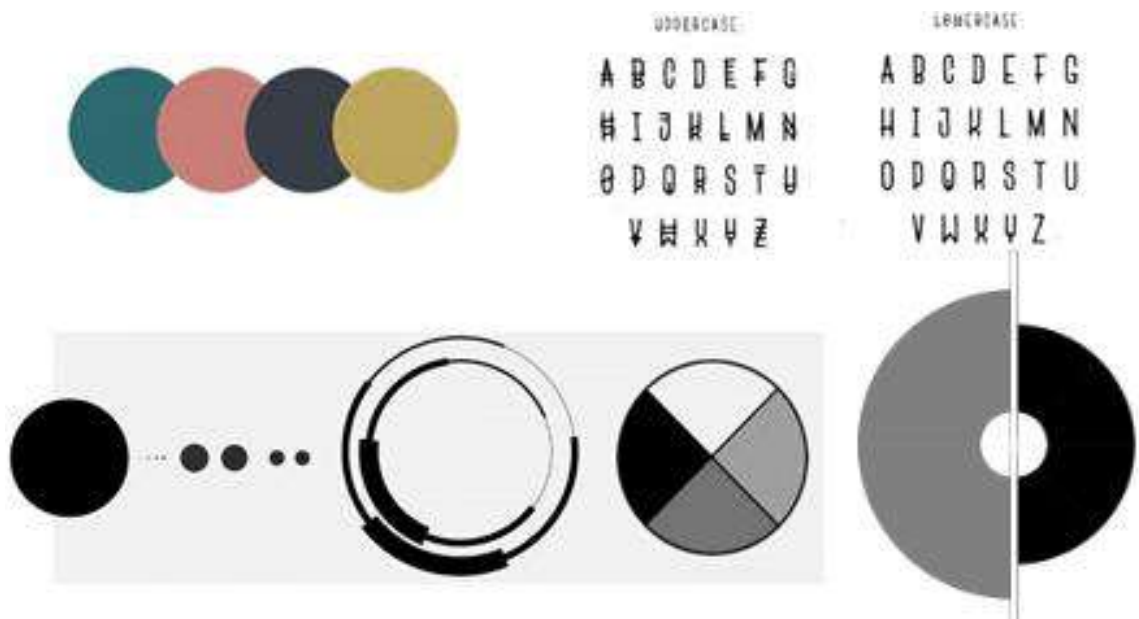

Рис. 4.3.3. Схема підбору засобів виразності урбанізованого середовища

Колір пропонується в контрастному вирішенні, основна гамма кольорів буде складатись з 4 кольорів та їх відтінків, які будуть викликають різні емоції. У ключових зонах парку передбачається декоративне освітлення вмонтованими в лавки і мощення точковими і лінійними світильниками різних кольорів (рис. 4.3.4).

1		2		3		4	
захоплення	огода	радість	горе	гнів	страх	здивування	настороженість

Рис. 4.3.4. Схема підбору засобів виразності урбанізованого середовища

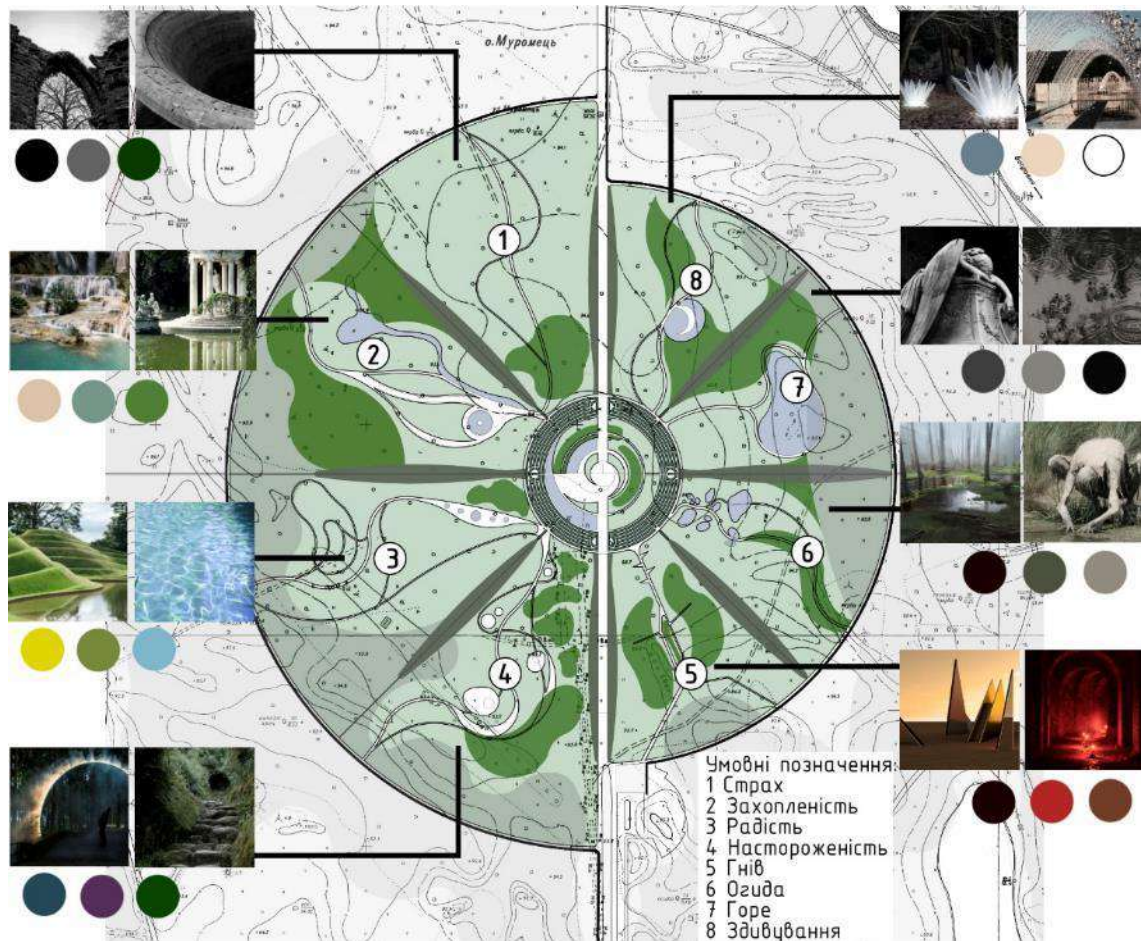

Рис. 4.3.5. Схема підбору засобів виразності урбанізованого середовища

Використання символічних знаків. Чергування просторів різного масштабу. Використано різні засоби елементів природньо-ландшафтного простору (підібрані конкретні водойми, фауна та рельєф) (рис. 4.3.5). Використання малих архітектурних форм, різних типів мощення та організації площ, поліфактурний підхід при виборі матеріалів покриттів. Використання різних типів зелених насаджень – від крупної розмірної висадки до квіткових партерів, з урахуванням виявлення концепції "сезонів" в парку. Активне використання геопластики. Створення в просторі саду парку відокремлених замкнутих зон з унікальним кліматом, характерним для саме тієї групи рослин і живих організмів, які необхідно зберегти. У даних зонах можливо відтворити особливу організацію простору, для відтворення конкретних емоцій.

Унікальні поєднання запаху, звуку, смаку, вологості, освітлення, живлення, температурного режиму.

Висновки до розділу 4

Під час розробки проектної пропозиції Парку Муромця було виявлено і узагальнено основні естетичні вимоги до містобудівного об'єкта.

Підбір конкретних засобів виразності дозволяє створити конкретне емоційне середовище, відповідно до обраної концепції:

- перетворення у містобудівному середовищі острова Муромець повинні містити в собі підпорядкування символам: психоемоційним станам людини. Маючи ряд середовищ різних типів, людина може обрати таке середовище, яке емоційно притаманне їй в даний час.

- на ділянці рекреації мають бути розміщені зони, які враховують психоемоційний стан кожного з відвідувачів;

- тематичні зони мають поглиблювати ці емоції і нести в собі оздоровчу тематику;

- художні об'єкти повинні розташовуватись у відповідності із визначеною об'ємно-просторовою композицією, відповідно до композиційних вузлів.

- засоби виразності повинні виражати загальну концепцію містобудівного об'єкта – вісім психоемоційних світів.

РОЗДІЛ 5. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Цивільний захист України – є державною системою органів управління, спрямована забезпечити захист населення, територій, навколишнього середовища та майна від надзвичайних ситуацій заподіяних від техногенних, екологічних, природних та воєнних наслідків.

Надзвичайна ситуація – це порушення нормальних умов життя та діяльності людей на об'єкті або території, спричинене аварією, катастрофою, стихійним, епідемією, епізоотією, епіфітотією, великою пожежею, застосуванням засобів ураження, що призвели або можуть призвести до загибелі людей і матеріальних втрат.

Ознаками надзвичайних ситуацій є:

- Наявність або загроза загибелі людей;
- Істотне погіршення стану довкілля;
- Матеріальні збитки;
- Суттєві погіршення умов життєдіяльності населення.

Залежно від масштабу поширення обсягів заподіяних надзвичайною ситуацією наслідків, з урахуванням тяжких наслідків, визначають такі рівні надзвичайних ситуацій:

- загальнодержавний;
- регіональний;
- місцевий;
- об'єктовий;

За швидкістю поширення Надзвичайні ситуації поділяють на:

- раптові (вибухи, землетруси, транспортні аварії та катастрофи);
- швидкопоширені (аварії з викидом СДОР, утворення хвиль прориву на гідрологічних спорудах, пожежі);
- помірні (аварії з викидом радіоактивних речовин, аварії на комунально-енергетичних мережах);
- повільні (посухи, епідемія, забруднення води);

Завдання Цивільного захисту України:

- Запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного походження і вжиття заходів для зменшення збитків та втрат у разі аварій, катастроф, вибухів, великих пожеж і стихійних лих;
- Оповіщення населення про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій у мирний і воєнний час та постійне інформування його про наявну обстановку;
- Захист населення від наслідків стихійних лих, аварій, катастроф, великих пожеж і застосованих засобів ураження;
- Організація життєзабезпечення населення під час аварій, катастроф, стихійного лиха та у воєнний час;
- Організація та проведення рятувальних та інших невідкладних робіт у районах лиха та в осередках ураження;

5.1. Характеристика району в якому проектується об'єкт;

Територія проектування розташовується в рекреаційній зоні, в Деснянському районі м. Києва, що лежить поза межами територій, на яких ведеться регулювання забудови. Ділянка міського парку знаходиться поряд проспекту Степана Бандери. Територія парку розташована між двома найбільш заселеними районами Києва, Оболонь та Троєщина – спальними районами міста Києва (рис. 5.1.1).

Земельна ділянка відведена під проектування міського парку і межує з:

На півдні парк межує з Північним мостом та проспектом Степана Бандери;

На заході парк омивається водами р. Дніпро;

На сході та півночі територія парку омивається водами р. Десна та р. Десенка.

Знаходиться в північно-центральної частині столиці України. Поруч парк має широку транспортну магістраль з потужною мостовою розв'язкою. Поруч на південь від Московського мосту – територія інженерної інфраструктури.

Дана ділянка проектування знаходиться на відстані 10 км від Київського водосховища, отже має досить велику ймовірність затоплення. За даними Штабу ЦЗ майданчик буде затоплений через 10 годин після аварії на шлюзах Київського водосховища. Також за геологорозвідувальними даними на ділянці досить

високий рівень ґрунтових вод, що потребує розробки значних заходів при влаштуванні сховищ, підпіль та підвальних приміщень.

Ділянка розташована між двома водозабірними станціями питної води для м. Києва. Дніпровська водозабірна станція розташована на околиці м. Вишгород та має запаси Хлору 80 тон. Відстань до ділянки проектування – 10 км. Деснянська водозабірна станція розташована в мікрорайоні Лісовий у м. Києві на вулиці Алішера Навої, має запаси Хлору 60 тон. Відстань до ділянки проектування – 4 км. На випадок надзвичайної ситуації на цих станціях (виток ХНР - хлору) ділянка, що проектується може потрапити в зону хімічного зараження.

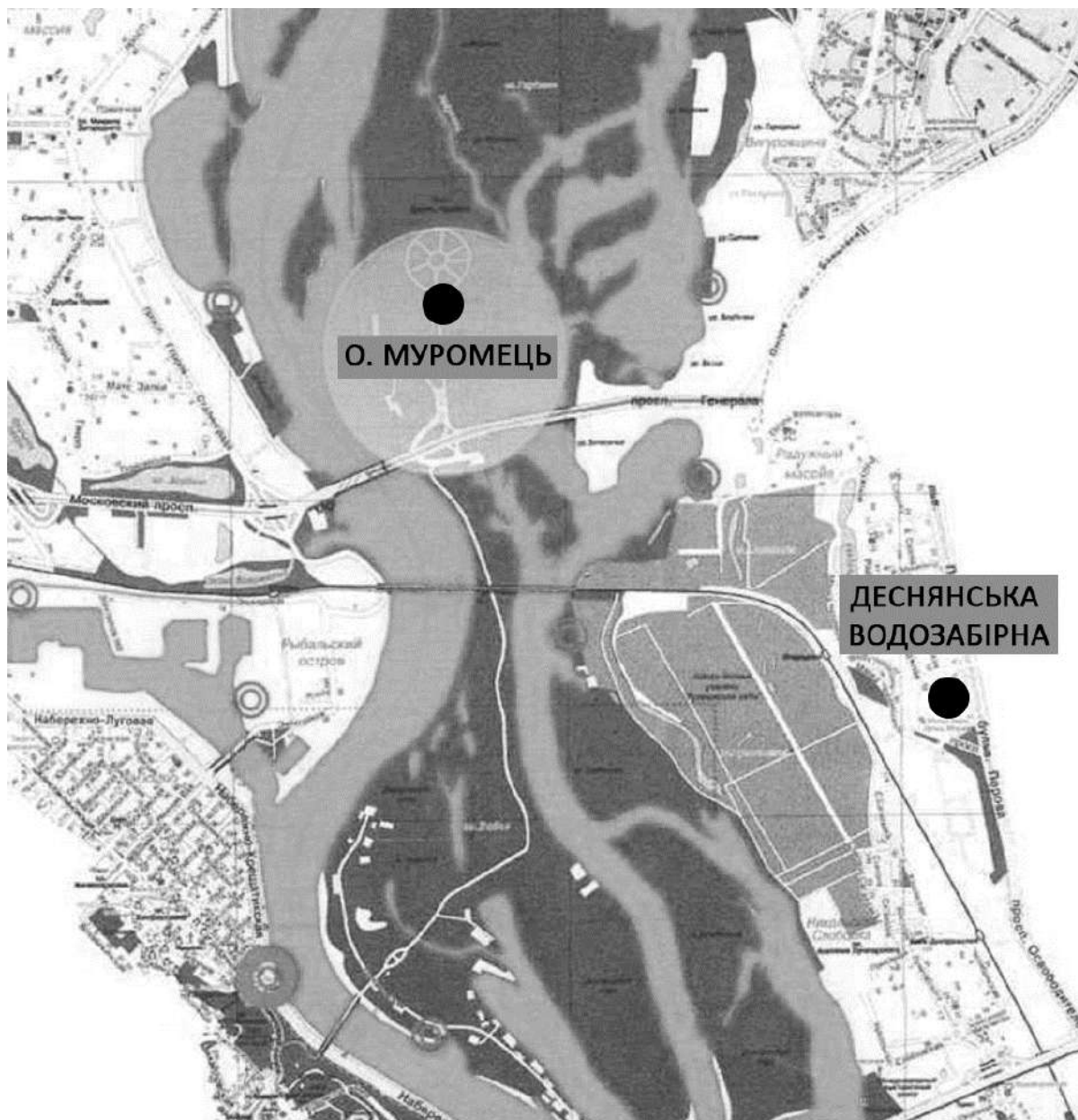

Рис.5.1.1 .Ситуаційний план

5.2. Характеристика об'єкту проектування.

Розташування – м. Київ, проспект Степана Бандери, Північний міст (рис. 5.2.1).

Ділянка, площею 219,4 га знаходиться на острові Муромець в парку Муромець.

Парк Муромець – міський парк у Деснянському районі м. Києва розташований на острові Муромець між р. Дніпро та р. Десенка. та двома спальними районами міста Оболонь і Троєщина. Площа парку - 219,4 га.

Об'єкт проектування знаходиться на відстані 300 метрів від автомагістралі, що з'єднує два береги. Це заплашний район, має висоту над рівнем Дніпра 2-4 метри. Ділянка являє собою ландшафтно-рекреаційну зону із громадськими спорудами.

План зонування території визначив для більшої частини острова зону регульованої рекреації. У північній частині острова знаходяться ландшафтні та зоологічні заказники місцевого значення «Урочище Бобровня» та «Муромець-Лопуховатий».

На основі вже існуючого генплану міста Києва, створено Парк емоцій, який включає:

- Центральну площу з лабіринтом;
- Вісім тематичних садів емоцій;
- Автомобільний 3-х рівневий піркінг, наземні парковки;
- Мережу місцевого автобуса;
- Мережу кафе та виставочних павільйонів;
- Мережу пляжів та майданчиків для відпочинку на воді;
- Мережу спортивних та рекреаційних майданчиків для дорослих та дітей;
- Адміністративно-господарський комплекс;

На території парку передбачається розміщення чотирьох громадських туалетів, які охоплюють зони з найбільшою концентрацією відвідувачів (в районі автобусної зупинки місцевого транспорту) і невеликого кафе на площі входу до лабіринту, з підпірних бетонних стін і насипу.

Основні будівлі та споруди з новітніх будівельних матеріалів; основні конструкції з металевих каркасів та скляного заповнення вітражів;

Кількість постійного складу працівників - 140 чол.

Кількість відвідувачів у піковий час - до 2000 чол.

Максимальна кількість людей на об'єкті проектування у піковий час 2200 чол.

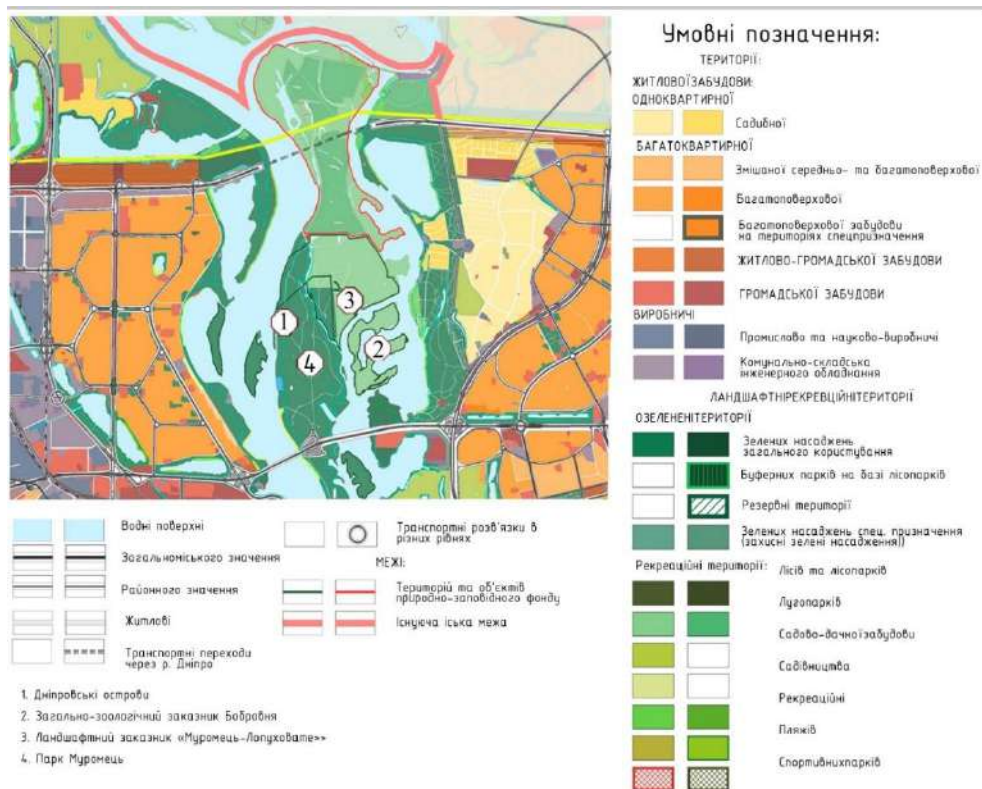

Рис.5.2.1. Генплан розташування об'єкту

5.3. Розрахунок заходу Цивільного захисту;

5.3.1. Аналіз потенційно небезпечних об'єктів в районі проектування;

Міський парк емоцій.

Ділянка, що проектується знаходиться на відстані 10 км від Київського водосховища, має високу ймовірність затоплення території. За даними Штабу Цивільного захисту, після аварії на шлюзах Київського водосховища через 10 годин, дана ділянка повністю затопиться. А також знаходиться під ймовірним хімічним зараженням у випадку розливу хлору на водозабірних станціях: Дніпровська водозабірна станція в м. Вишгород, та має 80 тон запасів Хлору. Відстань від водозабірної станції до ділянки проектування становить 10 км (рис. 5.3.1). Деснянська водозабірна станція розташована в мікрорайоні Лісовий

у м. Києві на вулиці Алішера Навої, та має 60 тон запасів Хлору. Відстань до ділянки проектування – 4 км.

Також ділянка має шумове та газове забруднення від Північного мосту.

Знаходимо найближчий потенційно небезпечний об'єкт, який може спричинити Надзвичайну ситуацію – це Деснянська водозабірна станція в мікрорайоні Лісовий у м. Києві на вулиці Алішера Навої, на якій зберігається 80 т Хлору. Відстань від неї до ділянки проектування становить 4 км.

5.3.2. Прийняття рішення з питань Цивільного захисту на об'єкті проектування

Враховуючи, що дана ділянка має високий рівень ґрунтових вод та в процесі будівництва потребує розробки значних заходів і економічних витрат при влаштуванні сховищ, а також беручи до уваги ймовірність потрапляння даної території в зону можливого хімічного забруднення, доцільною є пропозиція з питань Цивільного захисту відвідувачів та працівників об'єкту в умовах надзвичайної ситуації – передбачити евакуацію.

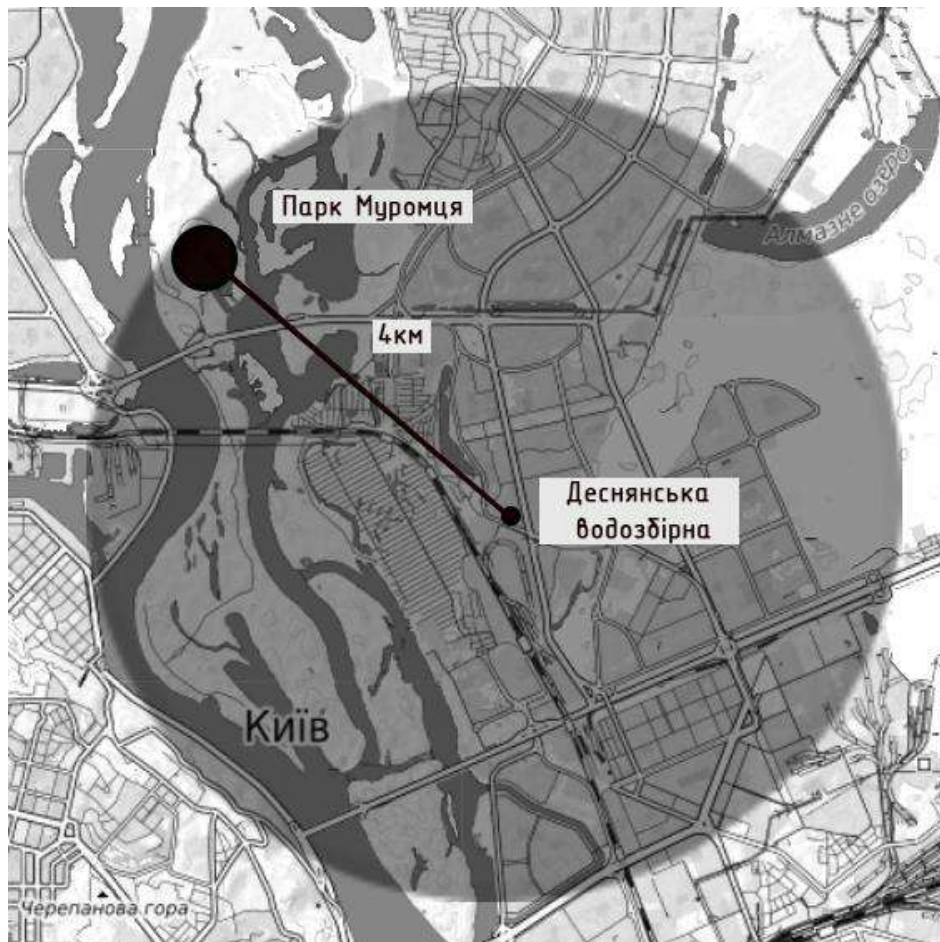

Рис.5.3.1. Схема зони можливого хімічного зараження

Евакуація - це організоване виведення чи вивезення людей із зони надзвичайної ситуації, об'єктів і населених пунктів, знаходження в яких стає небезпечним для життя. Її основна мета – це надавання безпеки кожній людині та всіх. Евакуації підлягають цінності, документація та архівні матеріали.

Розміри евакуації залежать безпосередньо від радіусу розповсюдження ураження та загрози, що несе надзвичайна ситуація, а її результативність від підготовленості керівництва об'єктів, населених пунктів, адміністративних територій, керівників держави, населення, сил і засобів.

Розрізняють такі види евакуації:

- загальна евакуація - означає повне звільнення будівлі або населеного пункту;

- часткова евакуація – характеризується частковим звільненням приміщення, населеного пункту чи адміністративного району. За даного типу евакуації потрібно обмежити господарсько-виробничу діяльність, тим самим збільшити шанси на врятування. Характерною рисою є можливість перерости в загальну евакуацію;

- негайна евакуація - відбувається коли надзвичайна подія уже трапилась, або може трапитись в обмежений час.

- тимчасова евакуація - застосовується при невеликій, тимчасовій зазрозі (хімічна аварія на віддаленні та підняття рівня води).

Відвідувачі повинні бути евакуйовані за межі міста в небезпечне місце автомобільним, автобусним чи пішим шляхом

Оповіщає та організує евакокомісія. Голова комісії - заступник директора парку. Він має визначити та узгодити маршрути евакуації з органами державного управління та відповідними структурними підрозділами ДСНС.

В даному випадку Маршрут евакуації проходить від Північного мосту по окраїні Троєщини в Броварське лісництво в район с. Зазим'я (рис. 5.3.2).

Працівники та охорона об'єкту залишаються на місці та забезпечується індивідуальними засобами захисту.

Голова комісії встановлює місце Збірного евакуаційного пункту (ЗЕП); визначає маршрути евакуації з приміщень; кількість евакуаційних груп

(чисельність групи має не перевищувати 100 осіб); спосіб евакуації; призначає старших груп; маршрут евакуації; Приймальний евакуаційний пункт (ПЕП); Проміжні пункти евакуації (ППЕ).

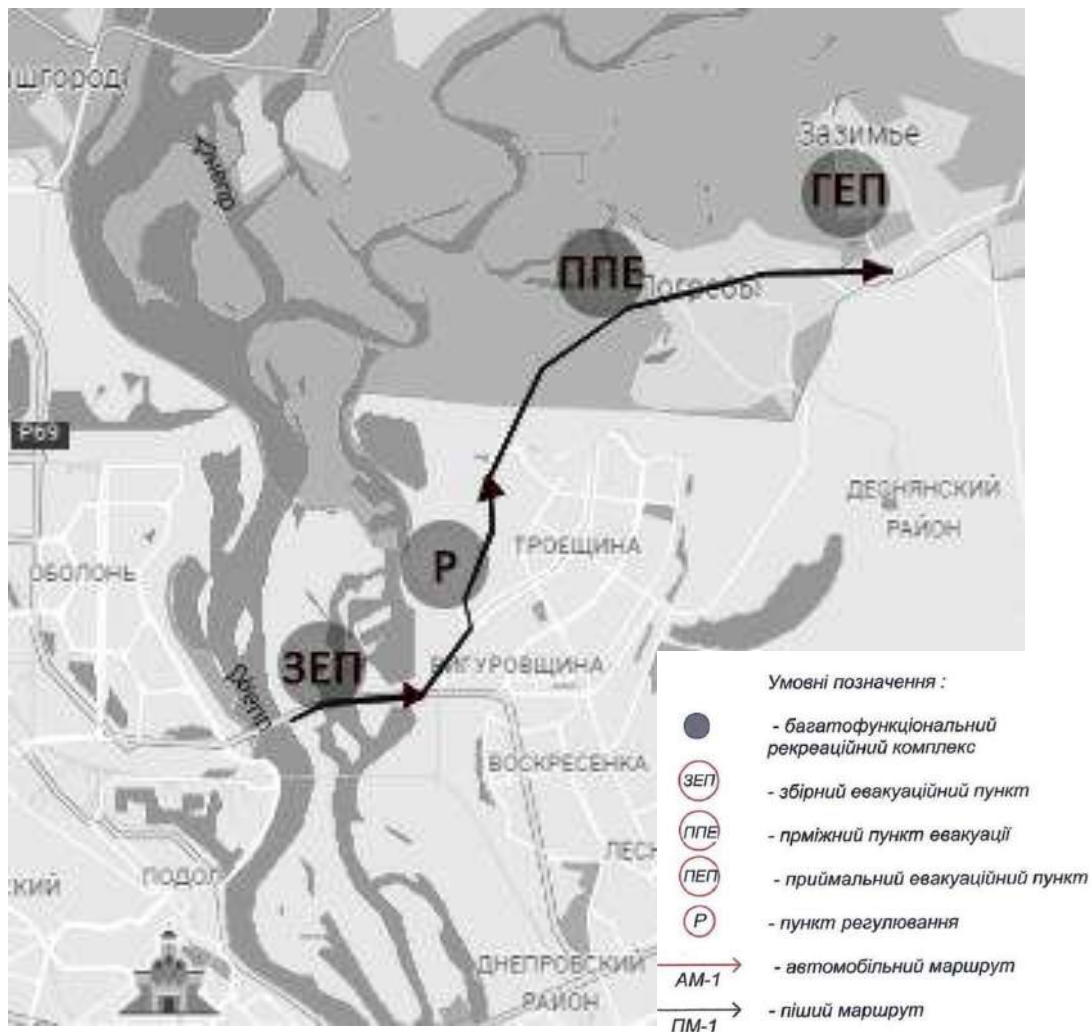

Рис.5.3.2. Основний спосіб евакуації комбінований.

Висновки до розділу 5

Ділянка для проектування знаходиться між двома водозабірними станціями питної води, а також поряд з Київським водосховищем. На випадок надзвичайної ситуації на Дніпровській водопровідній станції на якій зберігається 80 т Хлору та Деснянській водозабірній станції, ділянка проектування може потрапити в зону хімічного зараження. Для забезпечення евакуації людей до безпечного місця, існують пішохідний та автотранспортний маршрути. Кодекс Цивільного захисту України регулює відносини, які пов'язані із захистом населення, територій та навколишнього середовища від впливу надзвичайних ситуацій, своєчасного реагування на них, і проведенні відповідних заходів щодо ліквідації надзвичайних ситуацій.

ВИСНОВКИ

В першому розділі був проведений аналіз наукових робіт, який показав, що недостатньо вивченими є деякі аспекти проблеми щодо врахування впливу міського середовища на психоемоційний стан людини, а саме: не використовуються прийоми впливу на психофізіологічний стан людини, з метою створення середовища, адаптованого до її психоемоційного стану. Міське середовище має бути гармонійним, психоемоційно адаптованим і безпечним.

Аналіз досвіду проектування міських парків дозволив виявити сучасні тенденції в проектуванні громадських рекреаційних просторів, а саме: створення комфортного паркового середовища з використанням новітніх технологій в проектуванні, раціональне використання матеріальних ресурсів, скорочення забруднення навколишнього природного середовища.

Серед факторів, які потрібно враховувати при проектуванні громадських просторів: містобудівні, територіально-географічні, природно-кліматичні, екологічні (абіотичні, антропогенні), архітектурно-художні, соціально-економічні та психологічні. Серед умов – врахування: соціального аспекту, освітлення, потреб споживача, людського масштабу; створення психологічно-якісного простору, який дає людині захист, комфорт та задоволення.

В другому розділі теоретично обґрунтована доцільність створення міських культурно-пізнавальних парків з урахуванням психоемоційного впливу на людину. Визначені принципи ландшафтно-планувальної організації міських парків: захисту, резонансу та настороженості можуть стимулювати відповідні психоемоційні почуття людини. Запропоновані засоби та прийоми ландшафтно-планувальної організації з урахуванням психоемоційних особливостей людини в міських парках, а саме елементи впливу на зорове почуття природного та штучного ландшафтного простору: рельєф, водойма, фауна, прості інженерні споруди тощо; інженерно-технічного оснащення; благоустрою; озеленення; композиційні особливості, що стосуються планувальної структури та об'ємно-просторової композиції, світлокольорових аспектів, фактури та формотворення, а також елементів впливу на інші почуття, такі як: смак, тактильність, нюх та

слух. Всі ці засоби та прийоми гармонійно поєднуються та впливають на психоемоційний стан та підсвідомість людини.

Підбір конкретних прийомів та засобів дозволяє створити відповідні типи психоемоційного ландшафтного середовища, такі як: захоплення-огида, радість-горе, страх-гнів, настороженість-здивування тощо.

В третьому розділі, основні теоретичні висновки магістерської роботи використано для апробації засобів та прийомів ландшафтно-планувальної організації з урахуванням психоемоційних особливостей людини для розробки культурно-пізнавального Парку емоцій, розташованому на острові Муромець в м. Києві. Проведений аналіз вихідної ситуації показав, що для реалізації концепції ландшафтно-планувальної організації культурно-пізнавального парку з урахуванням психоемоційного впливу на людину необхідна комплексна реконструкція функціонально-планувальної структури, благоустрою та озеленення острова Муромець. Доцільність ландшафтно-планувальної організації території о. Муромець, обумовлена збільшенням кількості населення як в місті Києві так і у двох прилеглих до парку районів Оболонського та Деснянського. Функціональне оновлення архітектурно-ландшафтного середовища спрямовано на зняття соціальної напруги в суспільстві, покращенні психологічного клімату та загального соціального оздоровлення мешканців міста Києва.

В проекті запропоновано пропозиції щодо зміни функціонально-просторової структури острову та концептуальне рішення Парку емоцій. Функціонально-просторова структура передбачає створення нової функціональної зони – культурно-пізнавального парку в центральній частині острова та покращення планувальної організації з влаштуванням чотирьох типів вулиць й велопішохідної мережі.

Концептуальне рішення Парку емоцій передбачає створення чотирьох пар контрастних емоційних садів, відповідно емоційного кола Роберта Плутчика: радість-настороженість, горе-здивування, огида-гнів, страх-захопленість. Вхідні групи в сади з'єднані з лабіринтом, який оточує центральну площу. Всі емоційні

сади поєднані спільним масивом озеленення та відповідають визначеним емоціям.

Прийоми благоустрою включають використання геопластики, створення різноманітних водних споруд, штучних проток, каскадів озер з водограями, із забезпеченням підйому води на необхідні рівні.

Прийоми озеленення передбачають використання різноманітних видів насаджень відповідно визначеної концепції. Кожний з 8 садів емоцій розділений на тематичні зони, які мають характерний тип озеленення, що відтворює емоційні переживання людини

Проект культурно-пізнавального Парку емоцій на острові Муромець передбачає цікаве тематичне наповнення емоційних садів, де люди зможуть відпочити і отримати емоційну розрядку, а також покращить стан благоустрою та озеленення острова, який на сьогодні є незадовільним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Шилин В.В. Архітектура и психологія. Короткий конспект лекцій. – Н. Новгород: Нижегород. гос. архит.-строит. ун. т,2011.
2. Колин Элард. «Среда обитания. Как архитектура влияет на наше поведение и самочувствие.» Перевод с английского. Альпина. Москва. 2016.
3. View Through a Window May Influence Recovery from Surgery (Science, 1984, T. 224, p. 420–421).
4. Кузьма Б.І., Кузьма В.В. «Сучасний стан та перспективи розвитку дизайну архітектурного середовища». УДК 728.012(075.8) №3, 2013.
5. Тімохін В.О. Шебек Н.М. Малік Т.В. та ін. «Основи дизайну архітектурного середовища: підручник.» Київ: КНУБА,2010.
6. Главацький О.З., Феномен безпеки та місце міського простору у його структурі. Національний університет «Львівська політехніка» УДК 711.4:728
7. Шустрова О. И. «Проектирование мультимедийного арт-пространства средствами современного дизайна»: дис. канд. искусств. : 17.00.06 / Шустрова Ольга Иосифовна ГОУ ВПО Санкт-Петербургского гос. ун-та техн. и диз. — СПб, 2009.
8. Програма Розвитку Організації Об'єднаних Націй (UNDP) за 1994 р.
9. Джей Эплтон. «Переживання ландшафту» (Wiley, London, 1975).
10. Гетьман В.І. Про збереження національного ландшафту. Заповідна справа в Україні. Т. 1. Вип. 2. Канів, 2005. С. 43–45.
11. Ріо-де-Жанейрська декларація по навколишньому середовищу і розвитку
Прийнята Конференцією ООН по навколишньому середовищу і розвитку,
Ріо-де-Жанейро, 3–14 червня 1992 року.
12. Закон ВР України № 591-XIV від 09.04.1999 року «Про рослинний світ»
13. Кушніренко М. М. Містобудування: методичні рекомендації до виконання магістерської роботи. – Київ: КНУБА, 2008. – 28 с.
14. Електронний ресурс: режим доступу: [Gardens by the Bay / Grant Associates | ArchDaily](#)

- 15.Електронний ресурс: режим доступу: [Hyde Park - Hyde Park - The Royal Parks](#)
- 16.Електронний ресурс: режим доступу: [Superkilen / Topotek 1 + BIG Architects + Superflex | ArchDaily](#)
- 17.Електронний ресурс: режим доступу: [Jardin Émotions \(etretatgarden.fr\)](#)
- 18.Електронний ресурс: режим доступу: [Františkánská zahrada - Prague.eu](#)
- 19.Гущіна О Б., Бармашина Л.М., «Вплив архітектурних об'єктів на психоемоційний стан людини», Київ, 2010
- 20.Скороходова А.В., Купрійова Ю.В. «Сучасне архітектурне середовище та його вплив на поведінку людини», Харків, 2008
- 21.Сазонова Ю.Ф. «Гармонізація візуального житлового середовища» Полтава 2015
- 22.Аміра Мерсал Махмуд «Вплив урбанізованого середовища на поведінку людини», Каїр, 2018
- 23.Гері В. Еванс І Джанетта Мічелл Маккой «Роль архітектури в здоров'я людини», Ітака, 1998
- 24.Ключковський М.С., Богданова Ю.Л. «Архітектура як метод психологічного впливу» Львів, 2014
- 25.Вотинов М. А. , Реновация и гуманизация общественных пространств в городской среде : монография /Харьков. нац. ун-т гор. хоз-ва им. А. Н. Бекетова. – Харьков : ХНУГХ им. А. Н. Бекетова, 2015. – 153 с.
- 26.Гіффорд Р. Екологічна психологія: принципи та практика (4-е вид.). Колвілл, штат Вашингтон: Оптимальні книги, 2007
- 27.Каранда А. О. «Вплив природних та штучних чинників на психоемоційний стан людини», КНУБА, Київ, 2021
- 28.Каранда А. О. «Методи створення ландшафтного середовища культурно-пізнавальної направленості», КНУБА, Київ, 2021
- 29.Цивільний захист. Корінний В.Г, Стефанович П.І., Стефанович І.С., Гуць В.М., Курс лекцій - Київ: КНУБА - 2018., 208 с.
- 30.Конституція України. Основний чакон. - К., 1996.

- 31.Цивільна оборона та цивільний захист. Електронний ресурс: Режим доступу: https://pidruchniki.com/11510409/bzhd/evakuatsiyni_zahodi
- 32.Кодекс цивільного захисту України – К., від 02.10 2012 року, № 5403 - VI.
- 33.Закон України від 19.11.1992 року № 2801 - X11, Основи законодавства України про охорону здоров'я.
- 34.Постанова Кабінету Міністрів України «Про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природною характеру». - Київ, 03.08.1998. - №1198.
- 35.ДСТУ БА. 2.2.-7:2010. Проектування. Розділ інженерно технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у складі проектної документації об'єктів. Київ - Мінрегіонбуд. Україна, - 2010.
- 36.ДБН В. 1.1. - 7:2016. «Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги».
- 37.ДБН Б.2.2-12:2019. «Планування та забудова території».
- 38.ДБН Б.2.3-5:2018. «Вулиці та дороги населених пунктів».
- 39.Парнікоза І. Ю. Київські острови та прибережні урочища на Дніпрі – погляд крізь віки. 2013 р. «Мислене древо».
- 40.Города для людей / Ян Гейл; Изд. на русском языке - Концерн «КРОСТ» пер. с англ. - М.: Альпина Паблишер, 2012. - 276 с.
- 41.Архитектура и эмоциональный мир человека/Г. Б. Забельшанский, Г. Б. Ми цервин, А. Г. Раппапорт, Г. Ю. Сомов.-М.: Стройиздат, 1985.- 208 с.

ЗАВДАННЯ НА ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУ
зі спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» освітньо-
кваліфікаційного рівня –
«Спеціаліст», «Магістр» по кафедрі «Містобудування»

Назва вищого навчального закладу КНУБА

Кафедра Містобудування _____

Спеціальність «Архітектура та містобудування» _____

Спеціалізація «Містобудування. Архітектурно-містобудівне проектування» або
«Містобудування. Архітектурно-ландшафтне проектування»

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні

кафедри містобудування

зав. каф. професор, д. арх.

Шебек Н. М. _____

Студентка Євтушенко Ірина Олексіївна

Група __ МБ 61-Б _____

Керівник Войко Наталія Юріївна

1. Тема диплома

"Ландшафтно-планувальна організація міських парків із застосуванням прийомів психоемоційного впливу на відвідувачів (на прикладі парку на о. Муромець в м.Києві)"

2. Вихідні матеріали (проектні та інші, що мають бути використані):

2.1. м. Київ. Генеральний план до 2020, *КИЇВПРОЕКТ, 2002*

2.2. Детальний план території острова Муромець , *ДМА, ДП "Інститут Київгенплан", 2005*

3. Характеристика земельної ділянки:

3.1. Адміністративні характеристики: Ділянка знаходиться в місті Києві на території Деснянського району в межах берегової лінії правого та лівого берегу;

3.2. Планувальні характеристики: акваторія р. Дніпро та прибережно-захисної смуги річки;

3.3. Історико-культурна цінність: ділянка знаходиться в межах історичного та рекреаційного ареалів;

3.4. Функціональні характеристики: згідно з Генеральним планом м. Київ функціональне призначення території – водний транспортний коридор, набережна територія, транспортна магістраль та рекреаційні території;

3.5. Обмеження:

- підтоплювальні території від річок Дніпро та Десенка, територія природного заповідника на о. Муромець.

• Природні та природно-техногенні процеси:

- зсувонебезпечні райони

- підтоплювальні території
- Техногенні чинники:
  - зони акустичного впливу магістралі
  - охоронні зони природних об'єктів та комплексів
  - санітарно-захисні зони
- Природоохоронного характеру:
  - охорона водних ресурсів
  - прибережно-захисна смуга річки
  - пляжі
  - зелені насадження загального користування
  - рекреаційні території
- Санітарно-гігієнічного характеру
  - санітарно-захисні та охоронні зони водних поверхонь
- Екологічного характеру:
  - вимоги щодо охорони водних об'єктів і прибережних територій

3.6. Площа земельної ділянки: довжина берегової лінії 5,5 км.

Площа водної поверхні 55 Га

3.7. Інженерне забезпечення: водопостачання, електрозабезпечення, каналізація, газопостачання, тепlopостачання, зв'язок;

3.8. Технічний стан: передбачується часткове оновлення та реконструкція прибережних територій.

4. Характеристика забудови на ділянці проектування

4.1. Місце знаходження будівлі (споруди):

- Деснянський район: острів Муромець, проспект Степана Бандери, між лівим і правим берегами Дніпра, русла Десни та Десенки.

4.2. Дата створення та переобладнання будівлі (споруди):

- парк Муромець: період створення 1972 р

Історико-культурна цінність:

- Деснянський район, острів Муромець: пам'ятник Іллі Муромцю, історична рекреаційна територія, заповідники.

4.3. Функціональні характеристики:

- культурно-пізнавальна, оздоровча, спортивна, заповідна, пляжна, водного транспорту, рекреаційна, історична зони.

4.4. Капітальність:

- острів Муромець: забудова 1-3 поверхова цегла, камінь.

5. Вимоги до ділянки проектування:

5.1. Містобудівні

Ділянка має зручне транспортне сполучення з магістралями загальноміського значення, що забезпечує доступність до житлових районів 30 хвилин.

Мати наявність всієї мережі інженерного забезпечення: водопостачання, електрозабезпечення, каналізація, газопостачання, тепlopостачання, зв'язок.

5.2. Природно-кліматичні

Досліджувана територія належить до Дніпровсько-Деснянського району Чернігівського Полісся. Це заплашний район, має висоту над рівнем Дніпра 2-4 метри. Абсолютні позначення поверхні в межах 92,0-95,7 метра. Рельєф ділянки плоский та слабкохвилястий з невеликими підвищеннями до 5 метрів та місцевим заболочуванням. Територія парку має рівнинний однорідний ландшафт що сформований водними об'єктами, зеленими масивами та лугами.

5.3. Екологічні

Територія об'єкта входить до складу Дніпровського екологічного коридору. Є частиною системи регіонального ландшафтного парку «Дніпровські острови». Ландшафт заплашний, рослинність болотяна. Острів Муромець омивається річками Дніпром та Десенкою, та має декілька заток.

5.4 Соціально-економічні

Ділянка проектування знаходиться між двома спальними, густонаселеними районами Києва – Оболонь та Троєщина, має під'їзд з магістральної вулиці районного значення проспекту Степана Бандери.

5.5 Естетичні

Ділянка повинна відповідати естетичним якостям зорового сприйняття. На ділянці проектування мають бути розміщені зони, які враховують психоемоційний стан кожного з відвідувачів;

- тематичні зони мають поглиблювати ці емоції і нести в собі оздоровчу тематику;

- художні об'єкти повинні розташовуватись у відповідності із визначеною об'ємно-просторовою композицією, відповідно до композиційних вузлів.

5.6 Архітектурно-планувальні

Архітектурно-планувальне рішення забудови повинно забезпечити екологічні умови в громадському середовищі, шляхом створення заходів з оздоровлення, розширення площ зелених насаджень загального користування, організації водно-зелених і прибережно-захистних зон вздовж річки, що сприятиме створенню рекреаційних територій і задоволення потреб населення в короткочасному відпочинку та покращенню екологічних умов міста.

Територія проектування розташована в рекреаційній зоні на території парку Муромець, Деснянського району м. Києва, орієнтовною площею 44га.

На території громадського простору передбачається розміщення зон культурно-побутового обслуговування, громадського харчування (зона торгівлі), зони активного та пасивного відпочинку та територій для проведення масових заходів. На прибережних територіях крім розвитку громадських територій, також планується розмістити стоянки для машин, майданчики для сміття, причали, спортивні та дитячі майданчики.

6. Розрахунок основних параметрів містобудівного об'єкту.

Простір, що проектується має модульну систему секторів. Геометрична форма модуля це зрізаний конус. Центральна частина являтиме собою круглий партерний сад-лабіринт, вона буде мати як наземну, так і підземну частину.

На території будуть розміщуватися малі архітектурні форми, також будівлі культурно-розважального, харчового та побутового значення.

2.1. Для визначення площі громадських територій потрібно орієнтуватися на питомий показник 5-8 кв.м/люд.

(ДБН 360-92**)

Максимальний пасажиропотік даної території 46 тис. жителів.

Тому площа територій громадського простору буде складати 23 Га.

Загальна площа парку Муромець: 220 га

Загальна площа Парку емоцій: 49,9 га

З них:

- Озеленені території: 36,2 га
- Площа твердого покриття: 5,7 га
- Територія водоймищ: 1,8 га
- Території установ комунального господарства: 0,1 га
- Територія закладів торгівлі і обслуговування: 0,2 га

7. Охорона навколишнього середовища.

З кінці 19 ст. антропогенний вплив у межах заплави Дніпра в Києві досягнув загрозливого рівня для стабільності екосистеми. Протягом 20 – поч. 21 ст. він набув руйнівного характеру. Подальший необмежений антропогенний вплив загрожує існуванню цього цінного природничо-культурного об'єкта.

Під час будівництва об'єкта мають бути здійснені заходи щодо захисту навколишнього середовища, а також дотриманням вимог чинного законодавства щодо охорони та збереження навколишнього природного середовища, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення та безпеки прилеглих об'єктів техногенного середовища, згідно з ДБН А.3.1-5-2009. Організація будівельного виробництва, Охорона навколишнього середовища в процесі будівництва.

8. Склад проектних матеріалів:

- Креслення та масштаби їх розробки;
- Макет;
- Пояснювальна записка.

9. Список використаних джерел.

10. Основні контрольні терміни виконання проекту:

- видача завдання _____;
- клаузура _____;
- затвердження ескізу та експозиції графічних матеріалів _____;
- допуск до захисту _____.

Студент _____

Керівники проекту:

_____

Консультанти:

_____

_____

Ілюстрації до пункту 1.2

РОЗДІЛ 1. ТЕОРИТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ДОСВІД ФОРМУВАННЯ МІСЬКИХ ПАРКІВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ПРИЙОМІВ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА ЛЮДИНУ

1.2. Тенденції формування ландшафтного середовища та досвід проектування міських парків, що враховують психоемоційний вплив на людину

Гайд Парк у Лондоні

Сади біля затоки у Сінгапурі

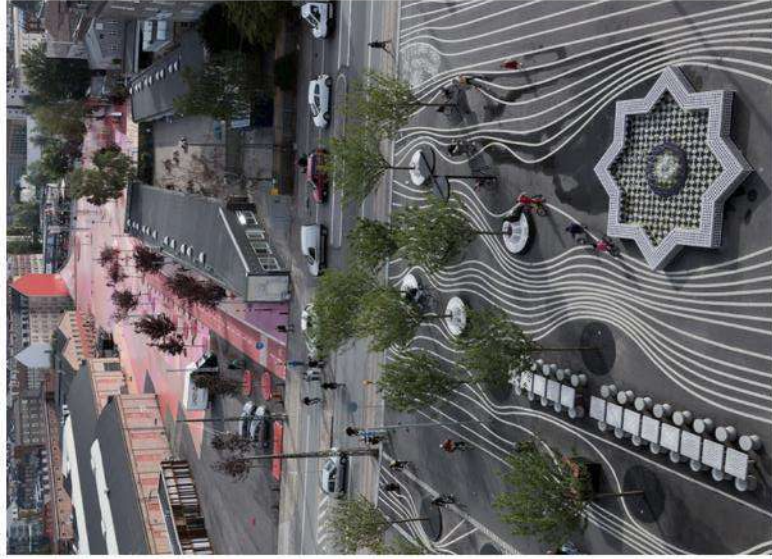
Сад емоцій в Емрета

Сад психіатричної лікарні (Францисканський сад)

Суперкілен, Копенгаген

Ілюстрації до пункту 2.1

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ЗАСОБІВ ТА ПРИЙОМІВ ЛАНДШАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЬКИХ ПАРКІВ З УРАХУВАННЯМ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА ЛЮДИНУ

2.1. Принципи ландшафтно-планувальної організації міських парків

Емоції людини				
1	2	3	4	
захоплення	радість	гнів	страх	настороженість
огіда	горе	любів	радощі	вигнання
закоплення	піднесення	спокій	жестокість	закоплення

Принципи ландшафтно-планувальної організації міських парків

ПРИНЦИПИ

ПРИНЦИП ЗАХИСТУ	ПРИНЦИП РЕЗОНАНСУ
Принцип психологічної комфортності та безпечного перебування в середовищі - «як вдома»	Принцип екологічних інноваційних технологій - раціональність ресурсів - скорочення зорубування
Принцип естетичного сприйняття середовища - насолода	Принцип композиційної владн надкошного середовища - контрастні реакції на середовище
ПРИНЦИП НАСТОРОЖЕНОСТІ Принцип огляду та укриття - знати, що відбувається навколо, і самому залишатися непоміченим.	

Відчуємо-хочемо-маємо

Колесо емоцій Роберта Плуніка

Створення бажаного простору

Рівні ландшафтного пізнання

Візуальний характер місця → Сприймаємо → Вісничість місця, Відчуття місця, Досвідання місця

Візуальний характер елементів ландшафту → Сприймаємо → Візуальний характер + Композиція, Особливості ландшафту, Кліматичні умови

Візуальний характер місця → Сприймаємо → Візуальний характер + Композиція, Особливості ландшафту, Кліматичні умови

Візуальний характер елементів ландшафту → Сприймаємо → Візуальний характер + Композиція, Особливості ландшафту, Кліматичні умови

Візуальний характер місця → Сприймаємо → Вісничість місця, Відчуття місця, Досвідання місця

Візуальний характер елементів ландшафту → Сприймаємо → Візуальний характер + Композиція, Особливості ландшафту, Кліматичні умови

Візуальний характер місця → Сприймаємо → Вісничість місця, Відчуття місця, Досвідання місця

Візуальний характер елементів ландшафту → Сприймаємо → Візуальний характер + Композиція, Особливості ландшафту, Кліматичні умови

Схема виникнення емоції

Ваш мозок і 5 почуттів

Вісничість - це фізіологічна здатність організму, що надає дані для сприйняття. Нервова система має спеціальні сенсорні системи або органи, призначені кожному почуттю.

ДОТИК

СМАК

БАЧЕННЯ

СЛУХ

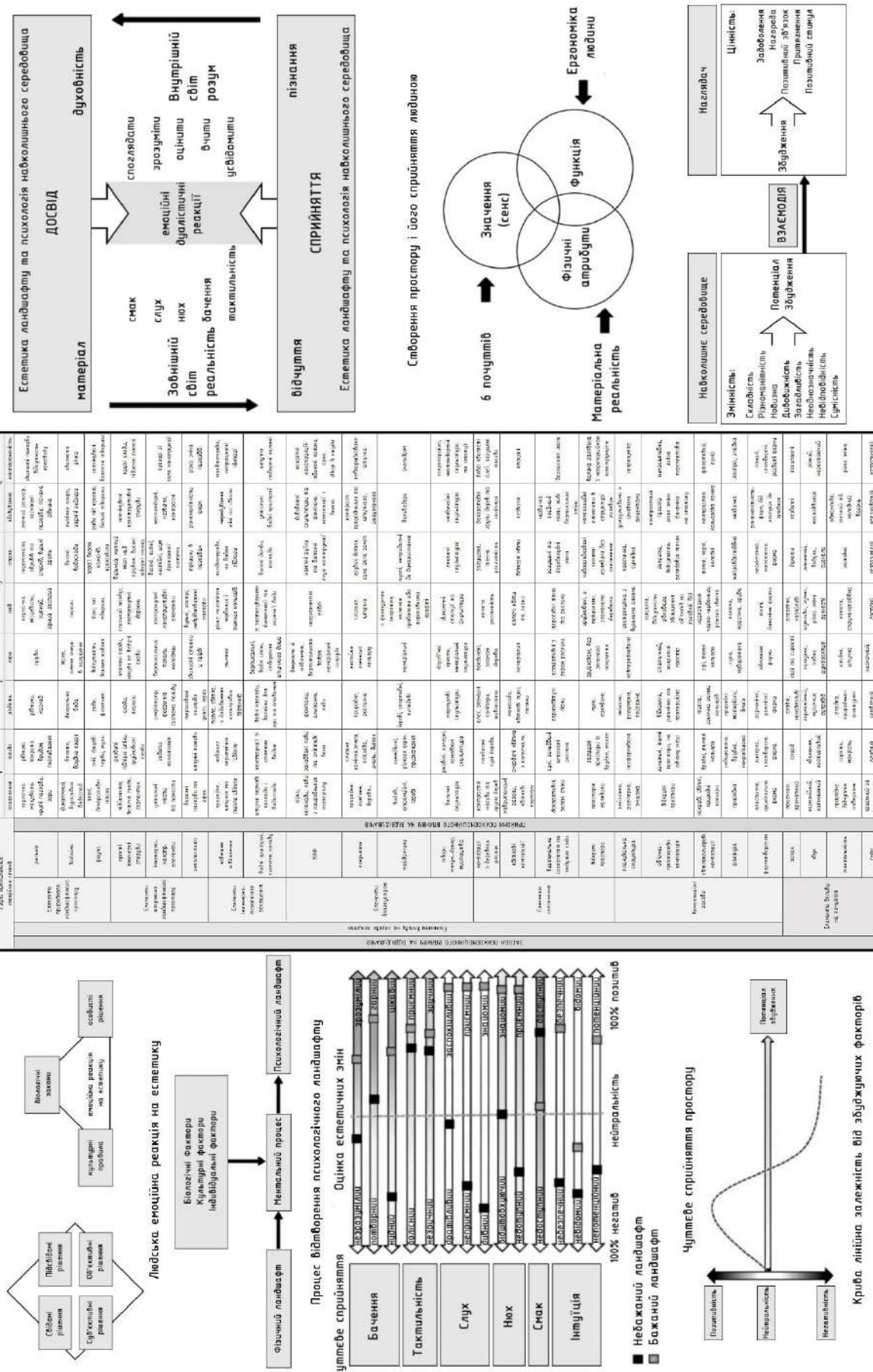
ЗАПАХ

Любські почуття, які допомагають нам сприймати світ

Ілюстрації до пункту 2.2

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ЗАСОБІВ ТА ПРИЙОМІВ ЛАНДАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЬКИХ ПАРКІВ З УРАХУВАННЯМ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА ЛЮДИНУ

2.2. Засоби та прийоми ландшафтно-планувальної організації міських парків для створення комфортних умов з урахуванням психоемоційного впливу на людину

Ілюстрації до пункту 2.3

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ЗАСОБІВ ТА ПРИЙОМІВ ЛАНДАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЬКИХ ПАРКІВ З УРАХУВАННЯМ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА ЛЮДИНУ

2.3. Типи ландшафтного середовища парку, що враховують психоемоційний вплив на людину

Кола емоцій

Перехід від одного типу ландшафтного середовища до іншого
Образна модель типів ландшафтного середовища
з урахуванням психоемоційного впливу на відвідувачів

1		2		3		4	
захоплення	огид	радість	горе	гнів	страх	збудовання	настороженість

ЗАХОПЛЕННЯ

ПРИРОДНИЙ ЛАНДАФТНИЙ ПРОСТІР	ШТУЧНИЙ ЛАНДАФТНИЙ ПРОСТІР	ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНЕ ОСНАЩЕННЯ	ОЗЕЛЕНЕННЯ	БЛАГОСТРІЯ

ОГИДА

ПРИРОДНИЙ ЛАНДАФТНИЙ ПРОСТІР	ШТУЧНИЙ ЛАНДАФТНИЙ ПРОСТІР	ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНЕ ОСНАЩЕННЯ	ОЗЕЛЕНЕННЯ	БЛАГОСТРІЯ

РАДІСТЬ

ПРИРОДНИЙ ЛАНДАФТНИЙ ПРОСТІР	ШТУЧНИЙ ЛАНДАФТНИЙ ПРОСТІР	ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНЕ ОСНАЩЕННЯ	ОЗЕЛЕНЕННЯ	БЛАГОСТРІЯ

ГОРЕ

ПРИРОДНИЙ ЛАНДАФТНИЙ ПРОСТІР	ШТУЧНИЙ ЛАНДАФТНИЙ ПРОСТІР	ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНЕ ОСНАЩЕННЯ	ОЗЕЛЕНЕННЯ	БЛАГОСТРІЯ

ГІВ

ПРИРОДНИЙ ЛАНДАФТНИЙ ПРОСТІР	ШТУЧНИЙ ЛАНДАФТНИЙ ПРОСТІР	ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНЕ ОСНАЩЕННЯ	ОЗЕЛЕНЕННЯ	БЛАГОСТРІЯ

СТРАХ

ПРИРОДНИЙ ЛАНДАФТНИЙ ПРОСТІР	ШТУЧНИЙ ЛАНДАФТНИЙ ПРОСТІР	ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНЕ ОСНАЩЕННЯ	ОЗЕЛЕНЕННЯ	БЛАГОСТРІЯ

Збудовання

ПРИРОДНИЙ ЛАНДАФТНИЙ ПРОСТІР	ШТУЧНИЙ ЛАНДАФТНИЙ ПРОСТІР	ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНЕ ОСНАЩЕННЯ	ОЗЕЛЕНЕННЯ	БЛАГОСТРІЯ

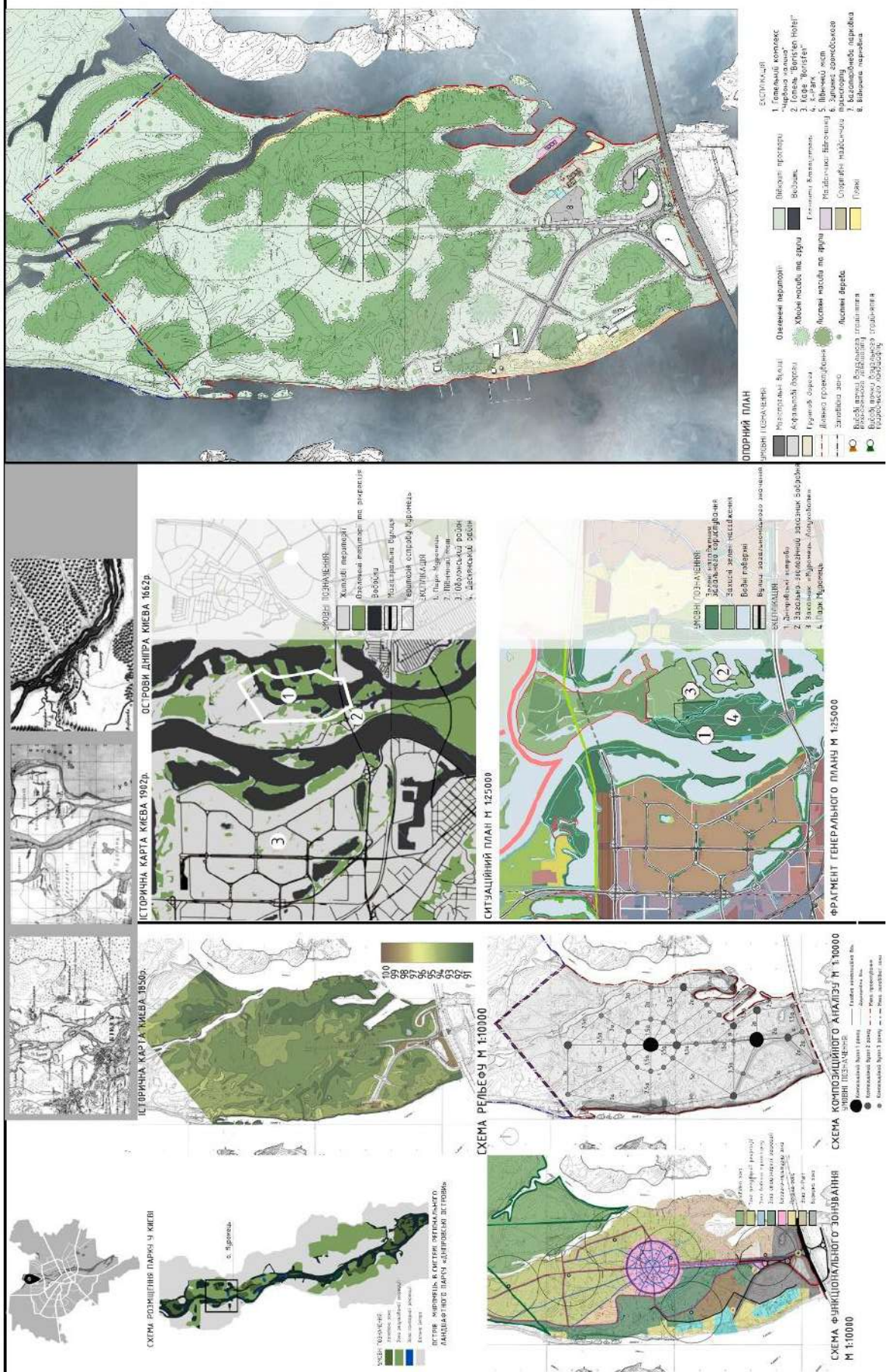
настороженість

ПРИРОДНИЙ ЛАНДАФТНИЙ ПРОСТІР	ШТУЧНИЙ ЛАНДАФТНИЙ ПРОСТІР	ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНЕ ОСНАЩЕННЯ	ОЗЕЛЕНЕННЯ	БЛАГОСТРІЯ

Ілюстрації до пункту 3.1

РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЛАНДШАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЬКИХ ПАРКІВ З УРАХУВАННЯМ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА ЛЮДИНУ, НА ПРИКЛАДІ ПАРКУ НА О. МУРОМЕЦЬ В М. КИЄВІ

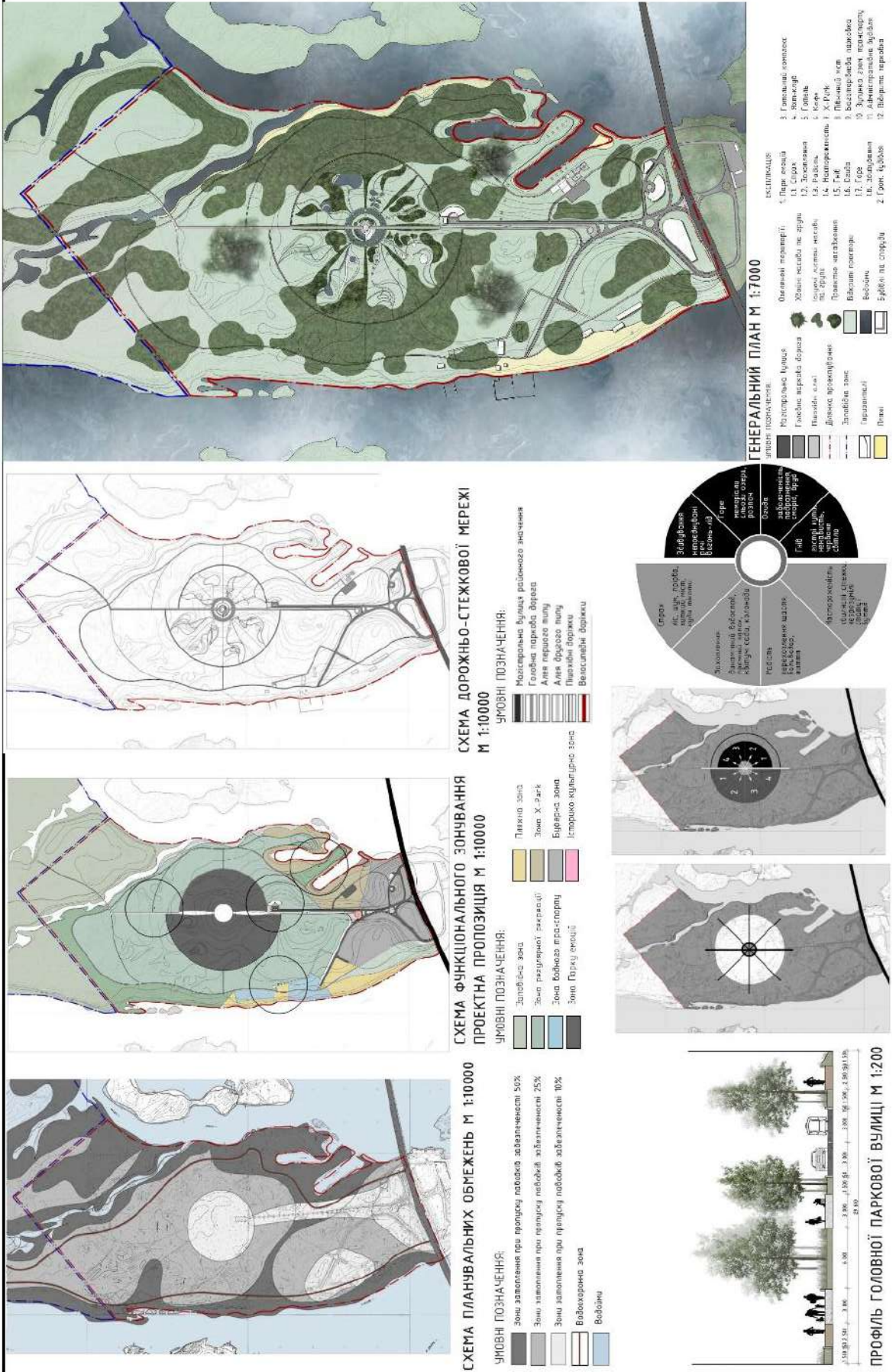
3.1. Аналіз вихідної ситуації

Ілюстрації до пункту 3.2

РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЛАНДШАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЬКИХ ПАРКІВ З УРАХУВАННЯМ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА ЛЮДИНУ, НА ПРИКЛАДІ ПАРКУ НА О. МУРОМЕЦЬ В М. КИЄВІ

3.2. Функціонально-просторова структура о. Муромець та концептуальне рішення Парку емоцій

РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЛАНДАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЬКИХ ПАРКІВ З УРАХУВАННЯМ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА ЛЮДИНУ, НА ПРИКЛАДІ ПАРКУ НА О. МУРОМЕЦЬ В М. КИЄВІ

3.3. Ландшафтна організація території Парку емоцій на о. Муромець в м. Києві

Порядковий номер рослини у списку	Назва рослини	Площа, кв. м	Зображення доріжніх рослин
1	Акація біла <i>Robinia pseudoacacia</i>	16,7	
2	Іриси білі <i>Iris sibirica</i>	34,4	
3	Клен звичайний <i>Acer platanoides</i>	18,1	
4	Клен жовтолистий <i>Acer lonicerae</i>	21,6	
5	Олива <i>Olea europaea</i>	12,3	
6	Степова сосна <i>Pinus peuceuntii</i>	45,2	

Підбір емоційних рослин для кожного сектору

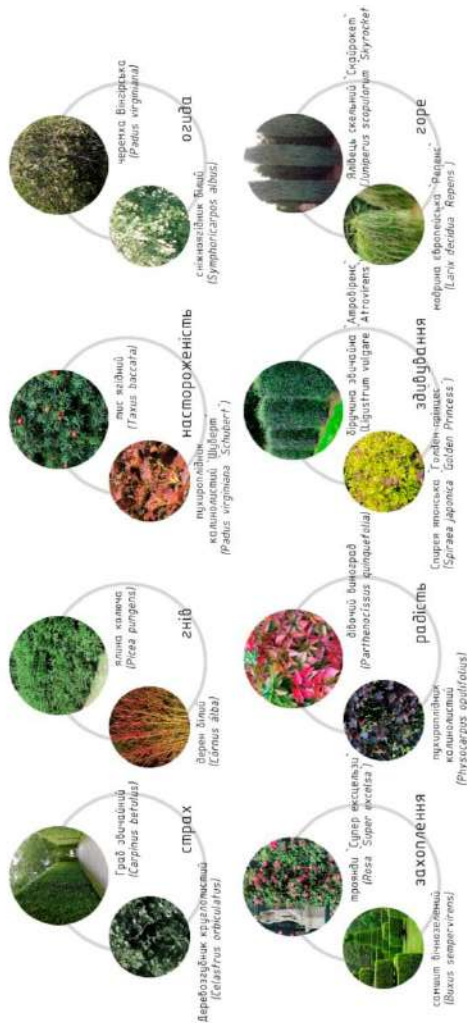
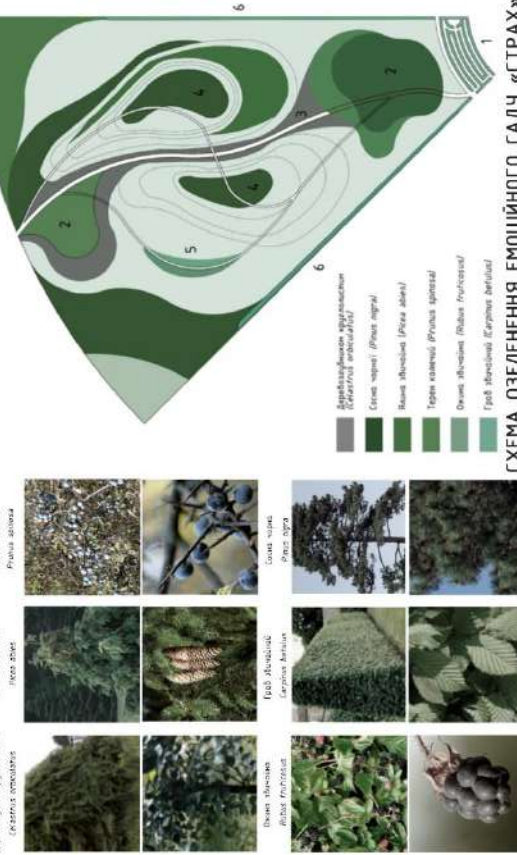

СХЕМА АНАЛІЗУ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ ОСТРОВУ МУРОМЕЦЬ М 1:10000

Легенда:

- Деревозалежна територія (середній рівень)
- Стева сосна (*Pinus peuceuntii*)
- Клен звичайний (*Acer platanoides*)
- Клен жовтолистий (*Acer lonicerae*)
- Олива (*Olea europaea*)
- Акація біла (*Robinia pseudoacacia*)
- Іриси білі (*Iris sibirica*)

СХЕМА ОЗЕЛЕНЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО САДУ «СТРАХ»

Таблиця характеристик рослин емоції страху

Код	Назва	Рішення	Площа, кв. м	Висота в зрілому віці, м	Рішення	Висота в зрілому віці, м	Рішення	Висота в зрілому віці, м
1	Акація біла (<i>Robinia pseudoacacia</i>)	16,7	16,7	16,7	16,7	16,7	16,7	16,7
2	Іриси білі (<i>Iris sibirica</i>)	34,4	34,4	34,4	34,4	34,4	34,4	34,4
3	Клен звичайний (<i>Acer platanoides</i>)	18,1	18,1	18,1	18,1	18,1	18,1	18,1
4	Клен жовтолистий (<i>Acer lonicerae</i>)	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6	21,6
5	Олива (<i>Olea europaea</i>)	12,3	12,3	12,3	12,3	12,3	12,3	12,3
6	Степова сосна (<i>Pinus peuceuntii</i>)	45,2	45,2	45,2	45,2	45,2	45,2	45,2

ФРАГМЕНТ ДЕНДРОПЛАНУ (ЕМОЦІЯ СТРАХ) М 1:500

Довідка

Fr_May_20 11:18:38 EEST 2022, Полюшко Косминна Михайлович, Київський національний університет будівництва і архітектури

Anti-Plagiarism v-15.257

Максимальное совпадение с одним документом 4.0%

Словари проверки: en_US, ru_RU, ua_UA. Ошибок в документах: 9%

ID: 103723 Название: Лендшафтно-планувальної організації міських парків із застосуванням прийомів пейзажистського впливу на відвідувачів (на прикладі парку на о. Муромець в м. Києві) Додано в БД: 2022-05-20 Автор: Свтушенко Ірина Олександрівна Руководитель: Войко Н. Ю. Консультанты: Отчеты:	Документ		Суммарное совпадение по Базе Данных	
	Символы	Лексемы	Символы	Лексемы
	150933	2150	13219 (9%)	196 (9%)

ID	Описание	Источник плагиата	
		Символы	Лексемы